

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İLKÖĞRETİM II. KADEME
ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE
SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUM VE
DAVRANIŞLARI
(KIRIKKALE İLİ ÖRNEĞİ)

Rıdvan KIR

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM
DALI YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yrd. Doç.Dr. Sinan AYAN

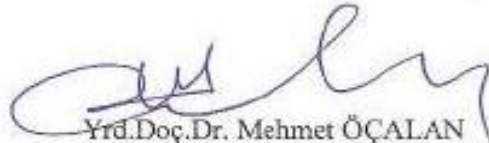
2012-KIRIKKALE

KABUL VE ONAY

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan "İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum ve Davranışları" isimli çalışma aşağıdaki jüri üyeleri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 18/09/2012

Yrd.Doç.Dr. Mehmet ÖÇALAN
Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Jüri Başkanı

Yrd.Doç.Dr. Sinan AYAN
Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Üye

Yrd.Doç.Dr. Hakan DÜNDAR
Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Üye

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	I
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	V
KISALTMALAR	VI
ŞEKİLLER LİSTESİ	VII
TABLolar LİSTESİ	VIII
ÖZET	1
ABSTRACT	3
1.GİRİŞ	6
1.1 Araştırma.....	6
1.1.1 Araştırma Problemi	6
1.1.2 Araştırmanın Amacı	7
1.1.3 Araştırmanın Önemi.....	8
1.1.4 Araştırmanın Varsayımları.....	10
1.1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları	10
1.2 Kavramsal Çerçeve	10
1.2.1 Beden Eğitimi	11
1.2.1.1 Beden Eğitiminin Tanımı	11
1.2.1.2 Beden Eğitiminin Önemi	12
1.2.1.3 Beden Eğitiminin Genel Amaçları	14
1.2.1.4 Beden Eğitiminin Gelişime Etkileri	15
1.2.1.4.1 Fiziksel Gelişime Etkileri.....	15
1.2.1.4.2 Psikomotor Gelişime Etkileri	18
1.2.1.4.3 Bilişsel Gelişime Etkileri.....	18
1.2.1.4.4 Sosyal Gelişime Etkileri	19
1.2.1.4.5 Duyuşsal Gelişime Etkileri	19
1.2.1.5 Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor	20
1.2.1.5.1 İlköğretim II. Kademedede Beden Eğitimi Dersi Uygulamaları	22

1.2	BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ.....	23
1.2.1	Beden Eğitimi Öğretmeninin Nitelikleri	24
1.2.2	Beden Eğitimi Öğretmeninin Önemi	26
1.3	İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ	27
1.3.1	Fiziksel Gelişim Özellikleri	28
1.3.2	Bilişsel Gelişim Özellikleri	29
1.3.3	Kişilik Gelişim Özellikleri (Psiko-Sosyal)	31
1.4	TUTUM	33
1.4.1	Tutumun Tanımı	33
1.4.2	Tutumunu Oluşturan Temel Öğeler	35
1.4.2.1	Bilişsel Öğeler	35
1.4.2.2	Duygusal (Duyuşsal) Öğeler	36
1.4.2.3	Davranışsal Öğeler	37
1.4.3	Tutumların Oluşum Süreci.....	37
1.4.4	Tutumların Ölçülmesi	39
1.5	İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	40
1.5.1	Türkiye’de Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumla İlgili Çalışmalar	40
1.5.2	Yurtdışında Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumla İlgili Çalışmalar	42
2.	GEREÇ VE YÖNTEM.....	44
2.1	ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	44
2.2	EVREN VE ÖRNEKLEM	44
2.3	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	46
2.3.1	Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Hazırlanması	46
2.3.1.1	Ölçeğin Oluşturulması	47
2.3.1.2	Ölçeğin Geçerlilik Çalışması	48
2.3.1.2.1	Kapsam Geçerliliği	48
2.3.1.2.2	Yapı Geçerliliği.....	49
2.3.1.2.2.1	Faktör Analizi.....	49
2.3.1.3	Ölçeğin Güvenilirlik Çalışması	54
2.4	VERİLERİN ANALİZİ.....	55

3. BULGULAR	56
4. TARTIŞMA VE SONUÇ	122
KAYNAKLAR.....	139
EKLER	149
ÖZGEÇMİŞ	152

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması konulu yüksek lisans tezim, uzun ve zor bir sürecin sonunda tamamlanmıştır. Bu çalışmanın tamamlanması birçok aşamadan oluşmuş ve her aşamada değerli hocalarımla yardım ve destekleri olmuştur. Tez konusunun seçimi, aşamalarının planlanması ve yürütülmesi konusunda benden yardımlarını esirgemeyen, yoğun mesaisi içerisinde bana zaman ayıran değerli danışman hocam Sayın, Yrd. Doç. Dr. Sinan AYAN'a teşekkür ederim.

Araştırmanın yürütülmesi esnasında değerli görüşlerini ve yardımlarını esirgemeyen bana hep destek olan sayın hocam Öğretim Görevlisi Emine GENÇ'e, değerli kardeşim Araştırma Görevlisi Murat SARIKABAK'a, tezin biçim özelliklerinin düzenlenmesinde yardımcı olan Bilişim Uzmanı Özcan KIR'a ve bugüne kadar her konuda beni destekleyen, her zaman yanımda olan değerli aileme teşekkürü borç bilirim.

KISALTMALAR

- GSGM** : Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
- Lise ve deng.** : Lise ve dengi okul mezunu
- MEB** : Milli Eğitim Bakanlığı
- M.Ö** : Milattan Önce
- NASPE** : National Assosation for Sport and Physical Education
- Ok. Değ.** : Okuryazar değil
- Ok. Yaz. İlk.** : Okuryazar ya da ilkokul mezunu
- KMO** : Kaiser-Meyer-Olkin testi
- T-testi** : Independent Samples T-Test
- Post-Hoc** : The Multiple Comparison Techniques

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil-1:** Sınıflara Göre Cinsiyet Dağılımı _____ 63
- Şekil-2:** Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine göre Babalarının Eğitim Durumu Dağılımları _____ 65
- Şekil-3:** Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine göre Annelerinin Eğitim Durumu Dağılımları _____ 67

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Düzenli Fiziksel Etkinliklere katılım Alt Öğrenme Alanı Boyutlarının 1-8. Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı	17
Tablo 2 Piaget'in Bilişsel Gelişim Evreler	30
Tablo 3 Erikson'un Psiko-Sosyal Gelişim Evreleri	32
Tablo 4 Döndürülmüş Faktör Matrisi	51
Tablo 5 Faktörlere göre maddelerin dağılımı	52
Tablo 6 Kişisel Bilgiler	57
Tablo 7 Cinsiyet Durumuna Göre Kişisel Bilgilerin Dağılımı	61
Tablo 8 Sınıf, Kardeş Sayısı, Anne ve Babanın Eğitim Durumu, Derse İlgisi, Öğretmene Karşı Tutum ve Ders Saatine Yönelik Tutum Arasındaki Korelasyon	68
Tablo 9 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	70
Tablo 10 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Sınıflarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	71
Tablo 11 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Yaşadığı Yerleşim Yerlerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	73
Tablo 12 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Yerleşim Yerine Göre Derse İlgilerine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu	75
Tablo 13 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	77
Tablo 14 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Oturdukları Evin Sahiplik Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	79
Tablo 15 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Babalarının Mesleklerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması	80
Tablo 16 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Babalarının Mesleklerine Göre Derse İlgilerine- Öğretmene Karşı Tutuma ve Ders Saatine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu	83

Tablo 17 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Annelerinin Mesleklerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması _____90

Tablo 18 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Annelerinin Mesleklerine Göre Derse İlgilerine-Öğretmene Karşı Tutuma ve Ders Saatine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu_____93

Tablo 19 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması _____101

Tablo 20 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Babalarının Eğitim Durumlarına Göre Derse İlgilerine-Öğretmene Karşı Tutuma ve Ders Saatine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu__104

Tablo 21 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması _____110

Tablo 22 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Annelerinin Mesleklerine Göre Derse İlgilerine-Öğretmene Karşı Tutuma ve Ders Saatine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu _____113

Tablo 23 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması _____118

Tablo 24 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Spor Yapmaya Engel Bir Rahatsızlıklarının Olup Olmamasına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması _____119

Tablo 25 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özelliklerine Göre Derse Katılımlarını Olumlu ya da Olumsuz Yönde Etkileyip Etkilemediklerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması _____120

ÖZET

Rıdvan KIR, Kırıkkale İl Merkezinde Öğrenim Gören İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi, Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2012

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını belirleyerek, öğrencilerin kişisel özelliklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasındaki farklılıkları tespit etmek suretiyle, derse ilginin, ders saatinin ve ders öğretmeni özelliklerinin öğrencinin derse yönelik tutumları üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırmaya örneklem olarak Random Yöntemiyle seçilen 7 ilköğretim okulundan; 324'ü 6. sınıf, 251'i 7. sınıf, 198'i 8. sınıf öğrencisi olmak üzere toplamda 389 kız ve 384 erkek öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Öğrenci tutumlarının ölçülmesi için geliştirilen “İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilerden oluşan 12 maddeden ikinci bölüm ise beden eğitimi dersine yönelik tutumlara ilişkin 5'li Likert tipi 20 maddelik ölçekten oluşmaktadır. Yapılan analizde ölçeğin KMO değeri 0,89, açıklanan toplam madde varyansı değeri 51,778 olarak bulunmuştur. Her bir faktörün iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) sırasıyla; 1. Faktör:0,88, 2. Faktör:0,80, 3. Faktör:0,67 olarak bulunmuş olup, ölçeğin tutum puan aralığı 20 ile 100 puan aralığı olarak tespit edilmiştir. İlk olarak tanımlayıcı istatistikler kapsamında verilerin frekans dağılımları alınmış ve çapraz tablo değerlerine bakılmıştır. Sonra faktör analizi sonucu oluşturulan 3 faktör (derse ilgi, öğretmene karşı tutum, ders saati) ve sınıf, kardeş sayısı, anne ve babanın eğitim durumu arasında korelasyon analizi yapılmıştır ve hipotez testlerine geçilmiştir.

Örneklem sayısının yüksek olmasından ötürü verilerin normal dağılım özelliklerine

bakılmaksızın alt probleme ilişkin bağımsız değişkenlerle tutum puanları parametrik testlerle sınanmıştır. İkili karşılaştırmalar için bağımsız iki örnek T-testi (Independent Samples T-Test) ve Varyans analizlerinden Tek Yönlü-ANOVA uygulanmıştır. Tek Yönlü-ANOVA Analizi sonuçlarında anlamlı farklılığın çıktığı durumlarda ise bu farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için Post-Hoc testlerinden yararlanılmıştır. Yapılan yorumlarda anlamlılık düzeyi (%5) olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın sonucunda;

- 1) İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu bulunmuştur.
- 2) İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin cinsiyetlerine, sınıflarına, oturdukları evlerin sahiplik durumuna, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- 3) İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin spor yapmalarına engel rahatsızlıklarının bulunması durumuna göre, beden eğitimi dersine gösterdikleri ve beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları arasında, beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları ve beden eğitimi dersi süresine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- 4) İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yaşadığı yerleşim yerine göre ve kardeş sayılarına göre beden eğitimi dersine ilgi açısından, babalarının mesleklerine göre derse ilgi, beden eğitimi öğretmenine ve ders saatine ilişkin tutumları açısından, annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi dersine ve beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur.
- 5) İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının ve annelerinin eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında, beden eğitimi dersine gösterdikleri ilgiyle beden eğitimi ders süresine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri, Beden Eğitimi Dersi, Beden Eğitimi Öğretmeni, Tutum.

ABSTRACT

Rıdvan Kır, Investigating of The Attitudes of the Students Belonging to the Second Grade of Primary School Who are Attending in The Centre of the Administrative Province of Kırıkkale about Physical Education Lesson. Kırıkkale University, Health Science Institute, Major Science Department of Physical Education and Sport, Master Dissertation, Kırıkkale, 2012

The aim of this study is to determine the attitudes towards physical education lesson of the second grade students of primary school, to examine the differences between their attitudes about physical education lesson according to the personal characteristics of the students , to examine the interest about the lesson, the period of the lesson and the effects on the attitudes of the student, of the characteristics of the teacher. As an example of the research among 7 primary schools who have been chosen by the method of random; 324 from 6. grade, 251 from 7. grade, 198 from 8. grade being totally 389 girl and 384 boy students have participated voluntarily. To measure the attitudes of the students “ Attitude Scale Towards Physical Education Lesson of The Second Grade Studentsof Primary School” has been developed and used. The Scale has been formed of two parts. The first part has been formed of 12 items formed of personal information and the second part is formed of a scale of 20 items of Likert-5 type towards the attitudes to physical education lesson. In the analysis made these have been found; KMO value of the scale is 0,89 and the explained total substance variance. Value is 51,778. The internal consistency coefficient (Cronbach Alfa) of each of factors are found respectively as ;1. Factor=0,88, 2. Factor=0,80, 3. Factor=0,67. The attitude interval point of the scale is determined 20 and 100 points interval. At first the frequency distribution of the data within the scope of the descriptive statics has been obtained and it has been looked at the values of the crosswise table. And then (correlation analysis) among three factors which has been formed after factor analysis (interest towards the lesson, attitude towards the teacher, lesson period) and class, the number of the siblings, the educational situation of the parents has been made. And then it has been passed to the tests of hypothesis.

The number of the example was high therefore disregarding the characteristics of the normal distribution of data; attitude points have been tested by parametric tests with independent variables about problems. For the double comparisons two independent examples T-Test (Independent samples T-Test) and One Way-Anova Analysis it has been benefited from Post-Hoc tests to find from which groups this difference had been originated.

Finally regression analysis has been made with the aim of determining the effective factors on the attitudes of the students. In the interpretations made the level of meaning fullness has been determined as %5.

In the end of the research;

1) It has been found that the attitudes of the students of second grade primary school towards physical education lesson is positive.

2) Among the second grade primary school students about their attitudes towards physical education lesson according to their sexuality, class, the situation of the house they live of who owns, the sexuality of the physical education teachers there has been found no meaningful difference.

3) According to the situation of the uneasiness preventing to perform sports of the second grade primary school students, among their attitudes they show to physical education lesson and to the physical education, and to the period of physical education lesson there has been found no meaningful difference.

4) In point of view of interest to physical education lesson according to their settlement place they live and number of siblings, interest to lesson because of their fathers' job, in point of view of their attitudes towards physical education teacher, and lesson period, their attitudes towards the period of physical education lesson and physical education according to their mothers' jobs there have been found differences in meaningful levels.

5) Of the students of primary school second grade according to their educational levels of their fathers and mothers their attitudes towards physical education lesson and between their attitudes towards physical education lesson and their interest they perform

to physical education lesson meaningful differences have been found.

Keywords: Student of Primary School Second Grade Students, physical education lesson, physical education teacher, attitude

1.GİRİŞ

Bu bölüm üç kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda yapılan araştırmaya yönelik, araştırmanın problemi, amacı, alt problemleri, önemi, varsayımları ve sınırlılıkları; ikinci kısımda araştırma konusuyla ilgili ayrıntılı bir şekilde genel bilgiler alt başlıklara; üçüncü kısımda ise araştırma konusuyla ilgili yapılan yurt içi ve yurtdışı çalışma örneklerine yer verilmiştir.

1.1 Araştırma

Bu bölümde İlköğretim 2. kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Olarak Tutumlarını ölçmek amacıyla Kırıkkale İl Merkezinde yapılan araştırmaya dair bilgiler verilmiştir. Araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın varsayımları ve araştırmanın sınırlılıkları ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

1.1.1 Araştırma Problemi

Araştırmanın konusunu, ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının, yönünün ve şiddetinin belirlenmesi, öğrencilerin kişisel özelliklerine göre beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları arasındaki farklılıkların incelenmesi oluşturmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın problemini, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin derse ilgileri ile, beden eğitimi öğretmeninden memnuniyet düzeyi ve öğretmene ilişkin görüşlerinin incelenmesi, son olarak da öğrencilerin, beden eğitimi dersinin süresine ilişkin görüşlerinin araştırılması oluşturmaktadır.

1.1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını belirleyerek, öğrencilerin kişisel özelliklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasındaki farklılıkları tespit etmek suretiyle, öğrencinin ders hakkındaki görüşlerini, beden eğitimi öğretmenine ilişkin görüşlerini, beden eğitimi dersinin süresine ilişkin görüşlerini ve bu görüşlerin öğrencinin derse yönelik tutumları üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu amaçla bu araştırma aşağıda sıralanan alt problemlere cevap aramaktadır.

Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarına Ait Alt Problemler

1. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
2. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, sınıflarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
3. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, yaşadığı yerleşim yerlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
4. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, kardeş sayılarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
5. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, oturdukları evin sahiplik durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
6. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, babalarının mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
7. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

8. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, babalarının eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
9. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, annelerinin eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
10. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
11. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, spor yapmalarına engel rahatsızlık olması durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
12. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ve olumsuz özelliklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?
13. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi dersine gösterdikleri ilgiyle beden eğitimi dersi öğretmenine ilişkin tutumları arasında bir fark var mıdır?
14. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi dersine gösterdikleri ilgiyle beden eğitimi ders süresine ilişkin tutumları arasında bir fark var mıdır?
15. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumlarıyla beden eğitimi ders süresine ilişkin tutumları arasında bir fark var mıdır?

1.1.3 Araştırmanın Önemi

Tutumlar, insan davranışına yön vermede önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle bireyin olumlu veya olumsuz tutum sergilemesi önemlidir. Özellikle ilköğretim ikinci kademe çağındaki çocukların (12-15 yaş), beden eğitimi dersine yönelik olarak geliştirecekleri tutum onların yaşam boyu sürecek spor ve sağlıkla ilgili alışkanlıkları üzerinde etkili olacağı için önem arz etmektedir.

İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları konusunda daha önce yapılan araştırmalar incelendiğinde çeşitli araştırmaların yapıldığı ancak verilerin çok ayrıntılı irdelenmediği görülmektedir (Şisko ve Demirhan,2002; Kangalgil, Hünük, Demirhan, 2004; Altay ve Özdemir, 2006; Aicinena, 1991; Carlson,

1995). Bu araştırma ortaya çıkan eksikliği tamamlamaya çalışmaktadır. Araştırmada ilköğretim ikinci kademe öğrencilerini kapsayan beden eğitimi tutum ölçeği geliştirilmiş, yapılan analizler sonucu sorular 3 faktör altında ele alınmıştır. Bunlar; öğrencinin ders hakkındaki görüşleri, beden eğitimi öğretmeninden memnuniyet düzeyi ve öğretmene ilişkin görüşleri, son olarak da öğrencilerin, beden eğitimi dersinin süresine ilişkin görüşleri olarak belirlenmiştir. Araştırma literatür eksikliğinin tamamlaması ve ülkemize yeni bir tutum ölçeği kazandırması açısından önem taşımaktadır.

Araştırmada ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin kapsamlı bir şekilde ele alınan kişisel özelliklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasındaki ilişki irdelenmiştir. Bu değerlendirme öğrencilerin kişisel özelliklerinin tespit edilmesi ve bu doğrultuda beden eğitimi dersine yönelik geliştirdikleri tutumun belirlenmesi açısından önemlidir.

Bununla birlikte araştırmada ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenleri ile ilgili geliştirdikleri görüşlere göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Bu inceleme beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel ve mesleki özelliklerinin öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının oluşmasında veya şekillenmesindeki durumunu ortaya çıkarması açısından önemlidir.

Araştırma neticesinde elde edilen sonuçlar, beden eğitimi dersi öğretmenlerinin kişisel ve mesleki niteliklerinin öğrencilerin derse yönelik tutumları üzerindeki etkisini görmelerini sağlayarak, bu doğrultuda kendilerini geliştirme yönünde yol gösterici olması açısından önemlidir. Ayrıca öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının ve tutumlara neden olan etkenlerin bilinmesi, derse karşı olumlu tutumların geliştirilebilmesi ve özellikle olumsuz tutumları olumlu yönde değiştirebilmek adına oldukça önemlidir.

1.1.4 Araştırmanın Varsayımları

Varsayım, deneyle kanıtlanmamış, doğruluğu incelenmeksizin kabul edilen iddialardır. Bu araştırmada kabul edilmiş varsayımlar aşağıda belirtilmiştir.

- Bu araştırma için hazırlanan “İlköğretim II. Kademe Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” geçerli ve güvenilir bir araç olarak kabul edilir.
- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin anket sorularına herhangi bir etki altında kalmaksızın, doğru ve samimi olarak cevap verdikleri varsayılmıştır.

1.1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma aşağıdaki esaslar ile sınırlandırılmıştır.

1. Araştırma, Kırıkkale İli Merkez İlçe ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma, Kırıkkale İli Merkez İlçe’de öğrenim gören ve Beden eğitim dersi alan, ilköğretim ikinci kademe (6. 7. ve 8. Sınıf) öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.
3. Araştırma, 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılı ile sınırlandırılmıştır.
4. Araştırma, kullanılan tutum ölçeği ile sınırlandırılmıştır.

1.2 Kavramsal Çerçeve

Bu kısımda araştırmanın teorik temellerinin oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu amaçla araştırma konusu ile ilgili temel bilgi ve kavramlar incelenerek açıklanmıştır.

1.2.1 Beden Eğitimi

Araştırmanın teorik temeli oluşturulurken, ilk olarak beden eğitimi ve beden eğitimi dersi ile ilgili kavramlar açıklanmıştır. Beden eğitiminin tanımı, önemi, genel amaçları ve gelişime etkileri ayrıntılı olarak incelenmiştir. Ayrıca eğitim kurumlarında Beden Eğitimi dersi ele alınarak, İlköğretim 2.kademede beden eğitimi dersi uygulama bilgilerine yer verilmiştir.

1.2.1.1 Beden Eğitiminin Tanımı

Beden eğitimi, bireyin bedenlen, ruhen ve fikren gelişimini sağlamak, günlük yaşama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacıyla yapılan, düzenli ve planlı çalışmaların tümüne denir (Kuru,2000). Başka bir deyişle beden eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olup fiziksel aktivitelerle insanın fiziksel, zihinsel, duyuşsal ve sosyal gelişimini amaçlayan çalışmalardır (Bucher,1983).

Güneş (2004)'e göre beden eğitimi, oyun, jimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup, bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile eğitimidir.

Beden eğitimi, hareket etmeyi öğrenmek ve hareket yoluyla öğrenmektir. Bir başka deyişle, fiziksel hareketlerin planlı bir gelişme doğrultusunda yaşantıya dönüştürülmesidir (Aracı, 2006).

Yamaner (2002)'e göre ise beden eğitimi, bireyin fiziksel aktivite aracılığıyla fiziksel, ruhsal ve sosyal yetenek kazandığı bir süreçtir. Günsel (2004)'e göre beden eğitimi, sosyal gerekliliklerine uygun olarak, insanın biyolojik potansiyelinin geliştirilmesi amacı ile yapılan çeşitli fizik egzersizlerin tümünü değerlendiren ve sistematik olarak sürdürülen etkinliktir.

İnal (2000)'a göre ise beden eğitimi, insanın büyüme, gelişme ve davranış şekline göre seçilen fiziksel aktivitelerin harekete dayalı olarak yapıldığı bir eğitim şeklidir.

Özetle, insanların bedenlen, ruhen ve fikren gelişmesini, organizmanın bütünlüğünü

zedelemeden dengeli bir şekilde gelişmesini sağlayan, bireyi kendisine ve bulunduğu topluma yararlı bir insan olarak yetiştiren bilimsel beden faaliyetlerine beden eğitimi denir (Açak, 2005).

1.1.2 Beden Eğitiminin Önemi

Çağımızın en önemli sağlık sorunlarından biri olan obezitenin en önemli nedeni hareketsiz yaşamdır. Hızla gelişen teknolojiyle birlikte insan gücüne dayalı birçok işin yerini makineler almış, bu da hareketsiz bir yaşam tarzının oluşmasına neden olmuştur. Son zamanlarda önlenemez problem olan çocuklarda obezite ve diyabet, okullarda beden eğitimi ve sağlık eğitimine daha fazla önem verilmesini zorunlu kılmıştır (National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, 2004).

Beden eğitimi dersi bireyin sağlıklı ve fiziksel açıdan aktif bir yaşam sürdürebilmesi için kilit rol oynamaktadır. Bilhassa ilköğretim basamağında sadece psiko-motor gelişim için değil aynı zamanda duyuşsal ve zihinsel gelişim açısından da oldukça önemli bir derstir ve çocuğun hareket gereksiniminin karşılanmasında önemli bir yere sahiptir.

Nitelikli insanın kendisinden beklenen katkıları yapabilmesi için mutlaka sağlıklı olması gerekir. İnsanların, özellikle gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde en uygun ve tesisli araç; hareket faktörünün her çeşidini ve prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitimidir (Spor Şurası, 1990).

Modern eğitim anlayışına göre sportif aktivitelerin gerekli olduğu kabul edilmiş, beden eğitiminde sporun genel eğitim sürecinde bütünleyici bir parça olduğu kabul görmüştür (İmamoğlu, 1996).

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri çocuğun sağlıklı gelişiminde önemli bir işleve sahip olmasıyla beraber sosyal ve duyuşsal gelişim yönünden de olumlu katkılar sağlamaktadır. Bu etkinlikler, yaratıcılık, liderlik gibi yetenekleri kullanılan olaya duruma göre işe yarar hale getirmekte, mücadeleci, azimli, uyumlu, üretken, kararlı,

birbirine saygılı ve anlayışlı olma, kurallar uyma, işbirliği yapma, bağımsız davranma, kendini disipline etme, çalışkan ve gayretli olma gibi kişilik özelliklerini geliştirmektedir (Bilir, 2008).

Beden eğitimi toplumsal olarak kurallara ve yasalara saygılı olan, değişik düşüncedeki insanlara saygı duyan, iyiyi doğruyu takdir edebilen, başarısızlığı araştıran sorumlu toplumlar oluşturur (Harmandar,2004).

Bunların yanında beden eğitimi etkinlikleri demokratik hayatın gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranış edindirmede önemli bir vasıtaadır.

Yine beden eğitimi etkinlikleri gençliği sigara, kahvehane, uyuşturucu ve alkol gibi bağımlılık yapan kötü alışkanlıkların birçoğundan korumak ve kurtarmak açısından en önemli araç olarak düşünülmelidir (Çöndü, 1999).

Sağlığa bağlı form, olumlu bir şekilde formda olma algısıyla ve fiziksel aktiviteye katılımı ilgilidir (Stephard ve Bauchard, 1995). Cale (2000)'e göre öğrencilerin fiziksel aktivite seviyesini geliştirmek amacıyla öğrencilerin ihtiyaç ve ilgilerine bağlı olarak okulun gerekli aktivite ve olanakların sağlanması gerekmektedir.

Beden eğitiminde performans ve sağlık açısından iyi olma durumu akademik başarıyla alakalıdır (Almond ve McGeorge, 1998). Beden eğitiminin zihinsel performans ve başarıyla yüksek alakasının olduğu diğer bir araştırmayla sabitlenmiştir (Dustman, Emmerson ve Shearer, 1994). Özetle “sağlıklı çocuk daha iyi öğrenir” görüşü okullarda destek görmüştür (Symons, Cinelli, James ve Groff, 1997).

Okullardaki beden eğitimi derslerinin öğrencilerin psikomotor beceri ve fiziksel gelişimleri üzerine sayısız etkisi olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

1.1.3 Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm kurum ve kuruluşlarda beden eğitimi dersinin genel amaçları aşağıdaki gibi belirtilmiştir: Atatürk ilkeleri ve inkılapları, anayasa, milli eğitim temel kanunu ve Türk milli eğitiminin temel amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerine ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmeleri genel amaçtır. Bu genel amaçlar ise;

- 1- Atatürk'ün ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme.
- 2- Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirebilme ve geliştirebilme.
- 3- Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştirebilme.
- 4- İyi duruş alışkanlığı edinebilme.
- 5- Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
- 6- Ritim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme.
- 7- Halk oyunlarımızla ilgili beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme.
- 8- Milli bayramlar ve kurtuluş günlerini anlamını ve önemini kavrayabilme, törenlere katılmaya istekli olabilme.
- 9- Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirmeye istekli olabilme.
- 10- Temel sağlık kuralları ve ilkyardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
- 11- Tabiatı sevme, temiz hava, su, güneşten faydalanabilme.
- 12- İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme.
- 13- Görev sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme.
- 14- Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme.

- 15- Dostça oynama ve yarışma, kazananı takdir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme.
- 16- Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilme.
- 17- Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme.
- 18- Spor araç ve tesisleri hakkında bilgi sahibi olma ve bunları gereği gibi kullanabilme (MEB, 2000).

1.1.4 Beden Eğitiminin Gelişime Etkileri

Beden eğitiminin gelişim üzerine etkileri 5 ana başlık altında toplanabilir;

- 1- Fiziksel gelişime etkileri
- 2- Psikomotor gelişime etkileri
- 3- Bilişsel gelişime etkileri
- 4- Sosyal gelişime etkileri
- 5- Duyuşsal gelişime etkileri

1.1.4.1 Fiziksel Gelişime Etkileri

Gençlik döneminde gerçekleşen en dikkat çekici fiziksel gelişim boy ve vücut ağırlığındaki değişimdir. Hızlı fiziksel büyüme, sıkılganlık ve utangaçlığa sebep olmaktadır. Bu özellikle fiziksel beceri ve vücut koordinasyonu gerektiren beden eğitimi dersleri için gereklidir. Boy ve ağırlığın yanında bu dönemdeki en belirgin değişikliklerden biri de cinsiyet özelliklerinin gelişimidir. Kız ve erkeklerde görülen bu farklılaşma ve gelişme onların fiziksel görünümünü etkileyeceği gibi psikolojilerini de etkiler. Bu değişikliklerin yanında fizyolojik değişmelerde görülmektedir. Yine

belleğin güçlenmesi de bu döneme denk gelmektedir. Temel motor becerileri gelişimi açısından da bu dönem oldukça önemlidir (Tamer ve Pular, 2001).

Bireylerin fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmanın sadece beden eğitime özgü bir amaç olduğu söylenebilir. Hareket, bireyin doğasında vardır. Hareket sisteminin temelini ise aktif olarak kaslar, pasif olarak da kemikler oluşturur. Hareket bunların daha güçlü olmasına yardımcı olur. Aynı zamanda beden eğitimi etkinlikleri, kemik özgül ağırlığını ve bağ dokularının esnekliğini artırarak bunlara direnç kazandırarak güçlendirir. Beden eğitimi etkinlikleri düzenli yapıldığında, insan vücudunun fiziksel uygunluk ve dayanıklılığını, buna bağlı olarak, iç organların fonksiyonlarını geliştirir. Böylece organizmanın değişen koşullara daha kolay uyum sağlaması ve yorgunluğa karşı koyma gücü de artar (Mirzeoğlu, 2003).

**Tablo 1 Düzenli Fiziksel Etkinliklere Katılım Alt Öğrenme Alanı
Boyutlarının 1-8. Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı**

Düzenli Fiziksel Etkinlik Boyutları	Sınıf Düzeyi							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Fiziksel etkinliklere düzenli katılım			X	X	X	X	X	X
Sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk								
Fiziksel etkinliklerin kalp atımı üzerine etkisi		X	X	X				
Bacak kuvveti		X	X	X	X	X		
Kol ve omuz kuvveti					X	X	X	X
Esneklik		X	X	X	X	X	X	X
Kalp-damar sistemi dayanıklılığı				X	X	X	X	X
Kas dayanıklılığı				X	X	X	X	X
Vücut kompozisyonu				X	X	X	X	X
Fiziksel uygunluk testleri		X	X	X	X	X	X	X
Performansla ilgili fiziksel uygunluk								
Denge				X	X	X	X	X
Çeviklik				X	X	X	X	X
Koordinasyon				X	X	X	X	X
Hız					X	X	X	X
Kuvvet					X	X	X	X
Fiziksel etkinlik ve beslenme	X	X	X	X	X	X	X	X
Kişisel güvenlik ve kazalardan korunma	X	X	X	X	X	X	X	X

(http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=1&kno=19, 23.05.2012, 12.00)

1.1.4.2 Psikomotor Gelişime Etkileri

Psikomotor gelişim genel olarak vücut kontrolü ile koordinasyonunun, sinir-kas sistemleri koordinasyonlarının gelişmesi demektir. Koşma, tırmanma, sıçrama, takla atma gibi temel hareketlerin gelişimi, motor gelişiminin temelini oluşturur. İlkokul çağında kazanılan beden eğitimi becerilerinin büyük bir kısmı çocukların yaşam boyu değerlendirebilmeleri için araç olarak kullanılabilir (Kishalı, 1999). Bu yüzden beceri gelişiminin ilköğretimdeki eğitim programlarının temelini oluşturmasının sebebi budur. Psikomotor becerilerin gelişimi birikimli yaşam boyu süren ve planlı bir süreçtir. Bu sürecin şüphesiz en temel ögesi beden eğitimi ve spor dersidir.

1.1.4.3 Bilişsel Gelişime Etkileri

Hareketsel aktiviteler kişinin keşfedilmemiş zeka gücünü hayata geçiren önemli bir faktördür (Açak, 2006).

Fiziksel etkinlikler zihinsel gelişime şu şekilde katkıda bulunurlar;

- Fiziksel becerilerin yapılması çocuğun beyni ile kasları arasında bir koordinasyon kurmasını, zihnin uyanık olmasını ve çaba sarf edilmesini gerektirir.
- Düşünmek sadece fiziksel becerilerin öğrenilmesi ile gerçekleşmez. Aynı zamanda bu becerilerin öğrenilmesinde gerekli bilgileri de içerir. Bu bilgiler kuralların, tekniklerin, yöntemlerin ve kullanılan terimlerin öğrenilmesi ile alakalıdır. Tüm bu bilgiler yapılan hareketin öneminin daha iyi anlaşılabilmesi için elzemdir.
- Çocuklar fiziksel aktiviteler yoluyla beden hareketleri ve alıştırmaları ilkelerinin yaşamlarındaki önemini kavrarlar. Sağlıklı olmanın ve fiziksel uygunluğun önemini ve bunların nasıl geliştirildiğini öğrenirler (Kishalı, 1999).

1.1.4.4 Sosyal Gelişime Etkileri

Beden eğitimi dersinde yapılan aktivitelerle öğrenciler sosyal bir çevre edinip bu çevrede etkileşime girerler. Bireysel ve grup olarak yapılan bu aktiviteler kişilik gelişimi üzerinde oldukça olumlu etkiler bırakır. Örneğin aktivitelerin demokratik bir ortamda yapılması, birlikte çalışma ve sorumluluk sahibi olma gibi demokratik değerler geliştirir (Tamer, 1987).

Gençliğin ilk dönemlerinde bireyler genelde aynı cinsten ve yaşça büyük arkadaş grupları içinde yer alırlar. Gruplaşmalar genellikle aynı sınıf, okul ve sosyal çevreden oluşur. Kızlarda ki arkadaşlık bağları bu dönemde erkeklere oranla daha kuvvetlidir. Gençlerde görülen bu gelişimin beden eğitimi üzerinde iki önemli etkisi vardır. Birisi liderlik diğeri de klikleşme (çeteleşme)dir. Beden eğitimi dersleri sayesinde bu durum çeşitli çalışma ve etkinliklerle kontrol altına alınabilir (Tamer ve Pulur, 2001).

Beden eğitimi etkinlikleri bireylere liderlik eğitimi için imkânlar sağlarken; iyi bir seyirci, iyi bir yarışmacı olma özelliklerini de kazandırır (Erkal, Güven, Ayan, 1998).

Öğrencilerin kendi akranlarıyla ve okul ortamlarında yaptıkları sportif etkinlikler öğrencinin topluma alışmasında ve sosyalleşmesinde önemli rol oynar. Akran gruplarında öğrencilerin, arkadaş grubu ortamında çeşitli rollere sahip olmaları çocukların farklı davranışlar sergilemelerine neden olur. Sportif etkinlikler akran gruplarının evrensel özelliklerinden oldukları için yeni sosyal rollerin öğretilmesinde çok önemli yere sahiptirler (Yetim, 2000).

1.1.4.5 Duyuşsal Gelişime Etkileri

Her beden eğitimi etkinliği toplumsal bir tecrübe olmakla birlikte duyguları da içerir. Yapılan aktivitelerde öğrenciler kendi duygularını ifade etme imkânına sahip olurlar. Bazen olumsuz sonuçlar doğurabilecek kıskançlık, öfke, agresiflik gibi duyguları kontrol etmeyi öğrenirler. Bunun yanında, sportif aktiviteler öğrencilerin

zayıf ve güçlü yönlerini anlamalarına katkıda bulunur.

Başarılı olma ihtiyacı bireyin en önemli motivelerindedir. Beden eğitimi etkinlikleri bireylerin başarılı olma ihtiyacını gidererek kendilerine güven duymalarına olanak sağlar (Gökmen, 1988).

1.1.5 Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor

Eğitim; öğretmenlerin, bilgi yetenek ve çeşitli değerleri öğrencilere aktardıkları sistematik oluşum veya bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak, istendik davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Daha geniş bir tanımla eğitim, toplumun genç üyelerinin var olan kültüre, yetişkin üyelerce bilinçli, amaçlı ve düzenli biçimde hazırlanması sürecidir. Kısaca, öğrenme deneyimlerinin yönlendirilmesidir (Güney,1998).

İnsan özsel bir varlık olarak harekete gereksinim duyar. Çocuk birçok hareket deneyimi kazanarak gelişir. Yetişkin insan, hareketle zengin ve neşeli bir yaşama sahip olur. Yaşlı insan, eğer hareket ederse daha da hareketli, daha yüceleşerek yaşamını sürdürür. Bu bağlamda okulun en önemli görevi, insanları, yaşam boyu hareket için eğitmelidir. Bilinsin ki, çocuk için, yetişkin ve yaşlı için, hareket daima yaşam sevincidir (Grössing, 1991).

Çağımızda görülen baş döndürücü gelişme ve değişimler ile teknolojik ilerlemeler, insanı birçok yönden etkilemektedir. Bu gelişme ve değişimler karşısında, bütün toplumlar nitelikli insan gücü yetiştirmek zorundadırlar. İnsanların, özellikle gençlerin beden ve ruh yapısının eğitilip geliştirilmesinde en uygun ve önemli araç, hareket faktörünün hemen her çeşidi ile bütünü prensiplerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitiminin büyük bir önem taşıdığını hepimiz takdir etmekteyiz. Artık modern eğitim anlayışı, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde, okul içi ve dışı gençlerin zihni gelişimini olduğu kadar, bedeni ve ruhi gelişimlerini de sağlayacak metotları araştırmaktadır. Bu yaklaşım içinde, etkili ve cazip eğitim, öğretim aracı olan sporcu eğitim sistemi içerisinde gerekli önemin ve önceliğin verilmesini zaruri kılmaktadır. Gerçekten de

1982 anayasamızın 59. Maddesinde; Devletin, her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler almasını kabul etmiş, sporun kitlelere yayılmasını teşvik edeceğini ifade etmiş ve başarılı sporcunun da devlet tarafından korunacağını dile getirmiştir (GSGM, 1990).

Bir eğitim şekli olarak sporu fiziki ve ruhi bir eğitim olarak düşünürsek spor ile eğitimin özdeş olduğunu belirtebiliriz. Eğitim, genel anlamı ile yetişkin nesiller tarafından sosyal hayata hazır olamayan nesiller üzerinde uygulanan bir işlemdir. Eğitim, eğitimden faydalananların sosyal tabakalaşma piramidinde yukarı doğru hareketlilik kazanmaları ile elde edecekleri sosyal statü sayesinde meslek sahibi olmalarına da zemin hazırlamaktadır (Erkal,1992).

Beden eğitimi ve sporun insanın genel eğitiminin ayrılmaz bir parçası oluşunun tarihi, okulların müfredat programlarına beden eğitimi ve spor derslerinin girdiği erken klasik çağa (M.Ö. 500) kadar uzanmaktadır. Tarihi süreç içerisinde beden eğitimi ve sporun genel eğitim içerisindeki ağırlığı ve önemi sosyal, ekonomik, siyasi ve kültürel değişim ve gelişmelere bağlı olarak değişik düzeylerde süregelmiştir. Ancak, sanayileşme, bilgi ve teknolojinin hızlı gelişimi, toplum hayatında önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Özellikle 20. Yüzyıl içinde beden eğitimi ve sporun insanların kendilerini ifade etme, gerçekleştirme ve geliştirme yollarının çıkış kapısı olmasına yol açarak, sporun etki ve fonksiyon alanlarını genişletmiştir (Yıldırım ve ark, 1993).

Ülkemizde beden eğitimi dersi ilk olarak “Mekteb-i Sultani” şimdiki adıyla Galatasaray Lisesi’nde ve Askeri Liselerde fiziksel talim amaçlı olarak jimnastik adıyla programa alınmıştır (Erkal, Güven ve Ayan 1998). Tanzimat döneminden Cumhuriyet Dönemine kadar devam eden zaman zarfında beden eğitimi faaliyetlerine farklı görevler yüklenmiş, farklı çeşitlerde ve farklı kurumlarda uygulanmıştır.

Beden eğitimi Tanzimat öncesi dönemde askeri eğitim ve öğretim ile talim ya da spor faaliyetleri şeklinde yapılmıştır. Tanzimat döneminde ise liseler ve askeri okulların ders programlarına jimnastik dersiyle özdeşleşmiş bir şekilde girmiştir. Meşrutiyetin ilanı ile beraber okullarda Alman ve İsveç jimnastik sistemlerinin tesiri ile jimnastik dersleri biçiminde yapılmaya başlanmıştır (Bilge 1988, Candan ve Bağırhan 2005). Beden eğitimi dersinin okulların müfredat programlarına girişi 1926 yılından sonra

olmuştur (Çöndü, 1999). O günden bu güne kadar beden eğitimi dersinin adı değişmemiştir. Eğitim kurumlarının bazı kademelerinde zorunlu bazı kademelerinde seçmeli ders olarak okutulmaya devam edilmektedir.

1.1.5.1 İlköğretim II. Kademe Beden Eğitimi Dersi Uygulamaları

İlköğretim okullarında 8 yıllık zorunlu eğitim uygulamasının hayata geçirilmesiyle beraber beden eğitimi dersinin önemi de artmıştır. İlköğretim birinci kademesinde vücudunu tanıyarak nasıl kullanacağını, hareket örnekleri ile bunları ayırt etmeyi, kurallara uymayı; denge, zaman ve alanı kullanmayı öğrenen öğrenciler ikinci kademeyle beraber daha karmaşık hareketleri yapabilmeyi geleceğe dönük planlanan hareket aktivitelerinde yer ve alan becerileri kazanabilmeyi, birçok ana spor branşlarının temellerini öğrenmektedirler.

Öğrencilerin, Türk Milli Eğitiminin temel amaçlarından birisi olan; beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli, sağlıklı şekilde gelişen bir kişilik, karakter, özgür ve bilimsel düşünebilme, insan haklarına saygılı olabilme, topluma karşı sorumluluk duyabilme ve bunları yerine getirmeye gayret gösterme gibi özelliklere sahip olmaya başlamaları bu yaş grubuna tekabül eder.

İlköğretim birinci kademe beden eğitimi programlarıyla ilgili teorik bilgilerin yanı sıra oyunla öğretim baskın olup, ikinci kademeyle birlikte spora daha fazla yer verilerek birinci ve ikinci kademe beden eğitimi ve sporun birlikte ele alındığı görülmektedir. Eğitimciler de beden eğitimi ve spor olgusunu birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak görmektedirler. (Yaylacı, 1998).

Bireyin gelişimde önemli bir yere sahip olan ilköğretim dönemi beden eğitimi etkinlikleri çocuğun yeterince oyun oynayarak doyuma ulaşmasını, kendisini ifade etmesini, sinir-kas koordinasyonunu geliştirmesini, sağlığını korumasını, beceri gelişimini, sosyal rolleri deneyerek yerine oturmasına seviyesine uygun sportif yarışmalar içerisinde olmasını sağlayacak ve bunu gerçekleştirecek beden eğitimi

öğretmenin lisans döneminden itibaren geliştirilmesi ve bilinçlendirilmesi gerekmektedir(Ayan, 2007).

Beden eğitimi öğretimi programının temel amacı; bireyin fiziksel, psikomotor, bilişsel, duyuşsal ve toplumsal gelişimine katkıda bulunmak, yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılmasını sağlamaktır. 2001-2002 öğretim yılından itibaren haftada 2 saat zorunlu olan beden eğitimi dersi 2006-2007 öğretim yılından itibaren kademeli bir şekilde ilköğretimin ikinci kademesinde haftalık 1 ders saatine düşürülmüştür. 2010 yılında tekrar 2 saat zorunlu ders saati olarak düzenlenmiştir. Bu programın uygulanması sonucunda öğrencilerin beden eğitimi ile ilgili genel kabul görmüş, aşağıda belirtilen standartlara ulaşacakları öngörülmektedir. Standartlar, NASPE (2004) 'den yararlanılarak belirlenmiştir.

Öğrenci;

- Çeşitli fiziksel etkinliklere katılabilmek için hareket örüntüleri ve devinişsel becerilerde yeterlilik gösterir.
- Fiziksel etkinliği öğrenirken ve yaparken hareketle ilgili kavram, ilke, kural, strateji ve taktikleri anladığını gösterir.
- Sağlığı güçlendirici düzeyde fiziksel etkinliğe katılımı başarır ve korur.
- Fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.
- Fiziksel etkinlik ortamlarında sorumlu kişisel ve toplumsal davranış sergiler.(<http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=1&kno=19>, 23.05.2012, 12.00)

1.2 BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ

Beden eğitimi öğretmeni, öğretmenlik mesleğinin kutsallığını bilen, Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı, Türk Milli Eğitim sistemine uygun ders işleyen, siyasi propaganda yapmayan, insan haklarına saygılı, fanatik düşünceleri olmayan, bununla birlikte özgür düşünen ve konuşan, doğru ve dürüst davranan kişidir (Tamer ve Pulur

2001).

Beden eğitimi öğretmeni kesinlikle iyi eğitim görmüş, beden eğitimi programını etkin bir şekilde uygulayabilen ve meslek ahlakına uygun davranan bir kişi olmalıdır. Bu da eğitimin tüm aşamalarında çok fazla çalışmayı gerektirir.

Beden eğitimi öğretmeninin fiziksel, ruhsal ve zihinsel özellikleri gelişen genç öğrencilerin yönlendirilmesi ve örnek olunması bakımından oldukça önemlidir (Nebioğlu, 2004).

1.2.1 Beden Eğitimi Öğretmeninin Nitelikleri

Bu konu hakkında kesin sınırlar çizilmemiş olup birçok farklı görüş mevcuttur.

“İyi beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken nitelikler” öğrenci gözüyle incelendiğinde sınıf yönetimi, kişilik, strateji-teknik ve görünüş olarak dört temel başlık altında sınıflandırılmıştır. Kişisel nitelikler incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin sevimli, koruyucu, yardımsever, istekli, teşvik eden, algılayan, sıcak, canlı, olumlu, sabırlı, neşeli, anlayışlı, duygulu, dürüst, nazik, samimi, dikkatli, açık fikirli olmaları gerektiği ifade edilmiştir (Laminack ve Long, 1985).

Saçlı vd. (2010) tarafından yapılan bir araştırmaya göre beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel özellikleri arasında “eleştiriye açık olma”, “öğrenciyi her konuda anlama”, “ geniş bakış açısına sahip olma” ilk üç sırada önemli olarak görülmüştür.

Beden eğitimi öğretmeni;

- a. Öğrencileri, aileleri, çevreyi ve toplumu anlayabilen ve onlarla anlaşma becerisi gösterebilen,
- b. Kararlı fakat adil bir şekilde disiplin sağlayabilen,
- c. Öğrencileri kapasitelerinin üst sınırında çalışmaya ya da yapabileceklerinin en iyisini yapmaya teşvik edebilen, onları her an hazır tutabilen,
- d. Olumlu davranış gösterebilen, iyi huy ve düzgün ahlaka sahip olan,

- e. Öğrencilerini seven, sevgisini gösterebilen, onlarla ilgilenip ihtiyaçlarına sevgiyle yaklaşabilen,
- f. Öğretmekten zevk alan, idealist olan ve kendisini mesleğine adanmış olan,
- g. Öğrencilerine arkadaşça ve sıcak bir ilgiyle yaklaşabilen,
- h. Temiz, zevkli, gösterişli ve iyi giyimli olan, kişidir (Tamer ve Pulur, 2001).

Beden eğitim öğretmenlerinin MEB tarafından belirlenen mesleki yeterlilikleri şunlardır;

- 1- Öğretime uygun plan yapabilme,
- 2- Öğretime uygun öğrenme ortamları düzenleyebilme,
- 3- Öğretim sürecini planlama ve düzenleme,
- 4- Öğretim sürecine uygun araç-gereç ve kaynakları kullanabilme,
- 5- Okul takım çalışmalarını planlayabilme,
- 6- Öğretim amaçlarının gerçekleştirilmesi sürecinde teknolojik araçları kullanabilme,
- 7- Öğretimde özel eğitime gereksinim duyan ve özel gereksinimli öğrencilere (BEP) yönelik planlamalar yapabilme,
- 8- Öğrencilerin temel ve özelleşmiş hareket bilgi ve becerilerini geliştirebilme,
- 9- Öğrencilerde düzenli fiziksel etkinlik ve sağlıklı yaşam bilinci oluşturabilme,
- 10- Öğrencilerin müsabakalara katılımını ve çalışmaların yürütülmesini sağlayabilme,
- 11- Öğrencileri sağlıklı beslenme konusunda bilinçlendirebilme,
- 12- Spor sakatlanmalarında ilkyardım kurallarını uygulayabilme,
- 13- Öğrencilerin liderlik, sorumluluk alma, paylaşma ve birlikte iş yapma becerilerini geliştirebilme,
- 14- Doğayı tanıma ve çevreyi koruma bilinci oluşturabilme,
- 15- Kişisel güvenlik ve kazalardan korunma bilgi ve becerisini kazandırabilme,
- 16- Öğrencilere spor ve spor organizasyonları bilinci ve sevgisi kazandırabilme,
- 17- Beden eğitimi dersi öğretiminde eğitsel oyunları etkili kullanabilme,
- 18- Özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere yönelik etkinlik düzenleyebilme,
- 19- Atatürk'ün beden eğitimi ve sporla ilgili duygu ve düşüncelerini

uygulamalarına yansıtabilme,

20- Ulusal bayramlarda ve özel günlerde sportif etkinlikler yapabilme,

21- Gelişim performansını izleme ve değerlendirme,

22- Öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve ruhsal yönden geliştirilmesinde ailelerle ve toplumla işbirliği yapabilme,

23- Öğrencilerin ve çevrenin ulusal bayram ve törenlerin anlam ve önemini farkına varmalarına ve törenlere aktif katılmalarını sağlayabilme,

24- Ulusal bayram ve törenlerin yönetim ve organizasyonunu yapabilme,

25- Okulun kültür ve öğrenme merkezi haline getirilmesinde toplumla iş birliği yapabilme,

26- Mesleki yeterliliklerini belirleyebilme,

27- Beden eğitimi dersi öğretimine ilişkin mesleki ve kişisel gelişimini sağlayabilme,

28- Mesleki gelişimine yönelik uygulamalarda bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerden yararlanabilme,

29- Liderlik yapabilme

(http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/ogretmen_yeterlikleri_kitabi/Öğretmen_Yeterlikleri_Kitabi_genel_yeterlikler_parca_2.pdf, 24.05.2012, 10.30).

1.2.2 Beden Eğitimi Öğretmeninin Önemi

Günümüzde beden eğitimi ve spor yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan insanın fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini amaç edinen ve genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak görünen bilinçli ve planlı faaliyetlerdir (Yıldıran vd. , 1996). Bu faaliyetleri planlayan ve eğitimin etkin hale getirilmesini sağlayan beden eğitimi öğretmenidir.

Kurallara uyan, başkalarının haklarına saygı duyan, yardımlaşma duygusuna sahip, işbirliği yapabilen, sorumluluk sahibi bireyler yetiştirmede beden eğitimi öğretmenin

görevi oldukça fazladır.

Okullarda uygulanan beden eğitimi programları sayesinde öğrenciler sağlıklı bir yaşantıya sahip olup daha etkili öğrenebilirler. Okullarındaki öğrenme görevlerini yapabilmeleri için daha çok enerjiye sahip olurlar. Böylelikle öğrenciler sadece öğrenme yaşantılarında değil, günlük yaşamlarında da ihtiyaç duydukları enerji ve canlılığa sahip olurlar. Eğitimin esas amacı öğrencileri topluma üretken bireyler olarak kazandırmaksa bireylerin sağlık ve refahlarına dikkat etmeleri kaçınılmazdır. Sağlıklı bireylerden oluşan toplumlarda bireyler daha etkili ve üretken çalışabilirler. Beden eğitimi programları, öğrencilere bir ömür boyu fiziksel aktivitede bulunmalarını sağlayan becerileri, bilgi ve davranışları kazanmalarını sağlayabilir (Alparslan, 2008). Bunu gerçekleştirmek adına en önemli görev de beden eğitimi öğretmenine düşmektedir, bu da beden eğitimi öğretmenin önemini ortaya koymaktadır.

1.3 İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

İlköğretim 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsar. İlköğretim kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. Bu kapsam dâhilinde yurt genelinde 2010–2011 eğitim ve öğretim yılında 10 981 100 öğrenci ilköğretim kurumlarına devam etmektedir (MEB, 2011)

Birçok gelişimci bu döneme fırtına ve gerginlik dönemi adını vermiştir. Ve genel olarak bu dönem çocuklarında görülen özellikler şu maddeler halinde sıralanabilir;

- 1- İlköğretimin ikinci kademesine geç uyum sağlama.
- 2- Hem bedensel hem de psikolojik açıdan birçok temel değişkenlerin olduğu bir çağıdır. Kızlarda (10-12), erkeklerde (12-14) yaş aralığı daha yoğundur.
- 3- Ön plana çıkma anlayışı daha belirgin olarak ortaya çıkar.
- 4- Çabuk kızıp çabuk alınırlar.
- 5- Düşünmeden tepkide bulunurlar.

- 6- Kıskançlık belirgin bir şekilde yaşanır.
- 7- Başaramama durumunda okuldan ve öğretmenlerden şikâyetçi olurlar.
- 8- Daha çok sevgi ve ilgi beklerler.
- 9- Doğru veya yanlışta olsa görüşlerini haklı gösterecek düşünce kurallarına ve mantık yollarına sıkça başvururlar ve tartışırlar.
- 10- Sık sık endişe ve umutsuzluğa kapılırlar.
- 11- Bir gruba katılma özlemi ve kutuplaşmalar yaşanır.
- 12- Çevrenin takdirini kazanma duygusu baskındır. Bundan dolayı başarısızlık sonucunda kendini yetersiz bulup içe kapanma görülebilir.
- 13- Utangaçlık duygusu ve dikkati çekme korkusu yoğun olarak görülür.
- 14- Bu evrede küçük kusurlar son derece büyütülür ve bunlar öğrencinin tüm bilincini kaplar.

(<http://www.erkurummaresal.com/seminer/seminer/gelisimpsikolojisi.php#1112>,
01.06.2012, 17.17).

İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin gelişim özelliklerini dört temel başlık altında incelemek mümkündür;

- Fiziksel gelişim
- Kişilik gelişimi (psiko-sosyal)
- Bilişsel gelişim

1.3.1 Fiziksel Gelişim Özellikleri

İlköğretimin ileri sınıflarında çocukların ergenliğe girmesiyle birlikte boyun uzaması, cinsel kimliğin belirginleşmesi gibi gençlik döneminin tipik bedensel gelişim özellikleri görülmeye başlar.

Bazı çocuklar gençlik döneminin bedensel özelliklerini daha erken yaşlarda, bazıları ise daha ilerleyen yaşlarda göstermeye başlar. Genellikle gözle görülen

değişiklikler, kızlarda 10-11 yaşlarına, erkeklerde ise 11-12 yaşlarına denk gelmektedir.

Bu dönemde meydana gelen bedensel değişiklikler içerisinde cinsel organlarda ve ikincil cinsiyet özelliklerinde meydana gelen değişiklikler önemli bir yer tutmaktadır. Bu değişiklikler ve bu değişikliklere eşlik eden cinsel uyanış çocuğu çoğu kez ansızın yakalamaktadır. Çocuğun bu değişikliklere bulunduğu tepkiler, soğukkanlı olmaktan, suçluluk duygularına, paniğe kapılmaya kadar geniş bir dağılım göstermektedir. Kuşkusuz bu tepkilerin biçimlenmesinde ailenin, okulun ve yakın çevrenin cinselliğe ilişkin tutumları önemli olmaktadır. (Eripek, 2011).

1.3.2 Bilişsel Gelişim Özellikleri

Günümüzde başta Piaget'in geliştirdiği Bilişsel Gelişim Kuramı olmak üzere, insanın nasıl düşündüğünü açıklamaya çalışan pek çok kuram vardır.

Piaget birincil olarak düşünce süreçleri üzerinde önemle durmuştur. Kendi üç çocuğu da dâhil olmak üzere bebekler ve çocuklar üzerinde çok dikkatli gözlemler yapmıştır. Çocuğun davranışlarını gözleyerek, bilişsel fonksiyonların göstergesi olan ipuçlarını saptamıştır. Özellikle bebeklik ve okulöncesi yıllarda, hareketi, bilişsel fonksiyonların kazanılmasında birincil etki olarak vurgulamıştır. Bilişsel terimi, bilgiyi, belleği, akıl yürütmeyi, sorun çözmeyi, kavramları ve düşünmeyi içine alır (Gander ve Gardiner, 1993).

Tablo 2
Piaget'in Bilişsel Gelişim Evreleri

EVRELER	ORTALAMA YAŞLAR	ÖZELLİKLER
Duyusal hareket	0-2	• Taklit, bellek ve düşünmeden yararlanmaya başlama• Nesnelerin saklandıklarında yok olmadıklarını anlamaya başlama• Tepkisel davranışlardan amaçlı davranışlara geçme, dairesel hareketlerde bulunma.
İşlem öncesi	2-7	• Derce derece dil gelişimi ve sembolik biçimlerde düşünme yeteneği• İşlemleri tek bir yönde mantıklı olarak düşünebilme• Bir başkasının görüş açısından bakabilmede güçlük çekme• Birlikte monologlar ve paralel oyunlar oynama
Somut işlemler	7-11	• Somut problemleri mantıklı bir biçimde çözebilme• Koruma yasalarını anlama, sınıflama ve diziler oluşturma• Tersine dönüşebilirliği anlama• Kuralları izleme.
Soyut işlemler	11-15	• Düşünmenin daha bilimsel bir düzeye ulaşması• Soyut problemleri mantıklı bir biçimde çözebilme• Sosyal konular ve kimliğe ilişkin bilgiler geliştirme.

1.3.3 Kişilik Gelişim Özellikleri (Psiko-Sosyal)

Kişilik, bir bireyin bedensel ve zihinsel özelliklerinde görülen farklılıkların onun düşünce ve davranışlarına yansımış biçimidir. Başka bir deyişle kişilik, bir bireyi diğer bütün bireylerden ayıran ruhsal ve bilinçsel özelliklerin bütünüdür (Güney,1998)

İnsanların psiko-sosyal gelişimlerini açıklayan çok fazla kuram bulunmaktadır. Bunların arasında en yaygını Erikson'un geliştirdiği kuramdır. Erikson ferdin psiko-sosyal gelişimini doğumdan başlayarak ileri yaşlara kadar devam eden sekiz evrede incelemektedir. Birbiriyle ilişkili olan bu evrelerin her birinde birey, o evreye adını veren gelişim krizleri ile karşılaşmaktadır. Daha sonraki evrelere sağlıklı olarak geçebilmek için bireyin bulunduğu evrenin gelişim krizini başarı ile aşması gerekmektedir (Eripek, 2011).

Tablo 3
Erikson'un Psiko-Sosyal Gelişim Evreleri

Evre ya da Krizin Olumlu Boyutu	Ortalama Yaş ya da Dönem	Evre ya da Krizin Olumsuz Boyutu
Temel Güven: Bakımın üstlenen insanla uyumlu, düzenli ve doyurucu ilişkiler	0-1	Güvensizlik: Bakımını üstlenen insanla uyumsuz, düzensiz ve doyurucu olmayan ilişkiler
Bağımsızlık: Kendini kontrol edebilme, güvenme duygusu	1-2	Utanma: Kendini kontrol edememe duygusu, korku
Girişkenlik: Bulunduğu girişim ve davranışlara güvenme	2-6	Suçluluk: Bulunduğu girişim ve davranışlardan dolayı kendini suçlama
Başarı: Becerilerini geliştirmeye istekli olma ve yeteneklerine güvenme	6-12	Aşağılık Duygusu: Becerilerini geliştirmeye isteksiz olma ve kendine güvenmeme
Kimlik: Kişilik olarak devamlılığa inanma	Gençlik	Rol Karmaşası: Kişilik olarak devamlılığında kuşku duyma

Evre ya da Krizin Olumlu Boyutu	Ortalama Yaş ya da Dönem	Evre ya da Krizin Olumsuz Boyutu
Yakınlık: Başkalarıyla ilişki kurmada istekli olma ve kendine güvenme	Genç Yetişkinlik	Yalnızlık: Başkalarıyla ilişki kurmada isteksiz olma ve kendine güvenmeme
Üretkenlik: Toplumda etkin rol almada istekli olma ve kendine güvenme	Genç ve Orta Yetişkinlik	Durgunluk: Toplumda etkin rol almada isteksiz olma ve kendine güvenmeme
Benlik Bütünlüğü: Gerçekleştirdiği çalışmaların ve ilişkilerin doğruluğuna inanma.	İleri Yetişkinlik	Ümitsizlik: Gerçekleştirdiği çalışmalar ve ilişkilerin doğruluğundan emin olmama ve korkma.

1.4 TUTUM

1.4.1 Tutumun Tanımı

Tutumun kavram olarak ortaya çıkışı Herbert Spencer'in 1862'de bireyin zihinsel durumunu ifadesiyle başlar. Ardından Lange benzer şekilde tutumu tanımlamıştır. Günümüzde ise psikologlar ve sosyologlar tarafından araştırılan ve tartışılan popüler bir konudur. Öyle ki bu araştırmalar ve tartışmalar sosyal psikoloji bilim dalının doğmasında oldukça etkindir.(Güllü ve Güçlü,2009)

Günlük hayatta tutumun birçok alanda kullanıldığını görebiliriz. İnanç, görüş ve tutum kelimeleri çoğu zaman birbiriyle karıştırılarak birbirinin yerine kullanılmaktadır. Tutumun kavram olarak net bir çerçeveye içine alınması yapılan araştırmalarla olmuştur.

Buna göre tutuma ilişkin yapılmış tanımların zaman içerisinde gelişimi şu şekildedir.

Allport'a göre tutum: Yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkileme gücüne sahip duygusal ve zihinsel bir hazırlık durumudur(Tavşancıl 2002).

Thurstone'a (1946) göre tutum, bir psikolojik objeye ilişkin olumlu veya olumsuz duyguların derecesidir.

Morgan'a(1961) göre tutum, belirli kişilere, eşyaya veya durumlara olumlu ya da olumsuz tepkide bulunma, cevaplama eğilimidir.

Turgut'a göre ise tutum, somut bir objeye ya da kavrama ilişkin olarak ona karşı ya da ondan yana olmadır(Turgut,1977).

Krech ve arkadaşlarına (1980) göre ise tutum; bireyin kendi algı dünyasının bir yönü ile motivasyon, heyecan, idrak ve öğrenme süreçlerinin devamlı bir organizasyonudur.

Yakın zamanda tutum hakkında yapılan tanımlara baktığımızda;

Öğrenmenin girdisi, hedef davranışları oluşturma amacıyla, öğrenim görevleri vasıtasıyla öğrenciye sunulacak olan bilgi, beceri ve tutumdur. İnsanın bir davranış yapabilmesi için o davranış için gerekli olan bilgiyi, beceriyi bilmesi, davranış yapmaya uygun tutum içinde olması gerekir(Başaran,1996).

Bireyin belirli bir kişiyi, grubu, kurumu veya bir düşünceyi kabul ya da reddetme şeklinde gözlenen, duyuşsal bir hazır oluş hali veya eğilimidir(Özgüven,1999).

Demirhan ve Altay'a(2001) göre; beden eğitimi ve spor dersinin insan sağlığı açısından önemini kavrama, tutumun bilişsel bileşenine; Beden Eğitimi ve Spor Dersini sevip sevmeme, tutumun duygusal bileşenine; Beden Eğitimi ve Spor Dersine sürekli katılma, tutumun edimsel (davranışsal) bileşenine örnek olarak verilebilir.

Tüm bu tanımlar göz önüne alındığında tutumun bireye ait bir eğilim olduğu görülmektedir. Diğer yandan, tutumun doğrudan gözlenebilir bir özellik olmadığını, ancak bireyin gözlenebilir davranışlarından dolayı olarak varsayıldığını ve o bireye atfedilen bir eğilim olduğunu görmekteyiz. Buradan da anlaşılacağı üzere tutum; gözlenebilir bir davranış değil, davranışa hazırlayıcı bir eğilimdir(Hotoman,1995).

1.4.2 Tutumu Oluşturan Temel Öğeler

Tutumlar sadece bir davranış eğilimi ya da duygu değil, biliş-duygu-davranış eğilimi bütünleşmesidir(Kağıtçıbaşı,1999). Basit bir yapıya sahip olmayan tutumu oluşturan 3 temel öge vardır;(Bernstein 1994, Lindgren 1973, Penner 1978, Kağıtçıbaşı 2005, Berkowitz 1980, Aronson, Wilson ve Akert 2005)

- Bilişsel Öge,
- Duyuşsal (Duygusal) Öge,
- Davranışsal Öge,

Bu öğeler Taylor ve arkadaşları(2003) tarafından tutumların ABC' si olarak nitelendirilmektedir. Bu öğeler arasında genel bir iç tutarlılık olduğu varsayılmaktadır. Bu varsayıma göre, bireyin bir konu hakkındaki bildikleri (Bilişsel Öge) ona olumlu bakmasını gerektiriyorsa (Duygusal Öge), birey o nesneye karşı olumludur(Davranışsal Öge).Bu tutumu sözleri ya da davranışlarıyla ortaya koyar(İnceoğlu,2000)

1.4.2.1 Bilişsel Öge

Tutumların bilişsel öğeleri, tutum uyarıcıları hakkındaki bilgi ve inançlardan oluşur. Bunlar bireyin çevresindeki tutum konusu ile ilgili bilgilerdir. Bu bilgiler ya kişinin tutum objesi ile doğrudan deneyim geçirmesiyle ya da farklı kaynaklardan öğrenmesiyle oluşur. Bu açıklama da gösteriyor ki tutumlar varlığı bilinen ve kabul edilen bir konuya karşı oluşur. Varlığı bilinmeyen bir konuya karşı tutum oluşmaz. Tutum objesi ile ilgili bilgiler ne kadar gerçeklere dayanıyorsa onunla ilgili tutumlar o kadar kalıcı olur. Tutum objesi ile ilgili bilgi değiştiğinde tutum da değişir (Baysal, 1981).

Tutumun zihinsel boyutu, aynı tür objelerle ilgili olan düşünce kategorilerinden oluşmaktadır(Şimşek,2002). Böylece birey farklı uyarıcıları birbirinden ayırıp, benzer objeleri sınıflandırarak benzer tepkiler gösterebilir.

Bireyin tutum nesnesi hakkındaki birikim, bilgi, inanç veya değerleri olumlu ya da olumsuz olabilir(Sakallı,2001).Burada unutulmaması gereken konu, tutumların bilişsel ögesinin doğruluğunda veya yanlışlığından söz edilemeyeceğidir.

Eğer beden eğitimi ders aktivitelerinin akademik başarıyı düşürdüğü kanısı varsa, bu bilimsel açıdan yanlış bile olsa o kişi için kesinlikle doğrudur(Sakallı,2001).

1.4.2.2 Duygusal (Duyuşsal) Öge

Tutumun bireyden bireye değişen ve gerçeklerle açıklanamayan, hoşlanma hoşlanmama yönünü oluşturur(Baysal ve Tekinarslan,1996).Tutumun duyuşsal ögesi bilişsel ögesine göre daha basittir. Kendini olumlu ya da olumsuz bir tepki önerilimi olarak gösterir. Dikkat edilecek husus ise; duyuşsal ögesi ağır basan bir tutumun değişmesi daha güçtür; özellikle bireyin egosunu ilgilendiren konu ya da olaylara karşı tutumu daha yoğun yüklüdür(İnceoğlu,2000).

Daha açık bir ifadeyle duyuşsal öge: Bireyin tutum nesnesine ilişkin olumlu veya olumsuz değerlendirmelerini içeren hislerinden meydana gelir(Taylor vd, 2003)Ancak bireyin herhangi bir tutum konusunda olumlu ya da olumsuz duygular içerisinde olması hayatındaki birikimlerine bağlıdır. Eğer herhangi bir uyarıcıya karşı bireyde olumlu veya olumsuz duygular oluşmuşsa, bu demektir ki bireyin bu uyarıcılarla daha önce deneyimleri olmuş ve bunları onaylamış veya kabul etmemiştir. Birey ne zaman bu uyarıları hatırlasa olumluluk, olumsuzluk içinde olacaktır. Bu nedenle, o tutum konusuna tepkileri pozitif ya da negatif olacaktır(İnceoğlu,2010).

1.4.2.3 Davranışsal Öge

Davranışsal öge, bireyin tutum nesnesine ilişkin davranış eğilimini içerir(Sakallı 2001, Wilson ve Akert 2005, Taylor vd, 2003).Bu davranış eğilimleri sözler ya da davranışlardan gözlenebilir. Ancak davranışsal öge davranışın kendisi değil, davranış eğilimidir. Davranış eğilimleri ferdin alışkanlıkları, değerleri ve söz konusu tutum nesnesi ile doğrudan ilişkili olmayan tutumlarında etkisi altında olabilir. Bundan dolayı davranışsal ögeden söz ederken önce iki tür davranışı birbirinden ayırmak gerekir. Bu davranış türleri duygusal ve kuralsal davranışlardır(İnceoğlu,2000). Örnekle açıklayacak olursak, okul içerisinde okul kurallarına aykırı davranmaktan hoşlanmayan bir öğrenci, içinde bulunduğu arkadaş grubu tarafından bu kuralların bozulması doğal ve doğru bir davranış olarak görülürse, öğrenci istemese de arkadaşlarına uyararak kuralları çiğneyebilir. Burada toplulukla birlikte hareket etme güdüsü vardır ve bunun sonucu olarak bu isteği yerine getirir.

Özetlemek gerekirse bir tutum; bireyin düşünme, duygu ve davranışlarını birbirleriyle uyumlu kılarak etki eder. Bu üç öge, yerleşmiş güçlü tutumlarda tam olarak bulunur. Zayıf tutumlarda özellikle davranışsal öge çok zayıf olabilir. Tutum bireyi davranışa hazırlayıcı karmaşık bir eğilimdir. Bunun sonucu, bireyin çevresindeki çeşitli objelere ilişkin beslediği duyguları, o objelerle ilgili bilgileri, düşünceleri ve onlara yönelik davranışları devamlılık ve düzenlilik gösterir(Kağıtçıbaşı,1999).

1.4.3 Tutumların Oluşum Süreci

Bireyler tutumlara sahip doğmazlar, tutumları sonradan yaşantıları yoluyla öğrenirler. Öyleyse bireyler belirli nesnelere, konular ya da kişiler hakkındaki tutumlarını nasıl oluştururlar? Bu sorunun tek bir cevabı yoktur. Bazı tutumlar insanların kendi tecrübelerine dayanırken, bazıları başka kaynaklardan elde

edilir(Kağıtçıbaşı,2005).

Çocuğun ilk yaşlardaki insanlara, nesnelere veya olaylara karşı geliştirdiği yaklaşma ve uzlaşma ile ilgili tutumları, onu ömür boyu etkisi altında bırakabilir. Anne baba, çocukların oluşturdukları tutumların ilk kaynağıdır(Kağıtçıbaşı,1999).Edinilen tutumların kaynağı kişisel deneyimlerden çok anne babalardır(Tavşancıl,2002).Çocukların gelişimiyle birlikte ebeveynlerin onların tutumları üzerindeki etkileri azalmakta, özellikle ergenlik döneminin başlamasıyla diğer sosyal etkenlerin rolü artmaktadır.

Bunlara rağmen anne-babalar ve çocukların tutumlarını karşılaştıran araştırmalar, özellikle politik ve dinsel tutumları arasında büyük benzerlik olduğuna işaret etmektedir. Jenings ve Niemi tarafından yürütülen bir araştırmada, 1699 lise son sınıf öğrencisinden %74'ünün anne babalarının bağlı olduğu din veya mezhebe bağlı olduğunu ortaya koymuştur. Benzerlik azda olsa politik tercihler içinde söz konusudur. Parti tercihi yapan öğrencilerin %60'ının anne babalarıyla aynı tercihi yaptıkları saptanmıştır(Jenings ve Niemi,1974).

Arkadaşlar, akrabalar, öğretmenler ve referans grupları gibi çevredeki insanlarda bireylerin tutumlarının oluşmasında ve muhafaza edilmesinde önemli bir yere sahiptir(Sakallı,2001). Birey ergenlik döneminde akranları ile daha çok etkileşim halindedir. Bu nedenle ergenlik döneminde akranlarının bireyin tutumlarının oluşmasında ve değişmesinde etkisi büyüktür. Akranların tutumları şekillendiren önemli bir etken olmasının nedeni, insanların sevdikleri ve kolay ilişki kurdukları kişileri otorite olarak görme eğiliminde olmalarıdır (Morgan,2000).

Kitle iletişim araçlarının, kişisel tutumlara ve buradan hareketle kamuoyu oluşturmada rolleri büyüktür. Bilindiği gibi, özellikle seçimler sırasındaki kampanyalarda televizyon çok önemli bir yer tutmaktadır. Partilere ve onların adaylarına karşı olumlu ve olumsuz tutum gelişmesini sağlamak için kullanılan televizyon ve yazılı basın, seçim sonuçlarında ciddi oynamalara neden olabilir (Kağıtçıbaşı,2005).

Tutumların oluşmasında diğer bir etkende kişisel deneyimlerdir. Tutum nesnesi ile ilgili olarak olumlu veya olumsuz tutum sahibi olmasına yol açabilir. Örneğin bir köpek

tarafından ısırılan birey, köpeklere karşı olumsuz bir tutuma sahip olabilir. Benzer şekilde, belirli bir objeye tekrar tekrar maruz kalan birey o nesne hakkında tutum oluşturmaya başlar. Herhangi bir pekiştireç olmadan birey aynı kişiyi veya nesneyi devamlı görmek suretiyle olumlu veya olumsuz bir tutum geliştirebilir (Sakallı,2001).

1.4.4 Tutumların Ölçülmesi

Tutum ölçekleri, tutum cümleleri denilen ve test maddelerine benzer cümlelerden oluşur. Cevaplayan bu cümleleri okur. Eğer bir cümle onun tutum konusuna ilişkin duygularını yansıtırsa o cümleyi kabul ettiğini veya onayladığını bir seçenikle belirtir. Böylece bir kimsenin onaylayarak seçtiği cümlelere bakılarak, onun o konuya ilişkin tutumunun yönü ve derecesi tayin edilmiş olur. Tutum cümleleri bazı yöntemlerle önceden ölçeklendiği için, cevaplayanın, tutumu sayısal bir puan olarak elde edilir. Tutum cümleleri her iki yönde(olumlu veya olumsuz) ve çeşitli derecelerde tutum ifade eden birçok test maddesi oluşturur. Tutum ölçekleriyle tutum ölçmenin dayandığı en önemli sayıltı, bir ölçekteki cümlelerden birkaçını onaylayan bir kişinin, bu onayı ile tutumunu açığa vurduğu, onun tutumunun onayladığı cümlelerin, ifade edilen tutumun yön ve derecesince olduğu sayılıstır. Tutum ölçeklerinden bazıları şunlardır(Hünük ve Demirhan, 2003).

-Bugardus Sosyal Uzaklık Ölçeği(Toplumsal Uzaklık Ölçeği): Etnik gruplara ilişkin tutumları ölçmek amacıyla kullanılır.

-Thurstone Tipi Ölçekler(Eşit Görünen Aralıklar Tekniği): Ölçeklemeye esas olan yargılar cevaplayanların tutumları değil, bilirkişilerin cümlelerinin ne yönde ve derecede tutum ifade ettiği hakkındaki yargılardır. Bu tür ölçeklemelere genel olarak bilirkişi yargısıyla ölçekleme denir. Thurstone ölçeklerine “mutlak ölçek” de denir.

-Guttman Tipi Ölçekler(Birikimli Ölçekleme Tekniği): Bir alan ile ilgili olarak sorulan bazı sorulara, verilen cevapların belirli bir düzene sokulduğu zaman ölçeklenebileceğini ifade etmektedir.

-Likert Tipi Ölçekler(Toplamalı Sıralama Tekniği): Tutum ölçekleri içinde en yaygın olarak kullanılanlardır(Tavşancıl,2002). Bunun en önemli sebebi diğer ölçeklere göre daha kolay ve kullanışlı olmasıdır. Bireyin kendini başkalarından daha çok tanıdığı varsayımına dayanan bu teknikte, bireyin hem bu varsayımı karşılayacak öngörüye sahip olması hem de kendisi hakkındaki bilgileri tam ve değiştirmeden vermesi beklenmektedir. Ancak bu zaman zaman mümkün olabilir. Bireyler kendileri için problemlili olabileceğini düşündükleri bilgileri diğer insanlardan gizleme yöneliminde olabilirler, ortamdaki koşula göre sosyal beğeniler göz önünde bulundurularak kendileri hakkındaki bilgileri bir kısmını veya tamamını saklayabilir veya yanlış cevap verebilirler. Bunun gibi problemlili önlemek genellikle cevaplayanların kimliklerini gizlemesi sağlanarak, onlardan daha içten cevaplar alınmaya çalışılır(Tavşancıl,2002).

Likert isimli bir düşünürün geliştirmiş olduğu ölçek "Kesinlikle kabul ederim, kararsızım, kabul etmem, asla kabul etmem" şeklinde tepki dereceleri halinde cevap seçeneklerini kapsar. Elde edilen cevaplar şiddet derecelerine, en şiddetlisi 5 ve sırayla; 4.3.2 ve 1 değeri olarak verilen puanlardır(Hünük ve Demirhan, 2003).

1.5 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.5.1 Türkiye'de Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumla İlgili Çalışmalar

Şişko ve Demirhan (2002) tarafından "İlköğretim Okulları ve Liselerde Öğrenim Gören Kız ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları" adlı çalışma yapmıştır. Verilerin çözümlemesi sonucunda, öğrencilerin beden eğitimi

dersine ilişkin tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu fark cinsiyet açısından, erkek öğrenciler lehine, sınıf düzeyleri açısından ise ilköğretim öğrencilerinin lehine çıkmıştır.

Öğrenci tutumlarının ölçülmesi için Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen, 12'si olumlu 12'si olumsuz olmak üzere toplam 24 maddeden oluşan Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği kullanılarak “Ankara'nın merkez ilçelerinde ilköğretim, lise ve üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden spor yapan ve yapmayan kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını” saptamak ve karşılaştırmak amacıyla Kangalgil, Hünük, Demirhan (2004) tarafından bir araştırma yapılmıştır. 2630 öğrencinin katıldığı araştırma sonucunda erkek öğrencilerin tutum puanları kız öğrencilere göre daha yüksek çıkarken, öğrenci düzeyi olarak tutumlar ele alındığında öğrencilerin yaşları büyüdükçe tutum puanlarının arttığı, sporcu öğrencilerin tutum puanlarının ise spor yapmayanlara göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Altay ve Özdemir (2006), “Ankara İli Merkez İlçelerinde İlköğretim Birinci Kademesinde Öğrenim Gören 4. Ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları” çalışmalarının neticesinde 4. Sınıf öğrencilerinin 5. Sınıf öğrencilerine oranla beden eğitimi ve spor dersine karşı daha olumlu bir tutuma sahip oldukları gözlemlenmiştir.

Tekin, Taşgın ve Yıldız (2006) “Özel İlköğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Beden Eğitimi Dersi Hakkındaki Tutum ve Görüşlerini” belirlemek amacıyla bir çalışma ortaya koymuşlardır. Yapılan bu çalışmanın sonucunda; özel ilköğretim okullarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersleri 6. 7. Ve 8. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler açısından önemli bulunmuş ve öğrencilerin derse karşı tutumlarının da olumlu yönde olduğu saptanmıştır. Fakat sınıf düzeyleri ilerledikçe beden eğitimi derslerine karşı olan tutum ve görüşler olumsuz yönde azalarak değişmiştir.

Hünük (2006)'ün çalışmasında “Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılım Açısından

Karşılaştırılması” yapılmıştır. Araştırmaya katılan ilköğretim 6. ,7. ve 8. Sınıf öğrencilerinin tutum puanları ortalamaları üzerine yapılan analiz sonucunda, öğrencilerin sınıf düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmüştür. Sonuçlar, öğrenci cinsiyeti açısından incelendiğinde erkekler lehine istatistiksel olarak bir fark görülmüştür. Aynı zamanda çalışmanın sonuçları, spora aktif katılım açısından incelendiğinde sporcu lisansına sahip olanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Araştırma sonucuna göre, sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı gösterdikleri tutum azalmaktadır; aynı zamanda erkek öğrencilerin ve spora aktif olarak katılanların tutum puanları daha yüksektir. Bu sonuçlardan hareketle sınıf düzeyi, cinsiyet ve aktif spor yapmanın beden eğitimine ilişkin tutumu etkilediği söylenebilir.

Holoğlu (2006), İlköğretim İkinci Kademedeki Öğrenim Gören Kız Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları incelenmiş, kız öğrencilerin tutum ölçek puanları ile iller, okullar, hizmet bölgeleri, doğum yerleri, anne-baba eğitim düzeyleri ve uzun süredir yaşadıkları yer değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

1.5.2 Yurtdışında Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumla İlgili Çalışmalar

Smoll ve Schutz’da (1980) yaptıkları araştırmada erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının genellikle kızlarınkine göre daha olumlu olduğunu bulmuşlardır.

Aicinena (1991)’ya göre beden eğitimine karşı gösterilen olumlu öğrenci tutumunda öğretmen davranışı, sınıf çevresi, aile ve okul yönetimi önem taşımaktadır. Başka bir çalışmada Luke ve Cope (1994) ise daha farklı bir sonuca ulaşmıştır. 386 öğrenci üzerinde yaptıkları çalışmada öğrencilerin öğretmen davranışları ve ders içeriğine karşı tutumlarını incelemiştir. Araştırma bulguları, öğrenci tutumlarının kız ve erkek ile farklı sınıf düzeylere göre değişmediği yönündedir.

Carlson (1995) ortaokul ve lise öğrencilerini kapsayan çalışmasında öğrencilerin

çoğunun sınıftan uzaklaştırılmasına rağmen, öğrencilerin çoğunun beden eğitimi hakkında olumlu fikirlere sahip olduğunu bulmuştur. Yapılan birçok çalışma ilkokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine olumlu tutum gösterdiğini ortaya koymuştur. Luke ve Sinclair (1991)'in çalışması olumsuz davranışın, olumlu davranıştan daha güçlü bir belirleyici olduğunu belirtmiştir.

Ryan vd. (2003) ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerine ve derslerine karşı olan tutumlarına karar vermek amacıyla araştırma yapmışlardır. Ayrıca bu çalışmada öğrencilerin cinsiyeti ve ırkları gibi değişkenler açısından beden eğitimi öğretmenlerine ve derslerine karşı olan tutumları da incelenmiştir. Araştırma sonunda elde edilen sonuçlarda öğrencilerin %83'ünün çeşitli aktiviteleri yapmaktan hoşlandığını, % 80'inin beden eğitimi öğretmenlerini sevdiğini ve %79'unun Beden Eğitimi derslerinde eğlendiğini gösterirken; %38'inin kısa ders periyotlarını ve %27'sinin de beden eğitimi dersi için giyinmeyi sevmediklerini göstermiştir. Ortaokul öğrencilerinin öğretmenlerini sevmelerindeki nicelik değerlerinin nedenleri ise beden eğitimi öğretmenlerinin %76'sının alanlarında çok yetenekli olmasından ve %75'inin arkadaşça davranmasından kaynaklanırken; öğrencilerin öğretmenini sevmemesinin nedenlerini ise öğretmenlerin %21'inin öğrenciyle ilişki kuramamasından ve %20'sinin de onların yeterince yetenekli olmamalarından kaynaklanmaktadır.

Dismore ve Bailey (2004), İngiltere'de 7-18 yaş arası 3309 öğrenci arasında yaptıkları uluslararası bir çalışmada, öğrencilerin beden eğitimi ve okul sporlarına karşı nasıl baktıklarını araştırmışlardır. Araştırma sonunda öğrenciler ilk sırada beden eğitimi ve spor sayesinde zinde ve sağlıklı kaldıklarını belirtirken, ikinci sırada ise beden eğitimi ve sporun diğer derslere yardımcı olmadığını belirtmişlerdir.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizi işlemleri ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

2.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmada ilköğretim 2. Kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını inceleyebilmek amacıyla tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar, 2000).

2.2 EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini; araştırmanın yapıldığı Kırıkkale Merkezde 2011–2012 eğitim-öğretim yılında tüm ilköğretim 2. kademedede öğrenim gören ve beden eğitimi dersi alan 13.000 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesi de bu sayı üzerinden yapılmıştır;

$$n = \frac{Z^2 \times N \times P \times Q}{N \times D^2 + Z^2 \times P \times Q}$$

Formülü kullanılarak belirlenmiştir (Karasar, 1998).

n: Örnek büyüklüğü,

Z: Güven katsayısı (% 95)' lik güven için bu katsayı

1.96 alınmaktadır),

N: Ana kütle büyüklüğü (13000 alınmıştır),

P: Ölçmek istediğimiz özelliğin ana kütlede bulunma

İhtimali (% 80 alınmıştır),

$$Q = 1-P$$

D: Kabul edilen örnekleme hatası (çalışmamız için %5'lik bir örnekleme hatası öngörülmüştür).

$$n = \frac{(1,96)^2 \times 13.000 \times 80 \times 20}{13000 \times 5^2 + (1,96)^2 \times 80 \times 20}$$

$$n = \frac{3,8416 \times 13.000 \times 80 \times 20}{325,000 + 3,8416 \times 80 \times 20}$$

$$n = \frac{(1,96)^2 \times 13.000 \times 80 \times 20}{13000 \times 5^2 + (1,96)^2 \times 80 \times 20}$$

$$n = \frac{79905280}{331146,56}$$

$$n=241,29$$

Örneklem büyüklüğü (n=241) olarak hesaplanmıştır. Ancak daha güvenilir sonuçların elde edilmesi amacıyla araştırmada örneklem büyüklüğü çok daha yüksek (n=773) alınmıştır.

Basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak 805 anket uygulanmış ve yapılan inceleme sonucu önemli kısımlarında cevapsız bölümlerin bulunması nedeniyle 32 anket değerlendirme dışı bırakılmıştır.

Ankete katılan öğrencilerin 389'u kız öğrenci 384'ü erkek öğrenciden oluşmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin 324'ü 6. sınıf, 251'i 7. sınıf ve 198'i 8. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

2.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırma ile ilgili bilgilere yerli ve yabancı kitaplardan, bilimsel dergilerden, ulusal ve uluslar arası sempozyum ve kongrelerden, internet üzerinden veri tabanlarından ve çeşitli kurumların internet adreslerinden ulaşılmaya çalışılmıştır. Ayrıca konu ile ilgili tez çalışmaları T.C. Yükseköğretim Kurulu Yayın ve Dokümantasyon Dairesi Tez Merkezinden temin edilmiştir.

Araştırmada veri toplama tekniği olarak anket tekniği uygulanmıştır. Araştırma için uygulanan anket formu (Ek-1) iki bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümü öğrencilerin kişisel bilgi ve özelliklerini içeren 12 sorudan; ikinci bölümü, 20 madde içeren İlköğretim 2. kademe öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinden oluşmaktadır.

2.3.1 Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Hazırlanması

Tutum doğrudan ölçülmez, ancak dolaylı olarak davranış yoluyla ölçülebilir (Kağıtçıbaşı, 2005). Çünkü tutum davranışı tayin edici olduğundan, tutum ölçmesinde de davranıştan hareket edilmektedir (Yıldız, 1998). Tutum ölçülmesinde genellikle kullanılan davranış ise, soruların cevap verme ya da fikir belirtme şeklindeki sözel

davranışlardır (Kağıtçıbaşı, 2005).

Tutum ölçmede birçok ölçme tekniği geliştirilmiştir. Bu ölçme teknikleri, doğrudan ölçümler ve dolaylı ölçümler şeklinde iki ana başlık altında toplanabilir. Dolaylı ölçümlerde başkalarına sorma, gözlem yapma teknikleri ile rapor, arşiv, dergi ve süreli yayınlardan yararlanma gibi teknikler kullanılır. Doğrudan ölçümlerde ise, çeşitli tutum ölçekleri veya sosyometrik yöntemleri kullanılır (Sakallı,2001; Kağıtçıbaşı, 2005).

Tutumların ölçülmesinde; Bogardus toplumsal uzaklık ölçeği, Thurstone Ölçeği, Likert tipi tutum ölçeği, Guttman ölçekleri (birikimli-yığışımlı ölçekleme tekniği) ve Osgood duygusal anlam ölçeği (semantik farklılık ölçeği) kullanılmaktadır (Tavşancıl,2002). Ancak bu ölçekler içerisinde en kullanışlısı Likert tarafından geliştirilmiş ve kendi adıyla anılan ölçektir (Çetin, 2006).

Bu araştırma için geliştirilen “İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” Likert tipi bir ölçektir. Ölçek aşağıdaki aşamalardan tek tek geçilerek hazırlanmıştır;

- Ölçeğin Oluşturulması
- Ölçeğin Geçerlilik Çalışması
- Ölçeğin Güvenirlilik Çalışması

2.3.1.1 Ölçeğin Oluşturulması

Beden eğitimi dersi tutum ölçeği taslağı oluşturulmadan önce konu ile ilgili geniş bir literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra beden eğitimi dersi ile ilgili geliştirilmiş tutum ölçekleri (Aktop ve Özer, 2003; Demirhan ve Altay, 2001; Pehlivan, 1997; Keating ve Silverman, 2004) incelenmiştir.

Elde edinilen bilgiler neticesinde ölçek taslağı hazırlanmıştır. Taslağın hazırlanmasında şu işlem basamakları takip edilmiştir;

1. Öncelikle Kırıkkale il merkezinde ilköğretim 6,7 ve 8. Sınıflarda öğrenim gören ve tesadüfi yöntemle seçilen 30 öğrenciden beden eğitimi dersi ile ilgili duygu, düşünce ve

beklentilerini anlatan kompozisyon yazmaları istenmiştir.

2. Elde edilen literatür bilgileri ile öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin kompozisyonları incelendikten sonra beden eğitimi dersi tutum ölçeği için madde havuzu oluşturulmuştur.
3. 50 maddeden oluşan madde havuzu gerekli inceleme ve değerlendirmeler yapıldıktan sonra ölçek taslağına 20 maddenin alınmasına karar verilmiştir.
4. Ölçek taslağı için 5'li Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Dereceleme biçimi "1-Tamamen Katılıyorum, 2- Katılıyorum, 3- Kararsızım, 4-Katılmıyorum, 5- Kesinlikle Katılmıyorum" şeklindedir.

2.3.1.2 Ölçeğin Geçerlilik Çalışması

Geçerlilik, bir test veya ölçeğin ölçülmek istenen şeyi ölçme derecesidir. Bunun için, "ölçekte yer alan sorularla gerçekten ölçmeyi amaçladığımız şeyi ölçebilir miyiz?" sorusunu yöneltmek gerekir (Peter, 1981).

Geçerliliğin birçok türü vardır. Bu türler; kapsam geçerliliği, yordama geçerliliği, görünüş geçerliliği, ölçüt geçerliliği ve yapı geçerliliğidir (Tavşancıl, 2002).

Bu çalışmada geliştirilen ölçeğin geçerliliği için ölçeğin kapsam geçerliliğine ve yapı geçerliliğine bakılmıştır.

2.3.1.2.1 Kapsam Geçerliliği

Kapsam geçerliliği, bir bütün olarak ölçeğin ve ölçekteki her bir maddenin maksada ne derece hizmet ettiği ile ilgilidir (Tekin, 2004). Bu bağlamda oluşturulan ölçek taslağın kapsam geçerliliğini sağlamak için konu ile ilgili uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Görüşlerine başvuru yapılan uzmanlar; Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulları ile Eğitim Bilimleri Fakülteleri öğretim üyelerinden oluşmaktadır.

2.3.1.2.2 Yapı Geçerliliği

Yapı geçerliliği, ölçeğin hangi kavram veya özellikleri ölçtüğünün belirlenmesini incelemektedir (Altunışık vd, 2005). Ölçeğin yapı geçerliliği için faktör analizi ve madde analizi yapılmıştır.

Yapı geçerliliği için öncelikle ölçek taslağının belli bir gruba uygulanması gerekmektedir (Tavşancıl, 2002). Bu nedenle Kırıkkale il merkezinde ilköğretim II. Kademe öğrencilerinden rasgele seçilen 140 öğrenci üzerinde bir pilot uygulama çalışması yapılmıştır.

Öğrencilerin ölçek taslağına verdikleri cevaplar, SPSS 18 (PASW) paket programına yüklenerek değerlendirilmiştir. Ve ölçeğin yapı geçerliliği için faktör analizi ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

2.3.1.2.2.1 Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliği için ilk olarak faktör analizi yapılmıştır. Ancak faktör analizi işlemi yapılmadan önce, elde edilen verilerin faktör analizi için uygun olup olmadığına Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ile bakılmış ve KMO değeri 0,90 olarak bulunmuştur. KMO değeri 0,50'nin üzerinde olduğu için faktör analizi yapımına uygun bulunmuştur.

Faktör analizi uygulamasından önce yapılan bir başka analiz ise Bartlett Testi'dir. Bu testin yapılmasının amacı ise faktör analizinde elde edilen korelasyon matrisinin birim matris olup olmadığını tespit etmektir (Bayram, 2004). Yapılan Bartlett Testi sonucu ($p=0.000$) anlamlı olduğu için ölçeğin faktör analizi için uygun olduğu görülmüş ve böylece faktör analizi uygulamasına geçilmiştir.

Yapılan faktör analizi için temel bileşenler analizi kullanılmış ve döndürme işlemi olarak dik döndürme (varimax) tekniği uygulanmıştır.

Faktör analizlerinde yük değerleri 0,45 veya üzeri olan maddelerin seçilmesi yapı

geçerliliği için iyi bir ölçüt sayıldığı için (Büyüköztürk, 2004) yük değerleri 0,45 altı olan 4 madde (madde2, madde11, madde 13, madde28) ölçek taslağından çıkarılmıştır. Ancak açıklanan toplam madde varyansı 50'nin altında bulunduğu için (43,760) tekrar madde çıkarılarak faktör analizi yapılmıştır. Yeni analiz madde7 ve madde27 çıkartılarak yapılmış toplam açıklanan varyans değerleri 44,433 olarak bulunmuş, 50'nin altında olduğu için faktör analizi tekrarlanmıştır. Son olarak yapılan faktör analizinde KMO değerleri 0,89 olarak bulunmuş ve Bartlett Testi anlamlı çıkmıştır. Ayrıca açıklanan toplam varyans değerleri 51,778 olarak bulunmuştur. Yapılan faktör analizi sonucu ölçek 3 faktör altında toplanmış ve 15 madde çıkarılarak madde sayısı 20'ye düşürülmüştür(Ek-1).

Tablo 4.Döndürülmüş Faktör Matrisi

Rotated Component Matrix^a

	Component		
	1	2	3
madde32	,774		
madde33	,768		
madde31	,714		
madde30	,713		
madde34	,704		
madde35	,664		
madde29	,657		
madde25	,656		
madde26	,636		
madde17	,542		
madde21		,743	
madde19		,734	
madde18		,683	
madde23		,679	
madde20		,669	
madde22		,635	
madde24		,632	
madde6			,739
madde5			,726
madde1			,716

Döndürülmüş faktör değerleri Tablo 1’de verilmiştir. Tablo incelendiğinde ölçeğin 20 maddeden oluştuğu ve 3 faktör altında toplandığı görülmektedir. Elde edilen 3 faktör; faktör 1- derse ilgi, faktör 2-öğretmene karşı tutum ve faktör 3- ders saati olarak isimlendirilmiştir. Oluşturulan ölçeğin son halinin faktörlere göre madde dağılımı tablo –5’de verilmiştir;

Tablo-5 Faktörlere göre maddelerin dağılımı

<i>Faktör</i> <i>Madde</i>	<i>Faktör 1</i> <i>Derse İlgisi</i>	<i>Faktör 2</i> <i>Öğretmene Karşı Tutum</i>	<i>Faktör 3</i> <i>Ders Saati</i>
Madde 1			Beden eğitimi ders saatinin az olduğunu düşünüyorum.
Madde 2			Beden eğitimi dersinde bahçede olmadığım zaman çok üzülüyorum.
Madde 3			Beden eğitimi dersinde zaman çok çabuk geçiyor.
Madde 5		Beden eğitimi dersini öğretmenin tavırları yüzünden sevmiyorum.	
Madde 6		Beden eğitimi dersinde not verilirken öğretmenimizin ölçme değerlendirme ve puanlama hakkında yeterli bilgi vermediğini düşünüyorum.	
Madde 7		Beden eğitimi dersinde not verilirken öğretmenimizin taraflı davrandığını düşünüyorum..	
Madde 8		Öğretmenimiz beden eğitimi dersi konularını öğretmiyor.	
Madde 9		Beden eğitimi dersinde öğretmenin fazla serbest bıraktığını düşünüyorum.	
Madde 10		Beden eğitimi dersinde öğretmenimizin var olan araç gereci amacına uygun kullanmadığını düşünüyorum.	
Madde 11		Beden eğitimi öğretmenimin yeni oyunlar öğretmediğini düşünüyorum.	

<i>Faktör</i> <i>Madde</i>	<i>Faktör 1</i> <i>Derse İlgisi</i>	<i>Faktör 2</i> <i>Öğretmene Karşı</i> <i>Tutum</i>	<i>Faktör 3</i> <i>Ders Saati</i>
Madde 4	Beden eğitimi dersinin olduğu günler okula bir başka heyecanla geliyorum.		
Madde 12	Beden eğitimi dersinin gelmesini sabırsızlıkla bekliyorum.		
Madde 13	Beden eğitimi dersi sayesinde sporu sevdim.		
Madde 14	Beden eğitimi dersinde öğrendiklerimden sonra sağlığıma daha çok dikkat ediyorum.		
Madde 15	Beden eğitimi dersinde öğrendiklerimizi arkadaşlarımla oyunlarımızda uyguluyorum.		
Madde 16	Beden eğitimi dersi en çok ilgi duyduğum dersler arasındadır.		
Madde 17	Beden eğitimi dersini seviyorum.		
Madde 18	Beden eğitimi dersi diğer derslere olan motivasyonumu artırıyor.		
Madde 19	Okul içi spor organizasyonlarına severek katılıyorum.		
Madde 20	Beden eğitimi dersinde başarılı olduğumu düşünüyorum.		

Oluşturulan 20 maddelik Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğinin tutum puan aralığı 20-100 olarak bulunmuştur.

2.3.1.3 Ölçeğin Güvenilirlik Çalışması

Güvenilirlik, “bir testin veya ölçeğin ölçmek istediği şeyi tutarlı ve istikrarlı bir biçimde ölçme derecesidir” (Peter, 1979). Güvenilir bir test veya ölçek, benzeri şartlarda tekrar uygulandığında benzeri sonuçlar verir (Perrault ve Leigh, 1989). Bir test veya ölçek ne derece güvenilir ise ondan elde edilen veriler de o derece güvenilirlerdir. Güvenilir olmayan bir ölçek yardımıyla elde edilen veriler faydasızdır.

Bir ölçümün güvenilirliği onun tutarlılığını göstermektedir. Bu genellikle dış ve iç güvenilirlik olarak ele alınır. Dış güvenilirlik zaman üzerine bir ölçümün tutarlılık derecesini ifade eder. İç tutarlılık özellikle çoklu-madde (item) ölçekleri için önemlidir. Her bir ölçek sorusunun aynı fikri ölçüp ölçmediği ve böylece ölçekteki maddelerin içsel tutarlılığının olup olmadığı ele alınır (Bryman ve Cramer, 2001). Diğer bir ifade ile güvenilirlik analizi bir ölçekte yer alan maddeler arasındaki iç tutarlılığı ölçer ve bu maddeler arasındaki ilişkiler hakkında bilgi sunar (Everit, 1996).

Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlılık kat sayısına (Cronbach Alfa) bakılmıştır. Elde edilen üç faktörün iç tutarlılık analizleri yapılmış; Faktör 1 için Cronbach Alfa katsayısı 0,88, Faktör 2 için Cronbach Alfa katsayısı 0,80 ve Faktör 3 için Cronbach Alfa katsayısı 0,67 olarak bulunmuştur. Uzmanlara göre alfa katsayısı 0,60 ile 0,80 arasında ise ölçek oldukça güvenilir, 0,80 ile 1 arasında ise ölçek yüksek güvenilirliğe sahiptir (Tavşancıl, 2002). Buradan hareketle geliştirdiğimiz ölçek yüksek güvenilirliğe sahiptir.

2.4 VERİLERİN ANALİZİ

Araştırma için geliştirilen anket formu Kırıkkale İli Merkez ilçe’de bulunan yedi ilköğretim okulunda uygulanmıştır. Bu okullar; Gürler İ.Ö.O, Namık Kemal İ.Ö.O, Evliye Çelebi İ.Ö.O, Mustafa Necati İ.Ö.O, İstiklal İ.Ö.O, Mehmet Ali Eren İ.Ö.O ve Şehitler İ.Ö.O’ dur.

Bu okullardan basit tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen 805, ilköğretim ikinci kademe öğrencisine anket uygulanmıştır. Geri dönen anketlerden eksik ve hatalı doldurulan anketler değerlendirme dışı bırakılmış ve geriye geçerli sayılan 773 anket kalmıştır.

Geçerli sayılan 773 anket, SPSS 18 (PSW) paket programına istatistiksel işlemlerin yapılabilmesi için yüklenmiştir. Yükleme işleminde Tamamen katılıyorum (1), Katılıyorum (2), Kararsızım (3), Katılmıyorum (4) ve Tamamen katılmıyorum (5) şeklinde kodlama yapılmıştır. Olumlu ve olumsuz maddelerin spss girişinde kodlama 1’den 5’e ölçekte olduğu şekliyle yapılmış, olumlu maddeleri içeren Faktör 1- derse ilgi ile Faktör3-ders saatine yönelik yorumlamalar yapılırken tutum ortalamaları 5’e yaklaştıkça tutum olumsuz, 1’e yaklaştıkça tutum olumlu şeklinde yorumlanmıştır. Ancak olumsuz maddeleri içeren Faktör 2-öğretmene karşı tutumun yorumu yapılırken tutum ortalamaları 1’e yaklaştıkça tutum olumsuz, 5’e yaklaştıkça tutum olumlu şeklinde yorumlanmıştır.

İlk olarak tanımlayıcı istatistikler kapsamında verilerin frekans dağılımları alınmış ve çapraz tablo değerlerine bakılmıştır. Sonra faktör analizi sonucu oluşturulan 3 faktör (derse ilgi, öğretmene karşı tutum, ders saati) ve sınıf, kardeş sayısı, anne ve babanın eğitim durumu arasında korelasyon analizi yapılmıştır. Yapılan korelasyon analizi ile sözü geçen değişkenler arasındaki ilişki ve ilişkinin yönü ile derecesi ortaya konulmuş ve hipotez testlerine geçilmiştir.

Hipotez testlerinde H_0 hipotezi tutum ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur, H_1 hipotez tutum ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır şeklinde kurulmuştur. Anlamlılık düzeyi %5 olarak belirlenmiştir. Verilerin analizi ve yorumu p

değeri anlamlılık seviyesinin altında ise “ H_0 hipotezi red”, p değeri anlamlılık seviyesinin üzerinde ise “ H_0 hipotezi kabul” şeklinde yapılmıştır.

Örneklem sayısının yüksek olmasından ötürü verilerin normal dağılım özelliklerine bakılmaksızın alt probleme ilişkin bağımsız değişkenlerle tutum puanları parametrik testlerle sınanmıştır. İkili karşılaştırmalar için Bağımsız iki örnek T-testi (Independent Samples T-Test) ve Varyans analizlerinden Tek Yönlü-ANOVA uygulanmış, çoklu karşılaştırmalarla birlikte bulunan farkın hangi gruplar arasında kaynaklandığını belirlemek için Post-Hoc testlerinden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular; grupların yüzdelerik dağılımları, korelasyon analizi bulguları, bağımsız iki örnek T-testi bulguları, Tek Yönlü-ANOVA bulgularıdır.

Araştırmanın alt problemlerine ilişkin elde edilen bulgular, tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo- 6 Kişisel Bilgiler

Kişisel Bilgiler		f	%
Cinsiyet	Bayan	389	50,3
	Erkek	384	49,7
Sınıfı	6. Sınıf	324	41,9
	7. Sınıf	251	32,5
	8. Sınıf	198	25,6
Yerleşim Yeri	Şehir Merkezi	726	93,6
	İlçe	33	4,3
	Kasaba	10	1,3
	Köy	4	0,5
Kardeş Sayısı	1-2 Kardeş	393	50,8
	3-5 Kardeş	375	48,5
	6 ve üstü Kardeş	5	0,7
Oturduğu Evin Sahiplik Durumu	Kira	319	41,3
	Ev Sahibi	454	58,7
Baba Mesleği	İşçi	240	31,0
	Çiftçi	31	4,0
	Memur	209	27,0
	Serbest Meslek	207	26,8
	Çalışmıyor	51	6,6
	Emekli	35	4,5
Anne Mesleği	İşçi	26	3,4
	Ev Hanımı	651	84,2
	Memur	47	6,1
	Serbest Meslek	40	5,2
	Çalışmıyor	7	0,9
	Emekli	2	0,3
Babanın Eğitim Durumu	Okur-yazar değil	14	1,8
	Okur-yazar ya da ilkokul mezunu	132	17,1
	Ortaokul mezunu	202	26,1
	Lise veya dengi okul mezunu	299	38,7
	Üniversite Mezunu	126	16,3

Kişisel Bilgiler		f	%
Annenin Eğitim Durumu	Okur-yazar değil	35	4,5
	Okur-yazar ya da ilkokul mezunu	254	32,9
	Ortaokul mezunu	242	31,3
	Lise veya dengi okul mezunu	198	25,6
	Üniversite Mezunu	44	5,7
Beden Eğitimi Öğretmenin Cinsiyeti	Erkek	758	98,1
	Bayan	15	1,9
Spor Yapmaya Engel Rahatsızlık Durumu	Evet	60	7,8
	Hayır	713	92,2
Beden Eğitimi Öğretmenin Özellerinin Derse Katılımı Etkileyip Etkilemediği	Evet	539	69,7
	Hayır	234	30,3
Beden Eğitimi Öğretmenin Olumlu Özellikleri (Evet)	Fiziksel özellikleri	26	3,4
	Sosyal özellikleri	136	17,6
	Mesleki açıdan	8	1,0
	Diğer	1	0,1
	Fiziksel ve sosyal özellikleri	33	4,3
	Fiziksel ve mesleki özellikleri	9	1,2
	Fiziksel, Sosyal ve Mesleki Özellikleri	215	27,8
	Fiziksel, Sosyal, Mesleki ve Diğer Özellikleri	81	10,5
Beden Eğitimi Öğretmenin Olumsuz Özellikleri (Hayır)	Fiziksel özellikleri	63	8,2
	Sosyal özellikleri	42	5,4
	Mesleki açıdan	20	2,6
	Diğer	0	0
	Fiziksel ve sosyal özellikleri	17	2,2
	Fiziksel ve mesleki özellikleri	1	0,1
	Fiziksel, Sosyal ve Mesleki Özellikleri	55	7,1
	Fiziksel, Sosyal, Mesleki ve Diğer Özellikleri	24	3,1

Araştırma yapılan öğrencilerin % 50,3'ü (389 kişi) kız öğrencilerden ,%49,7'si (384 kişi) erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin %41,9'u (324 kişi) 6. Sınıfta, %32,5'i (251 kişi) 7. Sınıfta , %25,6'sı (198 kişi) 8. Sınıfta öğrenim görmektedir.

Araştırma yapılan öğrencilerin çok yüksek oranının (% 93,6) şehir merkezinde ikamet ettiği görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %50,8'inin 1-2 kardeş olduğu, %48,5'nin ise 3-5 kardeş oldukları görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 41,3'ü (319 kişi) kirada otururken , % 58,7'si (454 kişi) kendi evinde (ev sahibi) oturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının mesleklerini incelediğimizde; ilk sırayı %31 ile işçilik mesleği alırken, ikinci sırayı ise % 26,8 ile babaları serbest meslek sahibi olanlar almışlardır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin mesleklerini incelediğimizde; ilk sırayı % 84,2 ile annesi ev hanımı olanlar alırken, ikinci sırayı ise % 6,1 ile annesi memur olanlar almışlardır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim durumlarını incelediğimizde; öğrencilerin babalarının büyük çoğunluğunun (% 38,7) lise veya dengi okul mezunu olduğu ,% 26,1'inin ise ortaokul mezunu olduğu görülmüştür. Okuryazar olmayanların oranı ise oldukça düşüktür (%1,8).

Araştırmaya katılan öğrencilerinin annelerinin eğitim durumlarını incelediğimizde; öğrencilerin annelerinin %32,9'unun okuryazar ya da ilkokul mezunu olduğu görülürken, % 31,3'ünün ise ortaokul mezunu olduğu görülmüştür. Okuryazar olmayanların oranı ise % 4,5'tir. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarıyla babalarının eğitim durumları karşılaştırıldığında daha yüksek bir yüzdeyle öğrencilerin annelerinin okuryazar olmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%92,2) spor yapmaya engel rahatsızlığının olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 69,7'sinin (539 kişi) beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ya da olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını pozitif veya

negatif yönde etkilediği, % 30,3'ünün ise derse katılımlarını pozitif veya negatif yönde etkilemediği görülmüştür. Bu sonuca göre beden eğitimi öğretmenin özelliklerinin öğrencinin beden eğitimi dersine yönelik olumlu ya da olumsuz yönde tutum geliştirmesinde oldukça önemli olduğunu söyleyebiliriz.

Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu özellik ya da özelliklerinin hangi alanda olduğu sorulduğunda alınan cevaplardan : % 27,8'i (215 kişi) fiziksel, mesleki ve sosyal özelliklerini; % 17,6'sı (136 kişi) yalnızca sosyal özelliklerini; % 10,5'i (81 kişi) fiziksel, sosyal, mesleki ve diğer özelliklerin tamamını ;% 4,3'ünün (33 kişi) yalnızca fiziksel ve sosyal özelliklerini; %3,4'ünün (26 kişi) yalnızca fiziksel özelliklerini; % 1'inin (8 kişi) yalnızca mesleki özelliklerini beğendiklerini belirtmişlerdir. Sonuçtan da görüldüğü üzere en fazla oranı öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinden tercih ettikleri olumlu özelliklerin fiziksel, mesleki ve sosyal özelliklerinin tamamının (% 27,8) oluşturduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin olumsuz özellik ya da özelliklerinin hangi alanda olduğu sorulduğunda alınan cevaplardan: % 8,2'si (63 kişi) fiziksel özelliklerini ,%7,1'i (55 kişi) fiziksel sosyal ve mesleki özelliklerini, % 5,4'ü (42 kişi) yalnızca sosyal özelliklerini, %3,1'i (24 kişi) fiziksel, sosyal mesleki ve diğer özelliklerini, % 2,6'sı (20 kişi) sadece mesleki özelliklerini, % 2,2'si (17 kişi) fiziksel ve sosyal özelliklerini beden eğitimi öğretmenlerinde olumsuz özellik olarak gördüklerini söylemişlerdir. Elde edilen bulgulardan anlaşılacağı üzere, öğrencilerin çoğu (572 kişi) beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ya da olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını oldukça etkilediğini belirtmiş ve bu özelliklerin çoğunlukla olumlu özellikleri oldukları ortaya koyulmuştur. Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinde gördüğü olumsuz özelliklerden ise en fazla oranı alan beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel özellikleri olmuştur. Öğrencilerin spora teşvik ve katılımlarında, derse güdülenmelerinde ve motivasyonlarının artırılmasında öğrencilerin yaşı göz önüne alındığında; model olarak öğrenme ön plana çıktığından, beden eğitimi öğretmenlerinin kılık kıyafetleri ve formda olmalarına dikkat etmeleri gerektiği kaçınılmaz bir gerçektir.

Cinsiyet ile kişisel bilgiler arasındaki dağılım çapraz tablo şeklinde çıkartılmış ve

frekans ve yüzdeler değeri Tablo-7’de verilmiştir.

Tablo-7 Cinsiyet Durumuna Göre Kişisel Bilgilerin Dağılımı

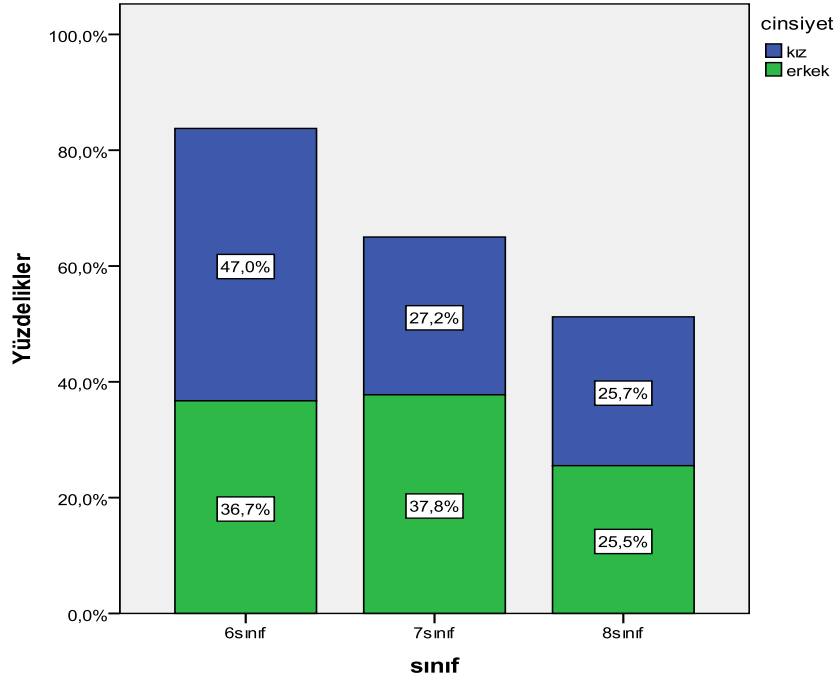
		Kız		Erkek	
		F	%	F	%
Sınıf	6.Sınıf	183	47,1	141	36,7
	7.Sınıf	106	27,2	145	37,8
	8.Sınıf	100	25,7	98	25,5
Yerleşim Yeri	Şehir Merkezi	361	92,8	365	95,1
	İlçe	24	6,2	9	2,3
	Kasaba	2	0,5	8	2,1
	Köy	2	0,5	2	0,5
Kardeş Sayısı	1	38	9,8	26	6,8
	2	152	39,1	177	46,1
	3	145	37,3	116	30,2
	4	34	8,7	49	12,8
	5 ve üstü	20	5,1	16	4,1
Baba Meslek	İşçi	117	30,1	123	32,0
	Çiftçi	16	4,1	15	3,9
	Memur	98	25,2	111	28,9
	Serbest Meslek	111	28,5	96	25,0
	Çalışmıyor	30	7,7	21	5,5
	Emekli	17	4,4	18	4,7
Anne Meslek	İşçi	22	5,7	4	1,0
	Ev hanımı	320	82,3	331	86,2
	Memur	19	4,9	28	7,3

		Kız		Erkek	
		F	%	F	%
	Serbest meslek	25	6,4	15	3,9
	Çalışmıyor	2	0,5	5	1,3
	Emekli	1	0,3	1	0,3
Baba Eğitim	Okuryazar değil	7	1,8	7	1,8
	Okuryazar ya da ilkokul	67	17,2	65	16,9
	Ortaokul	99	25,4	103	26,8
	Lise ve dengi	164	42,2	135	35,2
	Üniversite	52	13,4	74	19,3
Anne Eğitim	Okuryazar değil	21	5,4	14	3,6
	Okuryazar ya da ilkokul	121	31,1	133	34,6
	Ortaokul	121	31,1	121	31,1
	Lise ve dengi	106	27,2	92	24
	Üniversite	20	5,1	24	6,3
Rahatsızlık	Evet	22	5,7	38	9,9
	Hayır	367	94,3	346	90,1
Derse Katılım	Evet	272	69,9	267	69,5
	Hayır	117	30,1	117	30,5

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet durumlarına göre kişisel bilgilerini incelediğimizde;

6.sınıfların %47,1'i (183 kişi) kız öğrencilerden, 7.sınıfların %27,2'si (106 kişi) kız öğrencilerden, 8.sınıflardan %25,7'si (100 kişi) kız öğrencilerden; 6. Sınıfların %36,7'si (141 kişi) erkek öğrencilerden; 7.sınıfların % 37,8'i (145 kişi) erkek öğrencilerden; 8.sınıfların % 25,5'i (98 kişi) erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Sınıflara göre cinsiyet dağılımı ayrıca grafik-1'de verilmiştir;

Şekil-1. Sınıflara Göre Cinsiyet Dağılımı

Araştırmaya katılan kız öğrencilerin % 92,'i (361 kişi) şehir merkezinde, % 6,2'si (24 kişi) ilçede, % 0,5'i (2 kişi) kasabada, % 0,5'i (2 kişi) köyde ikamet etmekteyken; erkek öğrencilerden %95,1'i (365 kişi) şehir merkezinde, % 2,3'ü (9 kişi) ilçede, %

2,1'i (8 kişi) kasabada, % 0,5'i (2 kişi) köyde ikamet etmektedir.

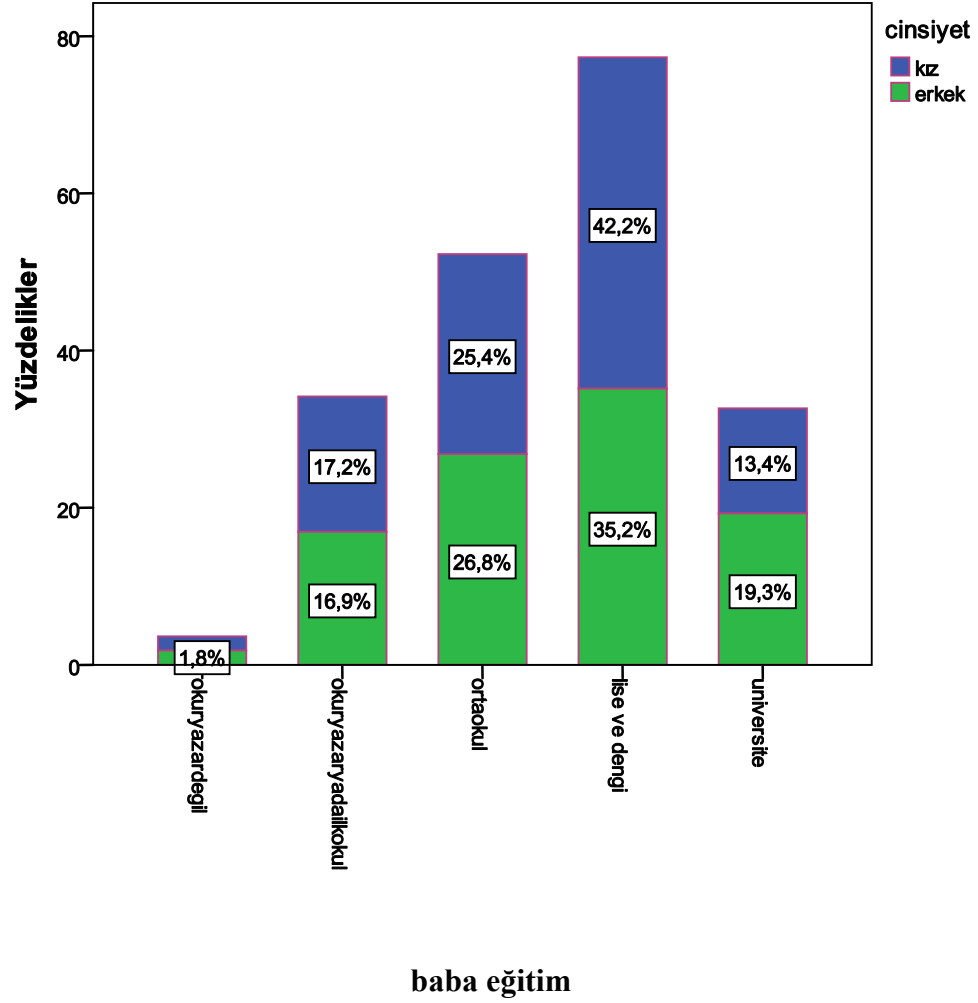
Araştırmaya katılan kız öğrencilerden % 30,1'inin(117 kişi) baba mesleğinin işçi, % 4,1'inin (16 kişi) babasının çiftçi, % 25,2'sinin (98 kişi) babasının memur, % 28,5'inin (111 kişi) babasının serbest meslek sahibi, % 7,7'sinin (30 kişi) babasının çalışmadığı, %4,4'ünün (17 kişi) emekli olduğu görülürken; erkek öğrencilerin babalarının %32'sinin (123 kişi) işçi, % 3,9'unun (15 kişi) çiftçi, % 28,9'unun (111 kişi) memur, % 25'inin (96 kişi) serbest meslek sahibi, % 5,5'inin (21 kişi) çalışmıyor olduğu, % 4,7'sinin (18 kişi) emekli olduğu gözlemlenmiştir.

Araştırmaya katılan kız öğrencilerden %9,8'i (38 kişi) tek kardeş, %39,1'i (152 kişi) 2 kardeş, %37,3'ü (145 kişi) 3 kardeş, % 8,7' si 4 kardeş ve % 5,1'i (20 kişi) 5 ve üstü kardeş sayısına sahipken; erkek öğrencilerin % 6,8'i (26 kişi) tek kardeş, % 46,1'i (177 kişi) 2 kardeşe, % 30,2'si (116 kişi) 3 kardeşe , % 12,8'i (49 kişi) 4 kardeşe, % 4,1'i (16 kişi) 5 ve üstü kardeş sayısına sahiptir.

Araştırmaya katılan kız öğrencilerin annelerinin % 57'sinin (22 kişi) işçi, %82,3'ünün (320 kişi) ev hanımı, %4,9'unun (19 kişi) memur, %6,4'ünün (25 kişi) serbest meslek sahibi, %0,5'inin (2 kişi) çalışmıyor olduğu, % 0,3'ünün(1 kişi) emekli olduğu görülürken; erkek öğrencilerin annelerinin %1'inin (4 kişi) işçi, % 86,2'sinin (331) ev hanımı, %7,3'ünün (28 kişi) memur, % 3,9'unun (15 kişi) serbest meslek sahibi, % 1,3'ünün(5 kişi) çalışmadığı, % 0,3'ünün (1 kişi) emekli olduğu görülmektedir.

Grafik-2 incelendiğinde araştırmaya katılan kız öğrencilerin babalarının % 1,8'inin (7 kişi) okuryazar olmadığı, % 17,2'sinin (67 kişi) okuryazar ya da ilkökul mezunu olduğu, % 25,4'ünün (99 kişi) ortaokul mezunu olduğu, % 42,2'sinin(164 kişi) lise ve dengi okullardan mezun olduğu ve %13,4'ünün (52 kişi) üniversite mezunu olduğu görülürken; erkek öğrencilerin babalarının %1,8'inin (7 kişi) okuryazar olmadığı, % 16,9'unun (65 kişi) okuryazar ya da ilkökul mezunu olduğu, % 26,8'inin (103 kişi) ortaokul mezunu olduğu, % 35,2'sinin (135 kişi) lise ve dengi okullardan mezun olduğu, son olarak da % 19,3'ünün (74 kişi) üniversite mezunu olduğu görülmüştür.

Şekil-2 Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Babalarının Eğitim Durumu Dağılımları

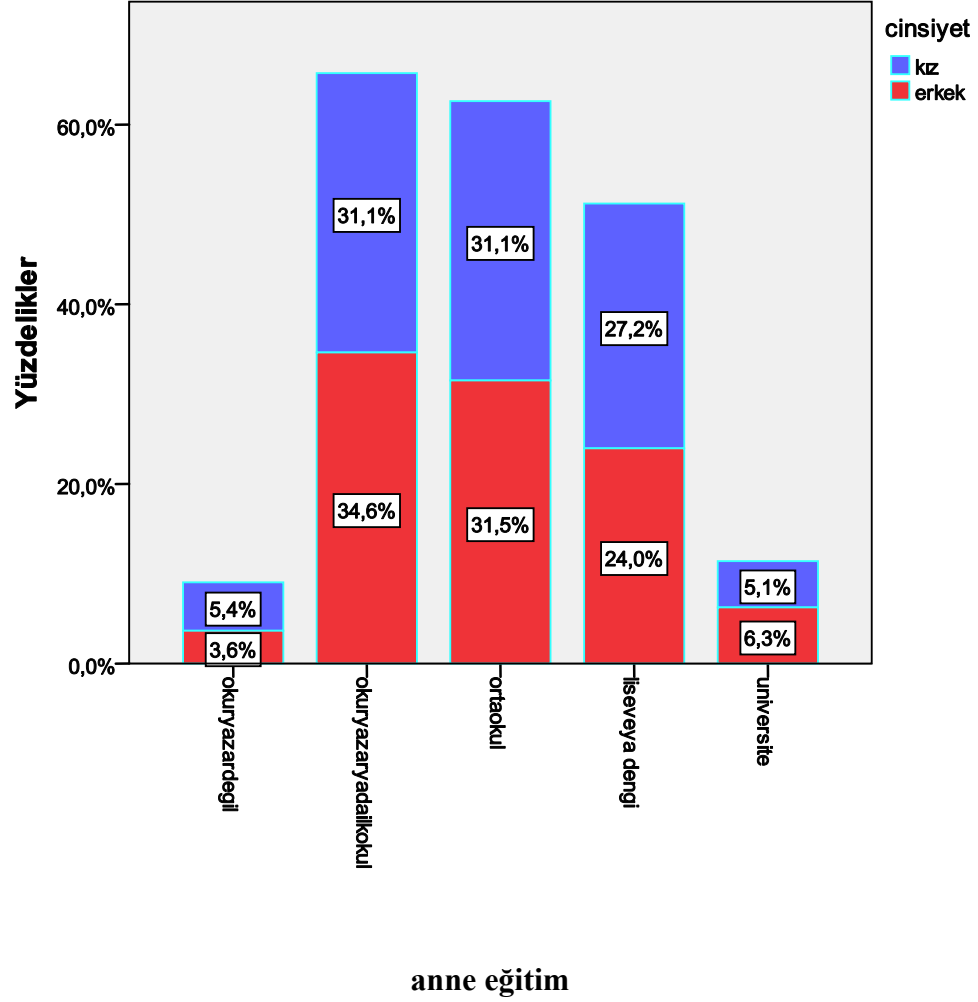
Araştırmaya katılan kız öğrencilerin annelerinin % 5,4'ünün (21 kişi) ,okuryazar olmadığı, % 31,1'inin (121 kişi) okuryazar ya da ilkokul mezunu olduğu, % 31,1'inin (121 kişi) ortaokul mezunu olduğu, %27,2'sinin (100 kişi) lise veya dengi okullardan mezun olduğu, % 5,1'inin (20 kişi) ise üniversite mezunu olduğu görülürken; erkek öğrencilerin annelerinin % 3,6'sının (14 kişi) okuryazar olmadığı, %34,6'sının (133 kişi) okuryazar ya da ilkokul mezunu olduğu, % 31,1'inin(121 kişi) ortaokul mezunu olduğu, % 24'ünün (92 kişi) lise veya dengi okullardan mezun olduğu, % 6,3'ünün (24

kişi) ise üniversite mezunu olduğu görölmektedir.

Cumhuriyetin ilk yıllarından Anadolu genelinde olduğu gibi Kırıkkale’de de okuma-yazma oranının düşük değerlere sahip olduğu tespit edilmiştir. Gelişen koşullarla birlikte eğitim-öğretim kurumları yaygınlaşmış, ilde okur-yazar oranı da artmıştır. İl genelinde 2002 yılında yapılan araştırmada erkeklerde okur-yazar oranı % 95 iken, kadınlarda okur-yazar oranının %83 olduğu görölmüştür (Ayan 2002).

Yaptığımız çalışmada ise öğrenci babalarının okur-yazar oranı %98,2, öğrenci annelerinin okur-yazar oranı ise %91 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlara bakarak, hem annelerde hem babalarda okur-yazar oranı artarken hala kadınların okur-yazar oranının erkeklere oranla düşük olduğunu söyleyebiliriz. Sonuçlar ayrıca şekil-3’te verilmiştir.

Şekil-3 Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Annelerinin Eğitim Durumu Dağılımları

Araştırmaya katılan kız öğrencilerden % 5,7'sinin (22 kişi) spor yapmaya engel rahatsızlığının olduğu, %94,3'ünün (367 kişi) ise spor yapmaya engel bir rahatsızlığı olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan erkek öğrencilerden % 9,9'unun (38 kişi) spor yapmaya engel bir rahatsızlığının olduğu, % 90,1'inin (346 kişi) ise spor yapmaya engel bir rahatsızlığının olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan kız öğrencilerden beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu özelliklerinin derse katılımlarını olumlu yönde etkilediğini söyleyenlerin oranı % 69,9

(272 kişi) iken, beden eğitimi öğretmenlerinin olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını olumsuz yönde etkilediğini söyleyen öğrencilerin oranı % 30,1(117 kişi) olarak bulunmuştur.

Araştırmaya katılan erkek öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu özelliklerinin derse katılımlarını pozitif yönde etkilediğini söyleyenlerin oranı % 69,5 (267 kişi) iken, beden eğitimi öğretmenlerinin olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını negatif yönde etkilediğini söyleyen öğrencilerin oranı % 30,5 (117 kişi) olarak bulunmuştur.

Araştırma sonuçlarına bakarak kız ve erkek öğrencilerin büyük oranının beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu özelliklerinin derse katılımlarını olumlu yönde etkilediğini söyleyebiliriz.

Tablo-8 Sınıf, Kardeş Sayısı, Anne ve Babanın Eğitim Durumu, Derse İlgisi, Öğretmene Karşı Tutum ve Ders Saatine Yönelik Tutum Arasındaki Korelasyon

	Sınıf	Kardeş Sayısı	Baba Eğitim	Anne Eğitim	Derse İlgisi	Öğretmene Karşı Tutum	Ders Saati
Sınıf	1	,039	-,002	-,023	-,037	-,027	,045
Kardeş Sayısı		1	-,039	-,138**	-,012	-,063	-,050
Baba Eğitim			1	0,533**	,018	,130**	-,071**
Anne Eğitim				1	,122**	,086*	-,006
Derse İlgisi					1	-,034	,498**
Öğretmene Karşı Tutum						1	,007
Ders Saati							1

*p<0.05

**p<0.01

Tabloya baktığımızda;

* Öğrencilerin kardeş sayılarıyla, öğrencilerin annelerinin eğitim durumu arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuş ve ikisi arasındaki ilişki $p<0,01$ (% 1) anlamlılık seviyesinde istatistiki açıdan anlamlı bulunmuştur. Annenin eğitim durumu arttıkça kardeş sayısında azalma olduğu görülmektedir. Bu sonuca bakarak, eğitim düzeyi ve çalıştıkları sektör ya da iş hayatındaki konumları ile yoğunlukları göz önüne alındığında eğitilmiş kadınların çocuk sahibi olma konusunda daha temkinli davrandıklarını söyleyebiliriz.

* Babanın eğitim durumuyla annenin eğitim durumu arasındaki pozitif yönlü ve yüksek oranlı ilişki vardır. Bu ilişki $p<0,01$ (%1) anlamlılık seviyesine göre istatistiki açıdan anlamlı bulunmuştur. Babanın eğitim seviyesi yükseldikçe, annenin de eğitim seviyesi yükselmektedir. Bu sonuca göre eş seçiminde bireylerin eğitim seviyelerini oldukça önemsediklerini ya da eş seçimi yaparken birbirine yakın eğitim düzeyindeki insanları tercih ettiklerini söyleyebiliriz.

* Babanın eğitim durumuyla öğrencinin öğretmene karşı geliştirdiği tutum arasında pozitif yönlü $p<0,01$ (% 1) anlamlılık seviyesinde istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre babanın eğitim durumu arttıkça, öğrencinin beden eğitimi öğretmenine karşı tutumu olumlu yönde artmaktadır.

* Annenin eğitim durumuyla öğrencilerin derse ilgisi arasında pozitif yönlü, $p<0,01$ (%1) anlamlılık seviyesinde istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Annenin eğitim seviyesi arttıkça, öğrencinin derse olan ilgisinin de artmaktadır. Bu da çocuğuyla sıkça vakit geçirmeye çalışan eğitilmiş annelerin, çocuğunun okula ve beden eğitimi dersine uyum sağlaması ve sevmesi açısından önemini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

* Öğrencinin derse ilgisiyle ders saatine yönelik tutum arasında pozitif yönlü $p<0,01$ anlamlılık seviyesinde istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu beklenen bir sonuçtur. Öğrencilerin derse olan ilgilerinin artmasıyla beden eğitimi dersinde daha çok vakit geçirme isteklerinin artması kaçınılmaz bir sonuçtur

Tablo-9 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Cinsiyet	İstatistikler			T-Test	
		N	Ortalama	S.s	F	P
Derse ilgi	Kız	389	1,75	0,85	0,73	0,06
	Erkek	384	1,87	0,86		
Öğretmene Karşı Tutum	Kız	389	3,76	1,04	6,51	0,29
	Erkek	384	3,83	0,90		
Ders Saati	Kız	389	1,91	0,98	2,91	0,01*
	Erkek	384	2,09	1,06		

*p<0.05

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre derse ilgi ve öğretmene karşı tutumları arasında anlamlı bir farklılık yokken, ders saatine yönelik ortalamalardaki farklılık %5 anlamlılık seviyesinde istatistiki açıdan anlamlı bulunmuştur.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Beden Eğitimi Dersine ilişkin tutumları incelendiğinde;

*Beden eğitimi dersine ilgi tutum ortalamalarının kızlarda 1,75; erkeklerde 1,87 olduğu görülmüş, aradaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür($p=0,06$). Ancak tutum ortalamalarına bakarak gerek kız öğrencilerin gerekse erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgi açısından olumlu tutum geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

* Öğretmene karşı tutum ortalamalarına baktığımızda, kızlarda 3,76; erkeklerde 3,83 değerleri bulunmuştur. Aradaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür($p=0,29$). Tutum ortalamalarına bakarak öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerine karşı olumlu tutum geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

* Ders saatine ilişkin tutum ortalamalarına baktığımızda, kızlarda 1,91; erkeklerde 2,09 değerleri bulunmuştur. Aradaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p=0,01$). Sosyalleşme alanları erkek öğrencilere göre kısıtlı olan kız öğrencilerin, kendilerini rahat ifade edebilip eğlenirken öğrenebildiği sportif aktivitelerin bulunduğu beden eğitimi dersinde daha çok vakit geçirmek istediklerini söyleyebiliriz.

Tablo-10 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Sınıflarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Sınıf	İstatistikler			Tek Yönlü Anova	
		N	Ortalama	S.s	F	p
Derse ilgi	6.Sınıf	324	1,82	0,85	1,36	0,25
	7.Sınıf	251	1,86	0,96		
	8.Sınıf	198	1,73	0,73		
Öğretmene Karşı Tutum	6.Sınıf	324	3,86	0,95	2,18	0,11
	7.Sınıf	251	3,69	0,94		
	8.Sınıf	198	3,82	1,07		
Ders Saati	6.Sınıf	324	1,94	1,01	0,95	0,38
	7.Sınıf	251	2,04	1,07		
	8.Sınıf	198	2,05	0,99		

* $p<0,05$

Öğrencilerin sınıflara göre dağılımı ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasında %5 anlamlılık seviyesine göre istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

- 6. sınıf öğrencilerinin derse ilgi tutum ortalamaları 1,82; 7. sınıf öğrencilerinin tutum ortalamaları 1,86; 8. sınıf öğrencilerinin tutum ortalamaları ise 1,73 olarak

bulunmuştur. Tutum ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p = 0,25$). Derse ilgi tutum ortalamalarına bakarak 6. , 7. ve 8. Sınıf öğrencilerinin derse ilgi açısından olumlu tutum geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

- Öğretmene karşı tutum ortalamaları, 6. sınıflarda 3,86; 7.sınıflarda 3,69; 8. sınıflarda 3,82 olarak bulunmuştur. Tutum ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p = 0,11$). Ancak öğretmene karşı tutum ortalamalarına bakarak 6. , 7. ve 8. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerine karşı olumlu yönde tutum geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

- Ders saati tutum ortalamaları 6. sınıflarda 1,94; 7.sınıflarda 2,04; 8. sınıflarda 2,05 olarak bulunmuştur. Tutum ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p = 0,38$). Ancak ders saatine yönelik tutum ortalamalarına bakılarak 6. ,7. ve 8. sınıf öğrencilerinin ders saatine yönelik olumlu yönde tutum geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

Tablo-11 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Yaşadığı Yerleşim Yerlerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Yerleşim Yeri	İstatistikler			Tek Yönlü Anova	
		N	Ortalama	S.s	F	P
Derse ilgi	Şehir merkezi	726	1,82	0,86	2,99	0,03*
	İlçe	33	1,94	0,91		
	Kasaba	10	1,16	0,15		
	Köy	4	1,15	0,05		
Öğretmene Karşı Tutum	Şehir merkezi	726	3,80	0,97	1,44	0,22
	İlçe	33	3,48	1,12		
	Kasaba	10	4,02	0,82		
	Köy	4	4,07	0,41		
Ders Saati	Şehir merkezi	726	2,01	1,03	1,05	0,36
	İlçe	33	1,71	0,73		
	Kasaba	10	2,00	1,33		
	Köy	4	1,66	1,66		

*p<0.05a

Öğrencilerin yaşadıkları yerleşim yerlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları incelendiğinde;

- Şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları, 1,82; ilçede yaşayan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları, 1,94; kasabada yaşayan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları, 1,16; köyde yaşayan öğrencilerin tutum ortalamaları; 1,15

olarak bulunmuştur. Farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p=0,03$).

- Şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları, 3,80; ilçede yaşayan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları, 3,48; kasabada yaşayan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları, 4,02; köyde yaşayan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları, 4,07 olarak bulunmuştur. Aradaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p=0,22$).Ancak tutum ortalamalarına bakarak öğrencilerin öğretmenlerine karşı yüksek oranda olumlu tutum geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

- Şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin ders saati tutum ortalamaları, 2,01; ilçede yaşayan öğrencilerin ders saati tutum ortalamaları, 1,71; kasabada yaşayan öğrencilerin ders saati tutum ortalamaları, 2,00; köyde yaşayan öğrencilerin ders saati tutum ortalamaları, 1,66 olarak bulunmuştur. Ders saati tutum ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p=0,36$).Ancak tutum ortalamalarına bakarak öğrencilerin ders saatine yönelik olumlu tutum geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

Bir önceki tabloda görüldüğü üzere öğrencilerin yaşadığı yerleşim yeri ile beden eğitimi dersine ilgileri arasında %5 anlamlılık seviyesine göre anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p=0,03$).

Bulunan bu farklılığın hangi yerleşim yerinde yaşayan öğrencilerden kaynaklandığını bulmak için post-hoc testi uygulanmıştır.

**Tablo-12 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Yerleşim Yerine
Göre Derse İlgilerine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu**

	Yerleşim Yeri		İstatistikler	
			Ort. Fark.	p
Derse ilgi	Şehir Merkezi	İlçe	-0,11	0,97
		Kasaba	0,66*	0,00
		Köy	0,67*	0,00
	İlçe	Şehir merkezi	0,11	0,97
		Kasaba	0,78*	0,00
		Köy	0,79*	0,00
	Kasaba	Şehir merkezi	-0,66*	0,00
		İlçe	-0,78*	0,00
		Köy	0,01	1,00
	Köy	Şehir merkezi	-0,67*	0,00
		İlçe	-0,79*	0,00
		Kasaba	-0,01	1,00

*p<0.05

Şehir merkezinde yaşayanlar ile kasaba ve köyde yaşayanların beden eğitimi dersine ilgileri yönündeki tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Şehir merkezinde yaşayanlar %5 anlamlılık düzeyinde kasaba ve köyde yaşayanlardan daha fazla derse ilgi göstermektedir. Şehir merkezi ile ilçede yaşayanlar arasında ise anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Öğrencilerin yerleşim yerlerine göre derse ilgilerine yönelik yapılan çoklu karşılaştırmada;

- Şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin ilçede yaşayanlara göre derse daha az ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p = 0,97$).
- Şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin kasabada yaşayanlara göre derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p = 0,00$).
- Şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin köyde yaşayanlara göre derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p = 0,00$).
- İlçede yaşayan öğrencilerin kasabada yaşayanlara göre derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p = 0,00$).
- İlçede yaşayan öğrencilerin köyde yaşayanlara göre derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p = 0,00$).
- Kasabada yaşayan öğrencilerin köyde yaşayanlara göre derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p = 1,00$).

Şehir merkezlerinde çocuklara ayrılan oyun alanlarının az olması, köy ve kasabalarda çocukların oyun oynayabilecekleri daha çok serbest alana sahip olmaları gibi sebeplerden; şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin daha çok etkinlik yapabilecekleri beden eğitimi dersine, köy ve kasabalarda yaşayan öğrencilere oranla daha fazla ilgi göstermeleri beklenen bir tutumdur.

Tablo-13 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Kardeş Sayılarına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Kardeş Sayıları	İstatistikler			Tek Yönlü Anova	
		N	Ortalama	S.s	F	p
Derse ilgi	1-2 Kardeş	393	1,84	0,89	0,71	0,49
	3-5 Kardeş	375	1,78	0,83		
	6 ve üstü Kardeş	5	1,52	0,10		
Öğretmene Karşı Tutum	1-2 Kardeş	393	3,84	0,96	0,98	0,37
	3-5 Kardeş	375	3,74	1,00		
	6 ve üstü Kardeş	5	3,94	0,44		
Ders Saati	1-2 Kardeş	393	2,06	1,08	1,39	0,24
	3-5 Kardeş	375	1,94	0,96		
	6 ve üstü Kardeş	5	1,80	0,55		

*p<0.05

Yapılan analiz sonucuna göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin kardeş sayılarına göre derse olan ilgilerinde, öğretmene karşı tutum ve ders saatine olan ilgileri üzerinde %5 anlamlılık seviyesine göre istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Öğrencilerin kardeş sayılarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları incelendiğinde;

- 1-2 kardeş olanların derse ilgi tutum ortalamaları; 1,84
- 3-5 kardeş olanların derse ilgi tutum ortalamaları; 1,78
- 6 ve üstü kardeş olanların derse ilgi tutum ortalamaları; 1,52
- 1-2 kardeş olanların öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,84
- 3-5 kardeş olanların öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,74
- 6 ve üstü kardeş olanların öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,94
- 1-2 kardeş olanların ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 2,06
- 3-5 kardeş olanların ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 1,94
- 6 ve üstü kardeş olanların ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 1,80

Tutum ortalamalarına bakarak kardeş sayısı fark etmeksizin tüm öğrencilerin derse ve beden eğitimi öğretmenine yönelik olumlu tutum geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

Tablo-14 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Oturdukları Evin Sahiplik Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Evin Sahiplik Durumu	İstatistikler			T-Test	
		N	Ortalama	S.s	F	p
Derse ilgi	Kira	319	1,88	0,83	0,04	0,78
	Ev Sahibi	454	1,82	0,88		
Öğretmene Karşı Tutum	Kira	319	3,80	1,01	1,28	0,83
	Ev Sahibi	454	3,79	0,95		
Ders Saati	Kira	319	1,91	0,95	4,06	0,03*
	Ev Sahibi	454	2,06	1,07		

*p<0.05

Öğrencilerin oturdukları evin sahiplik durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları incelendiğinde;

- Kirada oturan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamalarının (1,88), kendi evinde oturan öğrencilere oranla (1,82) daha düşük olduğu; aralarındaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p=0,78$). Ancak her ikisinin de tutum ortalamalarına bakılarak derse olan ilgilerinin fazla olduğu söylenebilir.
- Kirada oturan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamalarının (3,80), kendi evinde oturan öğrencilere oranla (3,79) daha yüksek olduğu; aralarındaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p=0,78$). Ancak her ikisinin de tutum ortalamalarına bakılarak öğretmene karşı olumlu tutum sahibi olduklarını söyleyebiliriz.
- Kirada oturan öğrencilerin derse saatine ilişkin tutum ortalamalarının (1,91), kendi evinde oturan öğrencilere oranla (2,06) daha yüksek olduğu; aralarındaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p=0,78$).

Tablo-15 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Babalarının Mesleklerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Baba Meslek	İstatistikler			Tek Yönlü Anova	
		N	Ortalama	S.s	F	P
Derse ilgi	İşçi	240	1,79	0,86	2,31	0,04*
	Çiftçi	31	1,43	0,49		
	Memur	209	1,87	0,92		
	Serbest meslek	207	1,77	0,77		
	Çalışmıyor	51	1,92	0,98		
	Emekli	35	2,06	0,97		
Öğretmene Karşı Tutum	İşçi	240	3,61	1,04	4,27	0,01*
	Çiftçi	31	3,46	1,25		
	Memur	209	3,98	0,90		
	Serbest meslek	207	3,87	0,91		
	Çalışmıyor	51	3,76	0,97		
	Emekli	35	3,86	0,86		
Ders Saati	İşçi	240	1,93	1,01	2,46	0,03*
	Çiftçi	31	1,78	1,00		
	Memur	209	1,91	0,96		
	Serbest meslek	207	2,09	1,03		
	Çalışmıyor	51	2,22	1,13		
	Emekli	35	2,35	1,23		

*p<0.05

Yapılan varyans analizi sonucunda ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında %5 anlamlılık düzeyine göre istatistikî olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Öğrencilerin babalarının mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını incelediğimizde:

- Babası işçi olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,79
- Babası çiftçi olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,43
- Babası memur olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,87
- Babası serbest meslek sahibi olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,77
- Babası çalışmayan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,92
- Babası emekli olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 2,06 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,04$).
- Babası işçi olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,61
- Babası çiftçi olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,46
- Babası memur olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,98
- Babası serbest meslek sahibi olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,87
- Babası çalışmayan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,76
- Babası emekli olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,86 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$).
- Babası işçi olan öğrencilerin ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 1,93

- Babası çiftçi olan öğrencilerin ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 1,78
- Babası memur olan öğrencilerin ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 1,91
- Babası serbest meslek sahibi olan öğrencilerin ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 2,09
- Babası çalışmayan öğrencilerin ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 2,22
- Babası emekli olan öğrencilerin ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 2,35 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,03$).

Araştırmada elde edilen bulgulara göre; öğrencilerinin babalarının meslekleri ile gerek derse ilişkin, gerek öğretmene ilişkin, gerekse ders saatine ilişkin, tutumları arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi meslek gruplarından kaynaklandığını bulmak amacıyla yapılan post hoc testlerinin sonuçları Tablo-16'da verilmiştir.

Tablo-16 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Babalarının Mesleklerine Göre Derse İlgilerine-Öğretmene Karşı Tutuma ve Ders Saatine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu

	Baba Meslek		İstatistikler			Baba Meslek		İstatistikler			Baba Meslek		İstatistikler	
			Ort. Fark.	P				Ort. Fark	P				Ort. Fark	p
Derse ilgi	İşçi	Çiftçi	0,35*	0,02	Öğretmene İlişkin Öğretmene Karşı Tutum	İşçi	Çiftçi	0,35*	0,02	Ders Saati	İşçi	Çiftçi	0,14	1,00
		Memur	-0,08	0,99			Memur	-0,08	0,99			Memur	0,02	1,00
		Ser.Mes.	0,01	1,00			Ser.Mes.	0,01	1,00			Ser.Mes.	-0,16	0,78
		Çalışmıyor	-0,13	0,99			Çalışmıyor	-0,13	0,99			Çalışmıyor	-0,29	0,76
		Emekli	-0,27	0,85			Emekli	-0,27	0,85			Emekli	-0,41	0,62
	Çiftçi	İşçi	-0,35*	0,02		Çiftçi	İşçi	-0,35*	0,02		Çiftçi	İşçi	-0,14	1,00
		Memur	-0,44*	0,02			Memur	-0,44*	0,00			Memur	-0,12	1,00
		Ser.Mes.	-0,33*	0,03			Ser.Mes.	-0,33*	0,03			Ser.Mes.	-0,31	0,84
		Çalışmıyor	-0,49	0,05			Çalışmıyor	-0,49	0,05			Çalışmıyor	-0,44	0,66
		Emekli	-0,63*	0,02			Emekli	-0,63*	0,02			Emekli	-0,56	0,48
	Memur	İşçi	0,080	0,99		Memur	İşçi	0,08	0,99		Memur	İşçi	-0,02	1,00
		Çiftçi	0,44*	0,00			Çiftçi	0,44*	0,00			Çiftçi	0,12	1,00
		Ser.Mes.	0,10	0,98			Ser.Mes.	0,10	0,98			Ser.Mes.	-0,18	0,61
		Çalışmıyor	-0,05	1,00			Çalışmıyor	-0,05	1,00			Çalışmıyor	-0,31	0,67
		Emekli	-0,19	0,99			Emekli	-0,19	0,99			Emekli	-0,43	0,54
	Serbest meslek	İşçi	-0,01	1,00		Serbest	İşçi	-0,01	1,00		Serbest	İşçi	0,16	0,78
		Çiftçi	0,33*	0,03			Çiftçi	0,33*	0,03			Çiftçi	0,31	0,84
		Memur	-0,10	0,98			Memur	-0,10	0,98			Memur	0,18	0,61
		Çalışmıyor	-0,15	0,99			Çalışmıyor	-0,15	0,99			Çalışmıyor	-0,13	1,00
		Emekli	-0,29	0,79			Emekli	-0,29	0,79			Emekli	-0,25	0,98
	Çalışmıyor	İşçi	0,13	0,99		Çalışmıyor	İşçi	0,13	0,99		Çalışmıyor	İşçi	0,29	0,76
		Çiftçi	0,49	0,05			Çiftçi	0,29	0,99			Çiftçi	0,44	0,66
		Memur	0,05	1,00			Memur	-0,22	0,90			Memur	0,31	0,67
		Ser.Mes.	0,15	0,99			Ser.Mes.	-0,10	1,00			Ser.Mes.	0,13	1,00
		Emekli	-0,13	1,00			Emekli	-0,10	1,00			Emekli	-0,12	1,00
	Emekli	İşçi	-0,27	0,85		Emekli	İşçi	0,24	0,87		Emekli	İşçi	0,41	0,62
		Çiftçi	0,63*	0,02			Çiftçi	0,39	0,90			Çiftçi	0,56	0,48
		Memur	0,19	0,99			Memur	-0,12	1,00			Memur	0,43	0,54
Ser. Mes.		0,29	0,79	Ser.Mes.	-0,00		1,00	Ser.Mes.	0,25	0,98				
Çalışmıyor		0,13	1,00	Çalışmıyor	0,10		1,00	Çalışmıyor	0,12	1,00				

*p<0.05

Öğrencilerin babalarının mesleklerine göre, derse ilgilerine, öğretmene karşı tutumlarına ve ders saatine yönelik tutumlarının çoklu karşılaştırmayla incelendiğinde;

- Babası işçi olanların, Çiftçi olanlara oranla derse daha az ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,02$).
- Babası işçi olanların, memur olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Babası işçi olanların, serbest meslek sahibi olanlara oranla derse daha az ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Babası işçi olanların, çalışmayanlara olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Babası işçi olanların, emekli olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,85$).
- Babası çiftçi olanların, memur olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,02$).
- Babası çiftçi olanların, serbest meslek sahibi olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,03$).
- Babası çiftçi olanların, çalışmayanlara olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,05$).
- Babası çiftçi olanların, emekli olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,02$).

- Babası memur olanların, serbest meslek sahibi olanlara oranla derse daha az ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,98$).
- Babası memur olanların, çalışmayanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 1,00$).
- Babası memur olanların, emekli oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,99$).
- Babası serbest meslek sahibi olanların, çalışmayanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,99$).
- Babası serbest meslek sahibi olanların, emekli olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,79$).
- Babası çalışmayan öğrencilerin, emekli olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 1,00$).
- Babası işçi olanların, çiftçi olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p = 0,02$).
- Babası işçi olanların, memur olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,99$).
- Babası işçi olanların, serbest meslek sahibi olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 1,00$).

- Babası işçi olanların, çalışmayanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Babası işçi olanların, emekli olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,85$).
- Babası çiftçi olanların, memur olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Babası çiftçi olanların, serbest meslek sahibi olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,03$).
- Babası çiftçi olanların, çalışmayanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,05$).
- Babası çiftçi olanların, emekli olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,02$).
- Babası memur olanların, serbest meslek sahibi olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,98$).
- Babası memur olanların, çalışmayanlara olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).

- Babası memur olanların, emekli olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Babası serbest meslek sahibi olanların, çalışmayanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Babası serbest meslek sahibi olanların, emekli olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,79$).
- Babası çalışmayanların, emekli olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Babası işçi olanların, çiftçi olanlara oranla ders saatine yönelik daha olumsuz tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Babası işçi olanların, memur olanlara oranla ders saatine yönelik daha olumsuz tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Babası işçi olanların, serbest meslek sahibi olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,78$).
- Babası işçi olanların, çalışmayanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,76$).

- Babası işçi olanların, emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,62$).
- Babası çiftçi olanların, memur olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Babası çiftçi olanların, serbest meslek sahibi olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,84$).
- Babası çiftçi olanların, çalışmayanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,66$).
- Babası çiftçi olanların, emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,48$).
- Babası memur olanların, serbest meslek sahibi olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Babası memur olanların, çalışmayanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,67$).
- Babası memur olanların, emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,54$).

- Babası serbest meslek sahibi olanların, çalışmayanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Babası serbest meslek sahibi olanların, emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,98$).
- Babası çalışmayanların, emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdikleri, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).

Meslek gruplarının tamamına baktığımızda en düşük tutum ortalamasına sahip olanların babası çiftçi olan öğrencilerde olduğunu görmekteyiz. Bu da babanın meslek grubunun çocuğun tutumları üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Tablo-17 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Annelerinin Mesleklerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Anne Meslek	İstatistikler			Tek Yönlü Anova	
		N	Ortalama	S.s	F	p
Derse ilgi	İşçi	26	1,65	0,49	6,06	0,00*
	Ev Hanımı	651	1,76	0,83		
	Memur	47	2,34	1,12		
	Serbest meslek	40	1,88	0,85		
	Çalışmıyor	7	2,67	1,28		
	Emekli	2	2,60	0,56		
Öğretmene Karşı Tutum	İşçi	26	3,24	1,15	4,31	0,01*
	Ev Hanımı	651	3,77	0,98		
	Memur	47	4,07	0,76		
	Serbest meslek	40	4,22	0,77		
	Çalışmıyor	7	4,14	0,85		
	Emekli	2	4,07	0,30		
Ders Saati	İşçi	26	1,71	0,78	2,07	0,06
	Ev Hanımı	651	1,98	1,01		
	Memur	47	2,39	1,19		
	Serbest meslek	40	2,06	1,06		
	Çalışmıyor	7	2,42	1,34		
	Emekli	2	2,00	1,41		

*p<0.05

Öğrencilerin annelerinin mesleklerine göre Beden eğitimi dersine ilgi, beden eğitimi öğretmenine karşı ders saatine ilişkin tutumlarını incelediğimizde;

- Annesi işçi olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,65
- Annesi ev hanımı olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,76
- Annesi memur olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 2,34
- Annesi serbest meslek sahibi olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,88
- Annesi çalışmayan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 2,67
- Annesi emekli olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 2,60 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Annesi işçi olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,24
- Annesi ev hanımı olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 3,77
- Annesi memur olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 4,07
- Annesi serbest meslek sahibi olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 4,22
- Annesi çalışmayan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 4,14
- Annesi emekli olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamaları; 4,07 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$).
- Annesi işçi olan öğrencilerin, ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 1,71
- Annesi ev hanımı olan öğrencilerin, ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 1,98
- Annesi memur olan öğrencilerin, ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 2,39

- Annesi serbest meslek sahibi olan öğrencilerin, ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 2,06
- Annesi çalışmayan öğrencilerin, ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 2,42
- Annesi emekli olan öğrencilerin, ders saatine yönelik tutum ortalamaları; 2,00 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,06$).

Yapılan varyans analizi sonuçlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin meslekleri ile derse olan ilgileri ve öğretmene karşı tutumları arasında %5 anlamlılık seviyesine göre istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bulunan bu farklılığın hangi meslek grubundan kaynaklandığını belirlemek için yaptığımız post hoc testlerinin sonuçları tablo-18’de verilmiştir.

Tablo-18 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Annelerinin Mesleklerine Göre Derse İlgilerine-Öğretmene Karşı Tutuma ve Ders Saatine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu

	Anne Meslek		İstatistikler			Anne Meslek		İstatistikler			Anne Meslek		İstatistikler	
			Ort. Fark.	p				Ort. Fark	P				Ort. Fark	p
Derse ilgi	İşçi	Ev Hanımı	-0,11	0,99	Öğretmene Karşı Tutum	İşçi	Ev Hanımı	-0,53	0,35	Ders Saati	İşçi	Ev Hanımı	-0,26	0,82
		Memur	-0,69*	0,00			Memur	-0,83*	0,03			Memur	-0,67	0,07
		Ser.Mes.	-0,23	0,94			Ser.Mes.	-0,97*	0,01			Ser.Mes.	-0,34	0,87
		Çalışmıyor	-1,01	0,72			Çalışmıyor	-0,90	0,45			Çalışmıyor	-0,71	0,97
		Emekli	-0,94	0,98			Emekli	-0,82	0,55			Emekli	-0,28	1,00
	Ev Hanımı	İşçi	0,11	0,99		Ev Hanımı	İşçi	0,53	0,35		Ev Hanımı	İşçi	-0,26	0,82
		Memur	-0,57*	0,01			Memur	-0,30	0,16			Memur	-0,41	0,32
		Ser.Mes.	-0,11	1,00			Ser.Mes.	-0,44*	0,01			Ser.Mes.	-0,08	1,00
		Çalışmıyor	-0,90	0,83			Çalışmıyor	-0,37	0,99			Çalışmıyor	-0,44	1,00
		Emekli	-0,83	0,99			Emekli	-0,29	0,99			Emekli	-0,01	1,00
	Memur	İşçi	0,69*	0,00		Memur	İşçi	0,83*	0,03		Memur	İşçi	0,67	0,07
		Ev Hanımı	0,57*	0,01			Ev Hanımı	0,30	0,16			Ev Hanımı	0,41	0,32
		Ser.Mes.	0,46	0,39			Ser.Mes.	-0,14	0,99			Ser.Mes.	0,32	0,95
		Çalışmıyor	-0,32	1,00			Çalışmıyor	-0,06	1,00			Çalışmıyor	-0,03	1,00
		Emekli	-0,25	1,00			Emekli	0,00	1,00			Emekli	0,39	1,00
	Serbest eslek	İşçi	0,23	0,94		Serbest	İşçi	0,97*	0,00		Serbest	İşçi	0,34	0,87
		Ev Hanımı	0,11	1,00			Ev Hanımı	0,44*	0,01			Ev Hanımı	0,08	1,00
		Memur	-0,46	0,39			Memur	0,14	0,99			Memur	-0,32	0,95
		Çalışmıyor	-0,78	0,93			Çalışmıyor	0,07	1,00			Çalışmıyor	-0,36	1,00
		Emekli	-0,71	0,99			Emekli	0,15	1,00			Emekli	0,06	1,00
Çalışmıyor	İşçi	1,01	0,72	Çalışmıyor	İşçi	0,90	0,45	Çalışmıyor	İşçi	0,71	0,97			
	Ev Hanımı	0,90	0,83		Ev Hanımı	0,37	0,99		Ev Hanımı	0,44	1,00			
	Memur	0,32	1,00		Memur	0,06	1,00		Memur	0,03	1,00			
	Ser.Mes.	0,78	0,93		Ser.Mes.	-0,07	1,00		Ser.Mes.	0,36	1,00			
	Emekli	0,07	1,00		Emekli	-0,07	1,00		Emekli	0,42	1,00			
Emekli	İşçi	0,94	0,98	Emekli	İşçi	0,82	0,55	Emekli	İşçi	0,28	1,00			
	Ev Hanımı	0,83	0,99		Ev Hanımı	0,29	0,99		Ev Hanımı	0,01	1,00			
	Memur	0,25	1,00		Memur	-0,00	1,00		Memur	-0,39	1,00			
	Ser.Mes.	0,71	0,99		Ser.Mes.	-0,15	1,00		Ser.Mes.	-0,06	1,00			
	Çalışmıyor	-0,07	1,00		Çalışmıyor	-0,07	1,00		Çalışmıyor	-0,42	1,00			

*p<0.05

Öğrencilerin annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilgi, beden eğitimi öğretmenine karşı tutum ve ders saatine ilişkin tutumlarını çoklu karşılaştırmayla incelediğimizde;

- Annesi işçi olanların annesi ev hanımı olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Annesi işçi olanların annesi memur olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Annesi işçi olanların annesi serbest meslek sahibi olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,94$).
- Annesi işçi olanların annesi çalışmayanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,72$).
- Annesi işçi olanların annesi emekli olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,98$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi memur olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi serbest meslek sahibi olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi çalışmayanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,83$).

- Annesi ev hanımı olanların annesi emekli olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Annesi memur olanların annesi serbest meslek sahibi olanlara oranla derse daha az ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,39$).
- Annesi memur olanların annesi çalışmayanlara olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi memur olanların annesi emekli olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi serbest meslek sahibi olanların annesi çalışmayanlara olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,93$).
- Annesi serbest meslek sahibi olanların annesi emekli olanlara oranla derse daha fazla ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Annesi çalışmayanların annesi emekli olanlara oranla derse daha az ilgi gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi işçi olanların annesi ev hanımı olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,35$).

- Annesi işçi olanların annesi memur olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,03$).
- Annesi işçi olanların annesi serbest meslek sahibi olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$).
- Annesi işçi olanların annesi çalışmayanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,45$).
- Annesi işçi olanların annesi emekli olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,55$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi memur olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,16$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi serbest meslek sahibi olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi çalışmayanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi emekli olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).

- Annesi memur olanların annesi serbest meslek sahibi olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Annesi memur olanların annesi çalışmayanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi memur olanlarla annesi emekli olanlar, öğretmene karşı benzer tutum sergilemişler, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi serbest meslek sahibi olanların annesi çalışmayanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi serbest meslek sahibi olanların annesi emekli olanlara oranla öğretmene karşı daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi çalışmayanlar annesi emekli olanlara oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi işçi olanların annesi ev hanımı olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,22$).
- Annesi işçi olanların annesi memur olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,07$).

- Annesi işçi olanların annesi serbest meslek sahibi olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,87$).
- Annesi işçi olanların annesi çalışmayanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,97$).
- Annesi işçi olanların annesi emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi memur olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,32$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi serbest meslek sahibi olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi çalışmayanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi ev hanımı olanların annesi emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi memur olanların annesi serbest meslek sahibi olanlara oranla ders saatine yönelik daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,95$).

- Annesi memur olanların annesi çalışmayanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi memur olanların annesi emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi serbest meslek sahibi olanların annesi çalışmayanlara oranla ders saatine yönelik daha fazla olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi serbest meslek sahibi olanların annesi emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).
- Annesi çalışmayanların annesi emekli olanlara oranla ders saatine yönelik daha az olumlu tutum gösterdiği görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=1,00$).

Elde edilen bulgulara bakıldığında; annenin meslek grubunun çocukların derse yönelik ilgileri üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Annesi işçi statüsünde çalışan öğrencilerin derse ilgilerinin tutum ortalamalarının daha fazla olduğu bulunmuştur. Bunu 1.76 tutum ortalaması ile annesi ev hanımı olanlar ile 1,88 tutum ortalaması ile serbest meslek grubunda çalışanlar izlemiştir.

Tablodan çıkan sonuçlara göre öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine karşı tutumları incelendiğinde gene annesi işçi olan öğrencilerin öğretmene karşı daha az olumlu tutum sergilemelerinin sebebi olarak; annelerinin yoğun iş hayatında fazla vakit harcamalarıyla birlikte çocukların özellikle not kaygısı güdülmeyen beden eğitimi dersinin ve öğretmenin önemini yeterince kavrayamamaları gösterilebilir. Anneleri

serbest meslek sahibi olan öğrencilerin ise beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha olumlu tutum içerisinde olmaları beklenen bir sonuçtur. Çünkü serbest meslek sahibi olan anneler; genellikle kendi işinin sahibi ya da çalışma şartları daha hafif olan bir işe sahip olduklarından çocuklarına ve onların derslerinin önemini kavramalarına daha fazla yardımcı olabilirler.

Tablo-19 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Baba Eğitim	İstatistikler			Tek Yönlü Anova	
		N	Ortalama	S.s	F	p
Derse ilgi	Okur-yazar değil	14	2,68	1,25	4,64	0,01*
	Okur-yazar ya da ilkokul mezunu	132	1,69	0,63		
	Ortaokul Mezunu	202	1,78	0,86		
	Lise veya dengi okul mezunu	299	1,81	0,85		
	Üniversite Mezunu	126	1,90	0,98		
Öğretmene Karşı Tutum	Okur-yazar değil	14	3,76	0,57	3,99	0,03*
	Okur-yazar ya da ilkokul mezunu	132	3,63	1,05		
	Ortaokul Mezunu	202	3,68	1,00		
	Lise veya dengi okul mezunu	299	3,84	0,94		
	Üniversite Mezunu	126	4,06	0,93		
Ders Saati	Okur-yazar değil	14	2,42	0,75	3,42	0,00*
	Okur-yazar ya da ilkokul mezunu	132	1,97	0,94		
	Ortaokul Mezunu	202	2,19	1,16		
	Lise veya dengi okul mezunu	299	1,89	0,92		
	Üniversite Mezunu	126	1,93	1,10		

*p<0.05

Öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre derse ilgilerine, beden eğitimi öğretmene karşı tutumlarına ve ders saatine ilişkin tutumları incelendiğinde;

- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalaması; 2,68
- Babası okuryazar yada ilkokul mezunu olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalaması; 1,69
- Babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalaması; 1,78
- Babası lise veya dengi okul mezunu olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalaması; 1,81
- Babası üniversite mezunu olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalaması; 1,90 olarak bulunmuştur. Babası okuryazar olmayanlar dışında babası diğer eğitim kademelerinden mezun olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları oldukça yüksektir. Öğrencinin model alarak öğrenebileceği en önemli kaynaklardan birisi olan babanın eğitim durumu yükseldikçe öğrencinin dersin önemini daha iyi kavraması ve derse ilgisinin artması beklenen bir sonuçtur. Ayrıca aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$).
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalaması; 3,76
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğretmene karşı tutum ortalaması; 3,63
- Babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalaması; 3,68
- Babası lise veya dengi okul mezunu olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalaması; 3,84
- Babası üniversite mezunu olan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalaması; 4,06 olarak bulunmuştur. Başta babası üniversite mezunu olan öğrenciler olmak üzere baları diğer eğitim kademelerinden mezun olan öğrencilerin tümünün öğretmene karşı

sergiledikleri tutum seviyelerinin oldukça yüksek olduğu gör÷lmektedir. Bu da k÷lt÷r÷m÷zde saygın bir yere sahip olan beden eğitimi օđretmenlerinin hala değerlerini kaybetmemelerine delil olarak gօsterilebilir. Ayrıca aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu gօr÷lm÷şt÷r ($p=0,03$)

- Babası okuryazar olmayan օđrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalaması; 2,42
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan ders saatine ilişkin tutum ortalaması; 1,97
- Babası ortaokul mezunu olan օđrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalaması; 2,19
- Babası lise veya dengi okul mezunu olan օđrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalaması; 1,89
- Babası üniversite mezunu olan օđrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalaması; 1,93 olarak bulunmuştur. Sonuçlardan da anlaşılacağı üzere օđrencilerin eğlenerek օđrenebildikleri ve sportif etkinlikler yapabildikleri beden eğitimi dersinde daha fazla vakit geçirme istekleri beklenen bir sonuçtur.

İlkօđretim ikinci kademe օđrencilerinin babalarının eğitim durumlarının beden eğitimi dersine yօnelik tutumlarının etkisine yօnelik yapılan varyans analizi sonucu օđrencilerin derse yօnelik tutumlarında babalarının eğitim durumları arasında farklılık olduğu ve bu farklılığın %5 anlamlılık d÷zeyine istatistikî olarak anlamlı olduğu bulunmuştur.

Bu farklılığın hangi eğitim seviyesinden kaynaklandığını bulmak amacıyla yaptığımız post hoc testlerinin sonuçları Tablo-20'de verilmiştir.

Tablo-20 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Babalarının Eğitim Durumlarına Göre Derse İlgilerine-Öğretmene Karşı Tutuma ve Ders Saatine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu

	Baba Eğitim		İstatistikler			Baba Eğitim		İstatistikler			Baba Eğitim		İstatistikler	
			Ort. Fark.	p				Ort. Fark	P				Ort. Fark	p
Derse ilgi	Okur değ.	Ok.yaz ilk	0,98*	0,00	Öğretmene Karşı Tutum	Okur değ.	Ok.yaz ilk	0,12	0,99	Ders Saati	Okur değ.	Ok.yaz ilk	0,45	0,51
		Ortaokul	0,89*	0,00			Ortaokul	0,08	0,99			Ortaokul	0,23	0,92
		Lise vden.	0,87*	0,00			Lise vden.	-0,07	0,99			Lise vden.	0,53	0,31
		Üniversite	0,78*	0,01			Üniversite	-0,29	0,82			Üniversite	0,48	0,43
	Okur-yazar ya	Ok.yaz.de.	-0,98*	0,01		Okur-	Ok.yaz.de.	-0,12	0,99		Okur-	Ok.yaz.de.	-0,45	0,51
		Ortaokul	-0,09	0,87			Ortaokul	-0,04	0,99			Ortaokul	-0,22	0,29
		Lise vden.	-0,11	0,68			Lise vden.	-0,20	0,27			Lise vden.	0,07	0,94
		Üniversite	-0,20	0,30			Üniversite	-0,42*	0,00			Üniversite	0,03	0,99
	Ortaokul	Ok.yaz.de.	-0,89*	0,00		Ortaokul	Ok.yaz.de.	-0,08	0,99		Ortaokul	Ok.yaz.de.	-0,23	0,92
		Ok.yaz.ilk	0,09	0,87			Ok.yaz.ilk	0,04	0,99			Ok.yaz.ilk	0,22	0,29
		Lise vden.	-0,02	0,99			Lise vden.	-0,15	0,39			Lise vden.	0,30*	0,01
		Üniversite	-0,11	0,76			Üniversite	-0,37*	0,00			Üniversite	0,25	0,17
	Lise veya dengi	Ok.yaz.de.	-0,87*	0,00		Lise veya	Ok.yaz.de.	0,07	0,99		Lise veya	Ok.yaz.de.	-0,53	0,31
		Ok.yaz.ilk	0,11	0,68			Ok.yaz.ilk	0,20	0,27			Ok.yaz.ilk	-0,07	0,94
		Ortaokul	0,02	0,99			Ortaokul	0,15	0,39			Ortaokul	-0,30*	0,01
		Üniversite	-0,08	0,87			Üniversite	-0,21	0,21			Üniversite	-0,04	0,99
Üniversite	Ok.yaz.de.	-0,78*	0,01	Üniversite	Ok.yaz.de.	0,29	0,82	Üniversite	Ok.yaz.de.	-0,48	0,43			
	Ok.yaz.ilk	0,20	0,30		Ok.yaz.ilk	0,42*	0,00		Ok.yaz.ilk	-0,03	0,99			
	Ortaokul	0,11	0,76		Ortaokul	0,37*	0,00		Ortaokul	-0,25	0,17			
	Lise vden.	0,08	0,87		Lise vden.	0,21	0,21		Lise vden.	0,04	0,99			

*p<0.05

İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarının beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının etkisine yönelik yapılan varyans analizi sonucu öğrencilerin derse yönelik tutumlarında babalarının eğitim durumları arasında farklılık olduğu ve bu farklılığın %5 anlamlılık düzeyine istatistikî olarak anlamlı olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre derse ilgilerine, beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumlarına ve ders saatine ilişkin tutumlarına yönelik çoklu karşılaştırma tablosu incelendiğinde;

- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olanlara oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha az ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası ortaokul mezunu olanlara oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha az ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası lise ve dengi okul mezunu olanlara oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha az ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası üniversite mezunu olanlara oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha az ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$).
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin babası okuryazar olmayan öğrencilere oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$).
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin babası ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,87$).
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin babası lise ve dengi okul mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,68$).
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha fazla ilgi gösterdikleri

bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,30$).

- Babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin babası lise ve dengi okul mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,76$).
- Babası lise ve dengi okul mezunu olan öğrencilerin babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi dersine ilişkin daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,87$).

Öğrencilerin babasının eğitim durumlarının derse ilgiye etkisine genel olarak baktığımızda babası okuryazar olmayanların babaları diğer eğitim seviyelerinden mezun olanlara oranla daha az ilgi gösterdikleri bulunmuştur. Ülkemizde eğitim seviyesi düşük olan bireylerin daha ağır şartlarda çalıştıkları gerçeği göz önüne alındığında; okuryazar olmayan öğrenci babalarının zor şartlarda yaşam mücadelesi içerisinde olmaları, ya da eğitimsizlik sebebiyle bu bilincin henüz oluşmamış olması neden olarak gösterilebilir.

- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olanlara oranla öğretmene ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası ortaokul mezunu olanlara oranla öğretmene ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).

- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası lise ve dengi okul mezunu olanlara oranla öğretmene ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$)
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası üniversite mezunu olanlara oranla öğretmene ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,82$)
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin babası ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$)
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin babası lise ve dengi okul mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,27$)
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin babası lise ve dengi okul mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,39$).
- Babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).

- Babası lise veya dengi okul mezunu olan öğrencilerin babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,21$).
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,51$).
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,92$).
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin babası lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,31$).
- Babası okuryazar olmayan öğrencilerin, babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,43$).
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, babası ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,29$).
- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, babası lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,94$).

- Babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin, babası lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$).
- Babası ortaokul mezunu olan öğrencilerin, babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,17$).
- Babası lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilerin, babası üniversite mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).

Tablo-21 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Anne Eğitim	İstatistikler			Tek Yönlü Anova	
		N	Ortalama	S.s	F	p
Derse ilgi	Okur-yazar değil	35	1,73	0,87	4,02	0,00*
	Okur-yazar ya da ilkokul mezunu	254	1,73	0,75		
	Ortaokul Mezunu	242	1,76	0,84		
	Lise veya dengi okul mezunu	198	1,90	0,91		
	Üniversite Mezunu	44	2,22	1,17		
Öğretmene Karşı Tutum	Okur-yazar değil	35	3,79	1,02	3,14	0,01*
	Okur-yazar ya da ilkokul mezunu	254	3,72	1,07		
	Ortaokul Mezunu	242	3,78	0,89		
	Lise veya dengi okul mezunu	198	3,81	0,99		
	Üniversite Mezunu	44	4,28	0,61		
Ders Saati	Okur-yazar değil	35	2,15	0,99	1,56	0,18
	Okur-yazar ya da ilkokul mezunu	254	1,96	1,00		
	Ortaokul Mezunu	242	2,08	1,03		
	Lise veya dengi okul mezunu	198	1,89	1,02		
	Üniversite Mezunu	44	2,18	1,14		

*p<0.05

Öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlar incelendiğinde;

- Annesi okuryazar olmayan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,73
- Annesi okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,73
- Annesi ortaokul mezunu olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,76
- Annesi lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,90
- Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları; 2,22 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$). Genel olarak tutum ortalamalarının yüksek olduğu söylenebilir.
- Annesi okuryazar olmayan öğrencilerin öğretmene ilişkin tutum ortalamaları; 3,79
- Annesi okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin öğretmene ilişkin tutum ortalamaları; 3,72
- Annesi ortaokul mezunu olan öğrencilerin öğretmene ilişkin tutum ortalamaları; 3,78
- Annesi lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilerin öğretmene ilişkin tutum ortalamaları; 3,81
- Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin öğretmene ilişkin tutum ortalamaları; 4,28 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,01$). Genel olarak tutum ortalamalarının yüksek olduğu söylenebilir.
- Annesi okuryazar olmayan öğrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 2,15
- Annesi okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 1,96

- Annesi ortaokul mezunu olan öğrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 2,08
- Annesi lise veya dengi okullar mezunu olan öğrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 1,89
- Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 2,18 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,18$). Genel olarak tutum ortalamalarının yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo-22 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Derse İlgilerine-Öğretmene Karşı Tutuma ve Ders Saatine Yönelik Çoklu Karşılaştırma Tablosu

Derse ilgi	Anne Eğitim		İstatistikler		Öğretmene karşı tutum	Anne Eğitim		İstatistikler		Ders saati	Anne Eğitim		İstatistikler	
			Ort. Fark.	p				Ort. Fark	P				Ort. Fark	p
Derse ilgi	Okur değ.	Ok.yaz ilk	-0,00	1,00	Öğretmene karşı tutum	Okur değ.	Ok.yaz ilk	0,07	0,99	Ders saati	Okur değ.	Ok.yaz ilk	0,19	0,84
		Ortaokul	-0,02	1,00			Ortaokul	0,01	1,00			Ortaokul	0,06	0,99
		Lise vden.	-0,17	0,79			Lise vden.	-0,01	1,00			Lise vden.	0,25	0,65
		Üniversite	-0,49	0,08			Üniversite	-0,48	0,17			Üniversite	-0,03	1,00
	Okur-yazar ya	Ok.yaz.de.	0,00	1,00		Okur-	Ok.yaz.de.	-0,07	0,99		Okur-	Ok.yaz.de.	-0,19	0,84
		Ortaokul	-0,02	0,99			Ortaokul	-0,06	0,95			Ortaokul	-0,12	0,67
		Lise vden.	-0,17	0,20			Lise vden.	-0,08	0,87			Lise vden.	0,06	0,96
		Üniversite	-0,49*	0,00			Üniversite	-0,56*	0,00			Üniversite	-0,22	0,65
	Ortaokul	Ok.yaz.de.	0,02	1,00		Ortaokul	Ok.yaz.de.	-0,01	1,00		Ortaokul	Ok.yaz.de.	-0,06	0,99
		Ok.yaz.ilk	0,02	0,99			Ok.yaz.ilk	0,06	0,95			Ok.yaz.ilk	-0,12	0,67
		Lise vden.	-0,14	0,38			Lise vden.	-0,02	0,99			Lise vden.	0,18	0,31
		Üniversite	-0,46*	0,00			Üniversite	-0,50*	0,01			Üniversite	-0,10	0,97
Lise veya dengi	Ok.yaz.de.	0,17	0,79	Lise veya	Ok.yaz.de.	0,01	1,00	Lise veya	Ok.yaz.de.	-0,25	0,65			
	Ok.yaz.ilk	0,17	0,20		Ok.yaz.ilk	0,08	0,87		Ok.yaz.ilk	-0,06	0,96			
	Ortaokul	0,14	0,38		Ortaokul	0,02	0,99		Ortaokul	-0,18	0,31			
	Üniversite	-0,31	0,16		Üniversite	-0,47*	0,02		Üniversite	-0,29	0,42			
Üniversite	Ok.yaz.de.	0,49	0,08	Üniversite	Ok.yaz.de.	0,48	0,17	Üniversite	Ok.yaz.de.	-0,03	1,00			
	Ok.yaz.ilk	0,49*	0,00		Ok.yaz.ilk	0,56*	0,00		Ok.yaz.ilk	0,22	0,65			
	Ortaokul	0,46*	0,00		Ortaokul	0,50*	0,00		Ortaokul	0,10	0,97			
	Lise vden.	0,31	0,16		Lise vden.	0,47*	0,02		Lise vden.	0,29	0,42			

*p<0.05

İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin mesleklerine göre derse ilgileri, öğretmene ilişkin tutumları ve ders saatine ilişkin tutumlarına yönelik çoklu karşılaştırma tablosunu incelediğimizde;

- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri okuryazar ya da ilköğretim mezunu olan öğrencilerle benzer tutum içerisinde oldukları görülmüştür.
- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan (p<0,05) anlamlı fark olmadığı görülmüştür (p=1,00).

- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri lise mezunu olan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,79$).
- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,08$).
- Anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,99$).
- Anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,20$).
- Anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,38$).
- Anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Anneleri lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri görülmüş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,16$).

- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,99$).
- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 1,00$).
- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri lise ve dengi okul mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 1,00$).
- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,17$).
- Anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,95$).
- Anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,87$).
- Anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p = 0,00$).

- Anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri lise mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,99$).
- Anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,01$).
- Anneleri lise veya dengi okul mezunu olan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla öğretmene karşı daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,02$).
- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,84$).
- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,99$).
- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 0,65$).
- Anneleri okuryazar olmayan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p = 1,00$).
- Anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri

bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,67$).

- Anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,96$).

- Anneleri okuryazar ya da ilkokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,65$).

- Anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri lise ve dengi okullar mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha az olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,31$).

- Anneleri ortaokul mezunu olan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,97$).

- Anneleri lise veya dengi okul mezunu olan öğrencilerin, anneleri üniversite mezunu olan öğrencilere oranla ders saatine ilişkin daha fazla olumlu tutum gösterdikleri bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,42$).

Tablo-23 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Cinsiyet	İstatistikler			T-Test	
		N	Ortalama	S.s	F	P
Derse ilgi	Erkek	758	1,81	0,86	0,86	0,82
	Bayan	15	1,76	0,65		
Öğretmene Karşı Tutum	Erkek	758	3,79	0,98	1,85	0,12
	Bayan	15	4,19	0,74		
Ders Saati	Erkek	758	2,00	1,03	0,49	0,81
	Bayan	15	2,06	0,81		

*p<0.05

Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilgilerine, beden eğitimi öğretmenine ve ders saatine ilişkin tutumları incelendiğinde;

- Beden eğitimi öğretmeni erkek olan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum ortalamaları; 1,81
- Beden eğitimi öğretmeni bayan olan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum ortalamaları; 1,76. Aralarında istatistiksel açıdan (p<0,05) anlamlı fark olmadığı görülmüştür (p=0,82).
- Beden eğitimi öğretmeni erkek olan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum ortalamaları; 1,81
- Beden eğitimi öğretmeni bayan olan öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutum ortalamaları; 4,19. Aralarında istatistiksel açıdan (p<0,05) anlamlı fark olmadığı görülmüştür (p=0,12).
- Beden eğitimi öğretmeni erkek olan öğrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 2,00

- Beden eğitimi öğretmeni bayan olan öğrencilerin ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 2,06 olarak bulunmuş, aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,81$).

Tablo-24 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Spor Yapmaya Engel Bir Rahatsızlıklarının Olup Olmamasına Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Rahatsızlık	İstatistikler			T-Test	
		N	Ortalama	S.s	F	p
Derse ilgi	Evet	60	1,95	1,01	2,03	0,21
	Hayır	713	1,80	0,84		
Öğretmene Karşı Tutum	Evet	60	3,94	0,68	13,31	0,24
	Hayır	713	3,78	1,00		
Ders Saati	Evet	60	1,97	0,99	0,01	0,79
	Hayır	713	2,00	1,03		

* $p<0,05$

Öğrencilerin spor yapmaya engel bir rahatsızlıklarının olup olmamasına göre beden eğitimi dersine ilgilerine, beden eğitimi öğretmenine ve ders saatine ilişkin tutumları incelendiğinde;

- Spor yapmaya engel rahatsızlığı olan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgi tutum ortalamaları; 1,95 olarak bulunurken;
- Spor yapmaya engel rahatsızlığı olmayan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgi tutum ortalamaları; 1,80 olarak bulunmuştur. Aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,21$).
- Spor yapmaya engel rahatsızlığı olan öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutum ortalamaları; 3,94 olarak bulunurken;

- Spor yapmaya engel rahatsızlığı olmayan öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutum ortalamaları; 3,78 olarak bulunmuştur. Aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,24$).
- Spor yapmaya engel rahatsızlığı olan öğrencilerin beden eğitimi ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 1,97 olarak bulunurken;
- Spor yapmaya engel rahatsızlığı olmayan öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutum ortalamaları; 2,00 olarak bulunmuştur. Aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,79$).

Tablo-25 İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Özelliklerine Göre Derse Katılımlarını Olumlu ya da Olumsuz Yönde Etkileyip Etkilemediklerine Göre Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması

	Derse Katılım	İstatistikler			T-Test	
		N	Ortalama	S.s	F	p
Derse ilgi	Evet	539	1,80	0,85	0,05	0,72
	Hayır	234	1,83	0,88		
Öğretmene Karşı Tutum	Evet	539	3,88	0,94	5,35	0,00*
	Hayır	234	3,61	1,02		
Ders Saati	Evet	539	1,95	0,98	4,54	0,02*
	Hayır	234	2,12	1,11		

* $p<0,05$ aa

Öğrencilerin beden eğitimi öğretmeninin özelliklerinin beden eğitimi dersine katılımlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyip etkilemediklerine göre beden eğitimi dersine ilgilerine, beden eğitimi öğretmenine ve ders saatine ilişkin tutumları incelendiğinde;

- Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ya da olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkilediğini söyleyenlerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,80 olarak bulunurken;
- Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ya da olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkilemediğini söyleyenlerin derse ilgi tutum ortalamaları; 1,83 olarak bulunmuştur. Aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($p=0,72$).
- Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ya da olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkilediğini söyleyenlerin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutum ortalamaları; 3,88 olarak bulunurken;
- Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ya da olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkilemediğini söyleyenlerin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutum ortalamaları; 3,61 olarak bulunmuştur. Aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,00$).
- Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ya da olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkilediğini söyleyenlerin ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 1,95 olarak bulunurken;
- Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ya da olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkilemediğini söyleyenlerin ders saatine ilişkin tutum ortalamaları; 2,12 olarak bulunmuştur. Aralarında istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p=0,02$).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

1. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Beden Eğitimi Dersine ilişkin tutumları incelendiğinde; beden eğitimi dersine ilgi tutum ortalamalarının kızlarda 1,75; erkeklerde 1,87 olduğu görülmüş, aradaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür. ($p=0,06$) Öğretmene karşı tutum ortalamalarına baktığımızda, kızlarda 3,76; erkeklerde 3,83 değerleri bulunmuştur. ($p=0,29$) Her ikisinde de aradaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür. Ancak tutum ortalamalarına bakarak gerek kız öğrencilerin gerekse erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgi açısından olumlu tutum geliştirdiklerini ve öğrencilerin öğretmene ilişkin olumlu tutum sahibi olduklarını söyleyebiliriz.

Ders saatine ilişkin tutum ortalamalarına baktığımızda durumun farklı olduğunu görüyoruz. Kız öğrencilerde tutum ortalaması 1,91; erkek öğrencilerde ise 2,09 olarak bulunmuştur. Aradaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p=0,01$). Smoll ve Schutz (1980)'un erkek ve kız öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını inceledikleri çalışmada bulunan erkeklerin mücadele gerektiren ve tehlike unsuru taşıyan aktivitelere karşı daha olumlu tutumlar sergilediklerini ifade etmiştir. Diğer bir çalışma da kız öğrencilerin beden eğitimi dersinde rekabet ortamının fazla olmasından diğer derslerin kariyer planları için daha önemli olmasından, okul dışında yeterince egzersiz yaptıklarını düşünmelerinden kaynaklanan nedenlerle kız öğrencilerin kendilerini beden eğitimi dersine sevk etmeyi engelleyen unsurları sıralamışlardır(Browne 1992). Yine başka bir çalışmada; Tannehill ve ark. (1994) erkek öğrencilerin etkinliklerde hissettikleri üstünlüklerden dolayı beden eğitimi dersine ilişkin daha olumlu tutum sahibi olduklarını söylemiştir. Kangalgil ve diğerlerinin (2004) yaptıkları çalışmada ise Ankara'nın merkez ilçelerindeki öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını saptamak ve karşılaştırmak için yaptıkları çalışmada cinsiyet açısından grup tutum puanları incelendiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha olumlu tutum sahibi olduklarını belirlemiştir.

Ancak Wersch'nin(1992) yaptığı çalışmada; kız öğrencilerin 11–13 yaşları arasında erkek öğrencilere oranla daha olumlu tutum sahibi olduklarını, 14 yaşından sonra ise erkek öğrencilerin daha olumlu tutum sergiledikleri bulunmuştur. Bahsedilen yaş grubu ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin içerisinde bulunduğu yaşlardır. Çalışmamızda buna benzer bir sonuçla, kız öğrencilerin tutumları daha olumlu bulunmuştur. Sosyalleşme alanları erkek öğrencilere göre kısıtlı olan kız öğrencilerin, kendilerini rahat ifade edebiliş eğlenirken öğrenebildiği sportif aktivitelerin bulunduğu beden eğitimi dersinde daha çok vakit geçirmek istedikleri sonucuna ulaşılması beklenen bir sonuçtur. Yapılan bazı çalışmalarda araştırma sonucumuzu destekler niteliktedir. İlköğretim seviyesinde yapılan bazı çalışmalarda da kız öğrencilerin tutum ortalamalarının erkek öğrencilerde daha fazla olduğu bulunmuştur(Altay ve Özdemir 2006, Koçak ve Hürmeriç 2004, Birtwisle ve Brodie 1991).

2. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, sınıflarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Öğrencilerin sınıflara göre dağılımı ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları arasında %5 anlamlılık seviyesine göre istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Her bir maddeden alınabilecek en yüksek puanın 1 olduğu göz önüne alınırsa öğrencilerin derse ilgiye ilişkin, öğretmene ilişkin ve ders saatine ilişkin tutum ortalamalarının yüksek olduğu söylenebilir. Sırasıyla; 6. Sınıf öğrencilerinin derse ilgi tutum ortalamaları 1,82; 7. Sınıf öğrencilerinin tutum ortalamaları 1,86; 8. Sınıf öğrencilerinin tutum ortalamaları ise 1,73 olarak bulunmuştur ($p=0,25$). Öğretmene karşı tutum ortalamaları, 6. sınıflarda 3,86; 7.sınıflarda 3,69; 8. sınıflarda 3,82 olarak bulunmuştur ($p=0,11$). Ders saati tutum ortalamaları ise 6. sınıflarda 1,94; 7.sınıflarda 2,04; 8. sınıflarda 2,05 olarak bulunmuştur ($p=0,38$). Tutum ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür.

Derse ilgi tutum ortalamalarında en yüksek ortalamanın 8. sınıflarda, en düşük ortalamanın ise 7. sınıflarda olduğu görülmektedir. Öğretmene karşı tutum ortalamalarında ise en yüksek ortalama 6. sınıflarda, en düşük ortalamanın ise 7. Sınıflarda olduğu görülmektedir. Son olarak da ders saatine ilişkin tutumları

incelediğimizde en yüksek ortalamanın 6. Sınıflarda, en düşük ortalamanın ise 8. Sınıflarda olduğu görülmektedir. Haladyna ve Thomas(1979) 6., 7. Ve 8. Sınıflarda yaptıkları araştırmada; sınıf düzeyinin artmasıyla öğrenci tutumlarının net bir şekilde azaldıklarını tespit etmişlerdir. Yaptığımız çalışmada öğrenci tutumlarında bu şekilde belirgin bir azalma olmamıştır. Krauscas ise King'in yaptığı çalışmada ilköğretimde hem kız hem erkek öğrencilerde beden eğitimi dersine ilişkin tutumun en yüksek olduğu sınıf; 6. Sınıflar olarak bulunmuştur. Çalışmamızda öğretmene ilişkin tutumda ve ders saatine ilişkin tutumda bu sonuçları destekler konumdadır. Ancak derse ilgiye ilişkin tutumlarda en yüksek ortalamanın 8. Sınıflarda olduğu görülmektedir. Sınıflar arasında anlamlı fark olmasa da, öğrencilerin genel olarak beden eğitimi dersine ilişkin olumlu tutum geliştirdiklerini söyleyebiliriz.

3. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, yaşadığı yerleşim yerlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında farklılık var mıdır?

Öğrencilerin yaşadıkları yerleşim yerlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları incelendiğinde; genel olarak tutum puanlarının yüksek olduğunu görmekteyiz. Şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamaları incelendiğinde tutum puanlarının genel olarak yüksek olduğunu ve şehir merkezinde yaşayan öğrencilerle, kasaba ve köyde yaşayan öğrencilerin tutum puanları arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı ($p<0,05$) olduğunu görmekteyiz. Ayrıca ilçede yaşayan öğrencilerin kasaba ve köyde yaşayan öğrencilerle derse ilgiye ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Ortaya çıkan sonuçlara dair öğrencilerin yaşadığı yerleşim yerlerine göre beden eğitimi dersine ilgiye ilişkin tutum ortalamalarına genel olarak baktığımızda; şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin köy ve kasabada yaşayan öğrencilere oranla derse daha fazla ilgi gösterdikleri ve bu farkın istatistiki olarak anlamlı olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin yaşadıkları yerleşim yerlerine göre beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları incelendiğinde; genel olarak tutum puanlarının yüksek olduğunu ancak aralarında istatistiki açıdan anlamlı bir fark bulunmadığını ($p<0,005$) görmekteyiz.

Öğrencilerin yaşadıkları yerleşim yerlerine göre ders saatine ilişkin tutumları

incelendiğinde; genel olarak tutum puanlarının yüksek olduğunu ancak aralarında istatistiki açıdan anlamlı bir fark bulunmadığını ($p<0,005$) görmekteyiz.

Görüldüğü üzere yalnızca öğrencilerin yerleşim yerlerine göre derse ilgilerine yönelik tutumlarında anlamlı farklılık görülmüş sonrasında yapılan çoklu karşılaştırmada; şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin kasabada yaşayanlara göre derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olduğu ($p=0,00$) görülmüş; şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin köyde yaşayanlara göre derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p=0,00$).

Benzer şekilde ilçede yaşayan öğrencilerin kasabada yaşayan öğrencilere göre derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olduğu ($p=0,00$) görülmüş; ilçede yaşayan öğrencilerin köyde yaşayanlara göre derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş, farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p=0,00$).

Tüm bu sonuçlar incelendiğinde en düşük tutum ortalamasının köylerde, en fazla tutum ortalamasının ise şehir merkezinde oturan öğrencilerde olduğu görülmektedir. Büyük şehirlerde ve nüfusu gittikçe artan ilçe merkezlerinde çocuklara ayrılan oyun alanlarının az olması, köy ve kasabalarda çocukların oyun oynayabilecekleri daha çok serbest alana sahip olmaları gibi sebeplerden; şehir merkezinde yaşayan öğrencilerin daha çok etkinlik yapabilecekleri beden eğitimi dersine, köy ve kasabalarda yaşayan öğrencilere oranla daha fazla ilgi göstermeleri beklenen bir tutumdur. Ayrıca şehir merkezlerindeki trafik yoğunluğu, yeterli ve güvenli oyun alanının bulunmaması ve suç oranlarının artmasıyla ilköğretim ikinci kademe yaş gurubundaki öğrenciler, fiziksel aktivite ihtiyaçlarını beden eğitimi dersinde gidermek isteğinde olabilirler. Bu da bizim için beklenen bir sonuçtur. Bu sonuca ilişkin ilköğretim ikinci kademedeki öğrencilerle ilgili literatürde herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak Çetin (2007)' in ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarını karşılaştırdığı çalışmada; öğrencilerin yaşadıkları yere göre tutum puan ortalamalarını yüksekte düşüğe doğru sıraladığında ilçe-kasaba değişkenini il, il değişkenini ise köy takip etmektedir. Elde edilen sonuç, çalışmamızı kısmen destekler niteliktedir.

4. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, kardeş sayılarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Yapılan analiz sonucuna göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin kardeş sayılarına göre derse olan ilgilerinde, öğretmene karşı tutum ve ders saatine olan tutumlarında %5 anlamlılık seviyesine göre istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık ($p=0,02$) bulunmamıştır. Bütün tutum ortalamalarına bakılarak derse ilgi, öğretmene ilişkin tutum ve ders saatine yönelik tutum ortalamalarının yüksek olduğu ve öğrencilerin olumlu tutum geliştirdikleri söylenebilir.

Güllü (2007)' nün ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları incelediği aralarında anlamlı fark bulamamasına rağmen, çalışmasında kardeş sayısı az olan ya da hiç olmayan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının daha olumlu olacağını tahmin etmiştir.

5. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, oturdukları evin sahiplik durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında farklılık var mıdır?

Öğrencilerin oturdukları evin sahiplik durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları incelendiğinde; Kirada oturan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamalarının (1,88), kendi evinde oturan öğrencilere oranla (1,82) daha düşük olduğu; aralarındaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p=0,78$). Ancak her ikisinin de tutum ortalamalarına bakılarak derse olan ilgilerinin fazla olduğu söylenebilir.

Kirada oturan öğrencilerin öğretmene karşı tutum ortalamalarının (3,80), kendi evinde oturan öğrencilere oranla (3,79) daha yüksek olduğu; aralarındaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olmadığı görülmüştür ($p=0,78$). Ancak her ikisinin de tutum ortalamalarına bakılarak öğretmene karşı olumlu tutum sahibi olduklarını söyleyebiliriz.

Kirada oturan öğrencilerin derse saatine ilişkin tutum ortalamalarının (1,91), kendi evinde oturan öğrencilere oranla (2,06) daha yüksek olduğu; aralarındaki farkın istatistiksel açıdan ($p<0,05$) anlamlı olduğu görülmüştür ($p=0,78$).

Gary ve David (1991) çocukların beden eğitimi algılarını tespit etmeye yönelik araştırmada beden eğitimine ilişkin tutumlarda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yaptığımız çalışmada ise öğrencilerin evin sahiplik durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları incelendiğinde, anlamlı farkın yalnızca ders saatine ilişkin tutumlarda görüldüğü bulunmuştur. Öğrencilerin kira ya da kendi evinde ikamet etme durumu ailelerin ekonomik durumuyla yakından ilişkilidir. Ailelerin gelirlerinin daha kısıtlı olması sportif aktivite için gerekli olan sportif malzemelerin temininde, sportif kurslara katılımda imkânsızlıklar doğurabilir. Ayrıca beden eğitimi dersine ailesinin maddi durumu yüksek olan öğrencilerin, isteklerini daha kolay elde ettiklerini düşünürsek; mücadele ve yarışma ruhu barındıran beden eğitimi dersine, ailesinin maddi durumu daha kötü olan kirada yaşayan öğrencilerin daha fazla olumlu tutum sergilemeleri doğal karşılanabilir.

6. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, babalarının mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Yapılan varyans analizi sonucunda ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında %5 anlamlılık düzeyine göre istatistikî olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Öğrencilerin babalarının mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını incelediğimizde: öğrencilerin genel olarak derse ilgiye ilişkin tutumlarının, beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumlarının, derse saatine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir.

Koçak ve Hürmeriç (2006) yaptıkları çalışmalarda beden eğitimi dersine ilişkin tutumla baba meslekleri arasında herhangi bir ilişki bulunmazken; araştırmamızdan elde edilen bulgulara göre; öğrencilerinin babalarının meslekleri ile gerek derse, gerek öğretmene, gerekse ders saatine ilişkin tutumları arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu farklılığın hangi meslek gruplarından kaynaklandığını bulmak amacıyla yapılan post-hoc testlerinin sonuçlarına baktığımızda; öğrencilerinin derse ilgi tutumlarının incelenmesiyle, babası işçi olanlarla

çiftçi olanlar arasında; babası çiftçi olanlarla babası memur ,serbest meslek sahibi ve emekli olanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Diğer değişkenlerde ise anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu sonuçlara göre babanın meslek durumunun, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgilerine ilişkin tutumları etkilediğini söyleyebiliriz.

Araştırmamızdan elde edilen diğer bulgulara göre; öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumlarının incelenmesiyle, babası işçi olanlarla çiftçi olanlar arasında; babası çiftçi olanlarla babası memur, serbest meslek sahibi ve emekli olanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Diğer değişkenlerde ise anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu sonuçlara göre babanın meslek durumunun, öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları etkilediğini söyleyebiliriz.

Son olarak; öğrencilerinin beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumlarını incelediğimizde; öğrencilerin babalarının meslekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır.

Meslek gruplarının tamamına baktığımızda; babası işçi olan öğrencilerin babası çiftçi olan öğrencilere oranla, babası memur olanlar babası çiftçi olanlara oranla, babası serbest meslek sahibi olanlar babası çiftçi olanlar oranla ve babası emekli olanlar babası çiftçi olanlara oranla, ders saatine ve beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha olumlu tutum geliştirmişlerdir. En düşük tutum ortalamasına sahip olanlar babası çiftçi olan öğrencilerdir. Mesleği çiftçi olan öğrenci babalarının çalışma şartlarının ağır olması, öğrencinin zaman zaman babasına yardım etmek durumunda kalması ve öğrencinin önünde en önemli modellerden birisi olan babanın sporla çok fazla ilgilenemeyerek fiziksel güç gerektiren çiftçilikle uğraşması öğrencinin beden eğitimi dersine ilgi ve beden eğitimi öğretmenine ilişkin oluşturacağı tutumlarda yön gösterici olabilir. Mesleği çiftçi olan babalara oranla, kendilerine daha çok vakit ayırabilip, genellikle şehir merkezlerinde ikamet eden ve daha fazla sosyalleşme imkânına sahip olan mesleği memur ya da işçi olan babalar, iş hayatından arta kalan vakitlerde fitness salonlarının, halı sahaların sayılarının artmasıyla daha çok spor yapma olanağına sahiptirler. Böylece evlatlarına spora teşvik açısından daha güzel model olduklarını söyleyebiliriz. Çetin (2007) ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin

tutumlarını incelediği çalışmada öğrencilerin baba mesleğine göre hangi meslek grupları arasında anlamlı fark olduğunu tespit etmek için yaptığı analizlerde; babası çalışmıyor olanlarla babası işçi, memur olanlar arasında anlamlı fark olduğunu bulmuş, baba mesleklerinin öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını etkileyebileceğini belirtmiştir. Bu sonuçta çalışmamızı destekler niteliktedir.

7. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Öğrencilerin annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilgi, beden eğitimi öğretmenine karşı ve ders saatine ilişkin tutumlarını incelediğimizde; öğrencilerin genel olarak derse ilgiye ilişkin, beden eğitimi öğretmenine ilişkin ve ders saatine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir.

Yapılan araştırmalarda (Koçak ve Hürmeriç 2006, Koçak ve Hürmeriç 2004) bir işte çalışan aile ekonomisine katkıda bulunan annelerin, bir işte çalışmayanlara oranla beden eğitimi ve spor faaliyetlerine katılmalarına ilişkin olumlu tutumlar oluşturulmasında bir faktör olabileceklerini savunmuşlardır. Güllü(2007) yapmış olduğu çalışmada ise bunun tam tersini savunmakta ve anne mesleklerinin öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum oluşturmalarında herhangi bir etkisinin olmadığını ve çalışıp çalışmama durumu arasında anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmiştir.

Araştırmamızdan elde edilen bulgulara göre; öğrencilerinin annelerinin meslekleri ile gerek beden eğitimi dersine ilgiye ilişkin, gerekse beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları arasında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu farklılığın hangi meslek gruplarından kaynaklandığını bulmak amacıyla yapılan post-hoc testlerinin sonuçlarına baktığımızda; öğrencilerinin derse ilgi tutumlarının incelenmesiyle, annesi işçi olanlarla, memur olanlar arasında; annesi ev hanımı olanlarla, annesi memur olanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Diğer değişkenlerde ise anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu sonuçlara göre annenin meslek durumunun, öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgilerine ilişkin tutumları etkilediğini söyleyebiliriz.

Araştırmamızdan elde edilen diğer bulgulara göre; öğrencilerinin beden eğitimi

öğretmenine ilişkin tutumlarının incelenmesiyle, annesi işçi olanlarla, annesi memur ve serbest meslek sahibi olanlar arasında; annesi ev hanımı olanlarla annesi serbest meslek sahibi olanlar arasında, istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Diğer değişkenlerde ise anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Bu sonuçlara göre annenin meslek durumunun, öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları etkilediğini söyleyebiliriz.

Son olarak; öğrencilerinin beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumlarının incelediğimizde; öğrencilerin annelerinin meslekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır.

Elde edilen bulgulara bakıldığında annesi çalışmayan öğrencilerin derse daha fazla ilgi gösterdikleri bulunmuş olup, bu beklenen bir sonuçtur. Çünkü çalışmayan annelerin çocuklarıyla daha fazla vakit geçirip ihtiyaçlarıyla daha fazla ilgilendikleri bunun da öğrenciye olumlu yönde etkisi olduğu söylenebilir. Annesi işçi olan öğrencilerin derse daha az ilgi göstermesinin sebebinin ise; çalışma şartları ağır olan annenin eve yorgun gelmesi, çocuklarına fazla vakit ayıramaması olarak gösterilebilir.

Tablodan çıkan sonuçlara göre öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine karşı tutumları incelendiğinde gene annesi işçi olan öğrencilerin öğretmene karşı daha az olumlu tutum sergilemelerinin sebebi olarak; annelerinin yoğun iş hayatında fazla vakit harcamalarıyla birlikte çocukların özellikle not kaygısı güdülmeyen beden eğitimi dersinin ve öğretmenin önemini yeterince kavrayamamaları gösterilebilir. Anneleri serbest meslek sahibi olan öğrencilerin ise beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha olumlu tutum içerisinde olmaları beklenen bir sonuçtur. Çünkü serbest meslek sahibi olan anneler; genellikle kendi işinin sahibi ya da çalışma şartları daha hafif olan bir işe sahip olduklarından çocuklarına ve onların derslerinin önemini kavramalarına daha fazla yardımcı olabilirler.

Son olarak öğrencilerin ders saatine ilişkin tutumları incelendiğinde; yine annesi işçi olan öğrencilerin ders saatine ilişkin tutumlarının benzer sebeplerden düşük olabileceği söylenebilirken; daha önce belirtilen sebeplerden dolayı annesi çalışmayan öğrencilerin beden eğitimi ders saatine ilişkin daha fazla ilgi göstermeleri beklenen bir sonuçtur.

8. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, babalarının eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Öğrencilerin babalarının eğitim durumlarına göre derse ilgileri, beden eğitimi öğretmenine karşı ve ders saatine ilişkin tutumları incelendiğinde: öğrencilerin genel olarak derse ilgiye ilişkin tutumlarının, beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumlarının, derse saatine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir.

Koçak ve Hürmeriç (2004, 2006) öğrencilerin babalarının eğitim durumlarıyla beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı sonucunu bulmuşlardır. Araştırmamız bunun tam tersini ispatlar yöndedir.

Babası diğer eğitim kademelerinden mezun olan öğrencilerin derse ilgi tutum ortalamalarının yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca aralarında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğu görülmüştür.

Başta babası üniversite mezunu olan öğrenciler olmak üzere babaları diğer eğitim kademelerinden mezun olan öğrencilerin tümünün öğretmene karşı sergiledikleri tutum seviyelerinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencinin model olarak öğrenebileceği en önemli kaynaklardan birisi olan babanın eğitim durumu yükseldikçe öğrencinin beden eğitimi dersi öğretmenin önemini daha iyi kavraması ve beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha olumlu tutum sergilemesi beklenen bir sonuçtur. Ayrıca aralarında istatistiksel açıdan ($p < 0,05$) anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p = 0,03$)

İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarının beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının etkisini incelemek için yapılan varyans analizi sonucu öğrencilerin derse ilgi, öğretmene ilişkin tutuma ve ders saatine ilişkin tutumlarıyla babalarının eğitim durumları arasında farklılık olduğu ve bu farklılığın %5 anlamlılık düzeyine istatistikî olarak anlamlı olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin babalarının eğitim durumlarının beden eğitimi dersine ilgiye yönelik tutum farklılıklarına baktığımızda, babası okur-yazar olmayanlarla babası okuryazar ya da ilkokul mezunu olanlar, ortaokul mezunu olanlar, lise ve dengi okul mezunu olanlar ve üniversite mezunu olanlar arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Babası okuryazar

olmayan öğrencilerin derse ilgi tutumları, babası diğer eğitim kademelerinden mezun olan öğrencilere göre daha olumlu çıkmıştır. Eğitimli olan babaların çocuklarının beden eğitimi ve sporun önemini daha fazla kavrayarak sportif etkinliklere ve beden eğitimi dersine daha fazla ilgi göstermeleri beklenirken sonuç tam tersi çıkmıştır. Bunun en büyük sebebinin özellikle eğitim seviyesi yüksek olan babalar tarafından beden eğitimi dersinin diğer dersler kadar önemli görülmeyip, genelde not kaygısı bulunmayan bir ders olması ve öğrencilerin öğrenim hayatları boyunca karşılaşacakları sınavlarda beden eğitimi dersine ilişkin hiçbir sorunun olmaması olabilir.

9. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, annelerinin eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Bulgu ve Akcan (2003) yaptıkları çalışmada öğrencilerin spora katılımları ile anne öğrenim durumu arasında anlamlı fark olmadığını belirtmiştir. Benzer şekilde Koçak ve Hürmeriç (2006) yaptıkları çalışmada öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri ile öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı fark olmadığını belirtmişlerdir. Holoğlu (2006) ise ilköğretim kız öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyleri ile beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı düzeyde fark olduğunu bulmuştur. Yaptığımız araştırmada öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarına göre derse ilgileri, beden eğitimi öğretmenine karşı tutumları ve ders saatine ilişkin tutumları incelendiğinde; öğrencilerin genel olarak derse ilgiye ilişkin tutumları, beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin annelerinin eğitim seviyelerine göre beden eğitimi dersine ilişkin genel olarak olumlu tutum sahibi oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilgi, beden eğitimi öğretmenine karşı tutumlarını çoklu karşılaştırmayla incelediğimizde; annesi okuryazar ya da ilkokul mezunu olanlarla üniversite mezunu olanlar arasında, annesi ortaokul mezunu olanlarla üniversite mezunu olanlar arasında, son olarak öğretmene ilişkin tutum açısından anneleri lise veya dengi okuldan mezun olan öğrencilerle anneleri üniversite mezunu olan öğrenciler arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur.

Annenin eğitim durumu arttıkça, öğrencinin derse olan ilgisinin ve öğretmene ilişkin tutumun arttığı görülmektedir. Çocuklarla babalardan daha fazla vakit geçiren ve onlarla daha yakından ilgilenen annelerin, eğitim seviyelerinin yükselmesiyle, öğrencilerin beden eğitimi ve sporun önemini kavramaları daha kolay hale gelmiştir. Ayrıca annelerin artan imkânlarla ve daha bilinçli hale gelmeleriyle, özellikle zayıflamak ve formda kalmak için hayatlarında spora daha fazla yer vererek çocuklarına güzel birer model olduklarını söyleyebiliriz.

10. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilgilerine, beden eğitimi öğretmenine ve ders saatine ilişkin tutumları incelendiğinde; genel olarak tutum ortalamalarının yüksek olduğu ancak aralarında istatistiki açıdan anlamlı fark olmadığı görülmüştür. Bu da öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum geliştirirken beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerini önemli bir faktör olarak görmediklerini göstermektedir.

11. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, spor yapmalarına engel rahatsızlık olması durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Öğrencilerin spor yapmaya engel bir rahatsızlıklarının olup olmamasına göre beden eğitimi dersine ilgilerine, beden eğitimi öğretmenine ve ders saatine ilişkin tutumları incelendiğinde; spor yapmaya engel rahatsızlığı olan öğrencilerin yüzdesi yalnızca % 7,8 olarak bulunmuştur. Bu öğrencilerin ise beden eğitimi dersine ilgiye ilişkin, beden eğitimi dersi öğretmenine ilişkin ve beden eğitimi ders saatine ilişkin tutum ortalamaları yüksek bulunmuş ve genelde olumlu yönde tutum sahibi oldukları görülmüştür.

Benzer şekilde spor yapmaya engel rahatsızlığı bulunmayan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgiye ilişkin, beden eğitimi dersi öğretmenine ilişkin ve beden eğitimi

ders saatine ilişkin tutum ortalamaları yüksek bulunmuş ve olumlu yönde tutum sahibi oldukları görülmüştür. Spor yapmaya engel rahatsızlığı olan ve olmayan öğrencilerin tutumları arasında istatistikî açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca bakarak öğrencilerin spor yapmalarına engel rahatsızlığa sahip olmalarının, onların beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkilemediğini söyleyebiliriz.

12. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ve olumsuz özelliklerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark var mıdır?

Tamer ve Pulur (2001) beden eğitimi öğretmenin temiz, zevkli, gösterişli ve iyi giyimli olması gerektiğini söylemişlerdir. Krouscas (1999) ilköğretimde yaptığı araştırmada öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını etkileyen en önemli sebeplerden birinin beden eğitimi öğretmenin öğrencilere karşı davranışları olduğunu belirtmiştir. Luke ve Sinclair (1991) ise yaptıkları çalışmada öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu ya da olumsuz olmasını etkileyen faktörlerin başında yine beden eğitimi öğretmenin özelliklerinin geldiğini vurgulamışlardır. Figley (1985) yaptığı araştırmada diğer araştırma sonuçları destekler nitelikte sonuçlar bulmuş, ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olmasında beden eğitimi öğretmeni önemli faktörlerden saymıştır.

Yaptığımız araştırmada öğrencilerin beden eğitimi öğretmenin özelliklerinin beden eğitimi dersine katılımlarını etkilediğini söyleyen öğrencilerin sayısı 539(%69,7) olarak bulunurken, etkilemediğini söyleyen öğrencilerin sayısı 234(%30,3) olarak bulunmuştur. Öğrenciler beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu özellikleri arasında en fazla beden eğitimi öğretmenin fiziksel, sosyal ve mesleki özelliklerinin tamamını gösterirken, olumsuz özellikleri arasında ilk sırayı beden eğitimi öğretmenin fiziksel özellikleri almıştır. Elde edilen bulgulardan anlaşılacağı üzere, öğrencilerin çoğu beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ya da olumsuz özelliklerinin derse katılımlarını oldukça etkilediğini belirtmiş ve bu özelliklerin çoğunlukla olumlu özellikleri oldukları ortaya koyulmuştur. Öğrencilerin spora teşvik ve katılımlarında, derse güdülenmelerinde ve

motivasyonlarının artırılmasında öğrencilerin yaşı göz önüne alındığında; model olarak öğrenme ön plana çıktığından, beden eğitimi öğretmenlerinin kılık kıyafetleri ve formda olmalarına dikkat etmeleri gerekliliği kaçınılmaz bir gerçektir.

Beden eğitimi öğretmenin özelliklerinin öğrencilerin derse katılımlarını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyip etkilemediklerine göre beden eğitimi dersi öğretmenine ilişkin tutum ve beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumları açısından anlamlı farklılık bulunmuştur. Yapılan analiz sonucu; öğrencilerin beden eğitimi öğretmenin bilhassa olumlu özelliklerin etkisiyle derse katılımlarını etkilediğini söyleyen öğrencilerin öğretmene ilişkin tutumlarının, derse katılımlarını etkilemediğini belirten öğrencilere oranla beden eğitimi öğretmenine ilişkin daha olumlu tutum sergiledikleri bulunmuştur.

Benzer şekilde beden eğitimi öğretmenin özelliklerinin derse katılımlarını etkilediğini söyleyen öğrencilerin beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumları, etkilemediğini söyleyen öğrencilere oranla daha olumludur. Beden eğitimi öğretmenin bilhassa olumlu özelliklerinin öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları ve beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumlarının olumlu yönde olmasını oldukça etkilediğini söyleyebiliriz. Yaptığımız çalışma beden eğitimi öğretmenlerinin özellikle öğrenciler tarafından görülen olumsuz özelliklerini bilmeleri ve bu özellikleri değiştirerek öğrencileri daha olumlu tutumlara yönlendirmeleri konusunda faydalı olacaktır.

13. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi dersine gösterdikleri ilgiyle beden eğitimi dersi öğretmenine ilişkin tutumları arasında bir farklılık var mıdır?

Yaptığımız araştırmada öğrencilerin beden eğitimi dersine gösterdikleri ilgiyle beden eğitimi dersi öğretmenine ilişkin tutumları arasında, istatistikî açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu da beklenen bir tutum olarak yorumlanabilir, çünkü öğrencinin beden eğitimi öğretmenine karşı geliştirdiği tutum ile beden eğitimi dersine yönelik geliştirdiği tutumun benzer olması kaçınılmaz bir sonuçtur.

14. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi dersine gösterdikleri ilgiyle beden eğitimi ders süresine ilişkin tutumları arasında bir farklılık var mıdır?

Yaptığımız araştırmada beden eğitimi dersine gösterdikleri ilgiyle beden eğitimi ders süresine ilişkin tutumları arasında pozitif yönde ve doğru orantılı bir ilişki bulunmuştur. Beden eğitimi dersine ilgiye yönelik olumlu tutum geliştiren bir öğrencinin beden eğitimi dersinde daha fazla zaman geçirmek istemesi beklenen bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

15. İlköğretim ikinci kademe ğrencilerinin, beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumlarıyla beden eğitimi ders süresine ilişkin tutumları arasında bir farklılık var mıdır?

Yaptığımız araştırmada beden eğitimi öğretmenine yönelik tutumlarla beden eğitimi ders süresine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu beklenen bir sonuç değildir. Beden eğitimi öğretmenine yönelik olumlu tutum geliştiren bir öğrencinin beden eğitimi dersinde daha fazla zaman geçirmek istemesi gayet doğaldır. Bu sonucun ortaya çıkmasının sebebi öğrencilerin beden eğitimi ğretmenlerinde genel olarak olumlu özellik görmeleri ve yüksek oranda olumlu tutum geliştirmeleri olabilir.

Genel olarak tüm bulgu ve yorumlara baktığımızda özetle;

- İlköğretim ğrencilerinin, cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.
- İlköğretim ikinci kademe ğrencilerinin, sınıflarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- İlköğretim ikinci kademe ğrencilerinin, yaşadığı yerleşim yerlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında, beden eğitimi öğretmenine ve ders saatine ilişkin anlamlı farklılık bulunmamış sadece derse ilgi açısından anlamlı farklılık bulunmuştur.
- İlköğretim ikinci kademe ğrencilerinin, kardeş sayılarına göre, beden eğitimi öğretmenine ve ders saatine ilişkin tutumlarında anlamlı farklılık bulunmamış, derse olan ilgilerine yönelik tutumlarında ise anlamlı farklılık bulunmuştur.
- İlköğretim ikinci kademe ğrencilerinin oturdukları evin sahiplik durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilgiye, beden eğitimi öğretmenine ve beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.
- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin mesleklerine göre beden eğitimi dersine ilgiye ve beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuş, beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin babalarının eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilgiye, beden eğitimi öğretmenine ve beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.
- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilgiye ve beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuş, beden eğitimi ders saatine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, spor yapmalarına engel rahatsızlık olması durumuna göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi öğretmenlerinin olumlu ve olumsuz özelliklerine göre beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumları ve ders saatine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmuş, beden eğitimi dersine ilgiye ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi dersine gösterdikleri ilgiye ve beden eğitimi dersi öğretmenine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi dersine gösterdikleri ilgiyle beden eğitimi ders süresine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur

- İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin, beden eğitimi öğretmenine ilişkin tutumlarıyla beden eğitimi ders süresine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır,
Sonuçları elde edilmiştir.

KAYNAKLAR

- AİCİNENA SJ (1991) The teacher and student attitudes toward physical education. *The Physical Educator*, Volume:48, 1991,p:28-32
- AÇAK M (2005) Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları,2005,s:14-26
- AÇAK M (2006) Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları,2006, s:9-28
- AKTOP A. , ÖZER D. , (2003) İlköğretim öğrencileri için hazırlanmış bir beden eğitimi dersi tutum ölçeğinin adaptasyonu. *Spor Bilimleri Dergisi*. Cilt. 14. ,sayı 2, s:67-82
- ALMOND L, MCGEORGE S (1998) Physical activity and academic performance. *The British Journal of Physical Education*, Vol.29, No:2
- ALPARSLAN S (2008) Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına Karşı Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s:87.
- ALTAY F. , ÖZDEMİR Z. (2006) Ankara İli Merkez İlçelerinde İlköğretim Birinci Kademesinde Öğrenim Gören 4. Ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları, 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muğla,2006, s:591–593
- ALTUNIŞIK R, COŞKUN R, BAYRAKTAROĞLU S, YILDIRIM E (2005) Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamaları. 4. Baskı. İstanbul: Sakarya Kitabevi, s:212–231
- ANONİM (2000) Milli Eğitim Bakanlığı. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- ANONİM (1990) Spor Şurası. Sporda Eğitim ve Öğretim Komisyon Raporu. GSGM Yayınları, Ankara s:105
- ARACI H (2006) Okullarda Beden Eğitimi. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara. S: 46
- ARONSON E, WILSON TD, AKERT RM (2005) Social Psychology. 5th Edition. New York: Pearson Education International, p:200.

- AYAN S (2002) Kırıkkale İlinde Sporun Yaygınlaştırılması için Uygulanan Spor Tesis ve Politikalarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, s: 14
- AYAN S (2007) İlköğretim 1. Ve 2. Kademe beden eğitimi dersinin Amaçlarına göre Uygulanma Durumunun İncelenmesi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, s:155.
- BAĞCI H (2007) Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazılı Anlatım Derslerine Yönelik Tutumları ile Yazma Becerileri Üzerine Bir Araştırma, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: G.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- BAŞARAN İE (1996) Eğitim Psikolojisi, Ankara: Yargıç Matbaası, s:10-16
- BAYRAM N (2004) Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi. Bursa: Ezgi Kitabevi
- BAYSAL AC (1981) Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar. İstanbul Üniversitesi Yayınları İşletme Fakültesi Yayınları, s:14-15
- BAYSAL AC, TEKİNARSLAN E (1996) İşletmeler için Davranış Bilimleri. 2. Baskı. İstanbul: Avcıol Basım-Yayın, s:254.
- BERKOWITZ L (1980) A Survey of Social Psychology. 2nd Edition. New York: Holt, Rinehart and Winston, p:275.
- BERNSTEİN DA (1994) Psychology. 3rd Edition. Boston: Houghton Mifflin Company, p:623.
- BİLGE N (1988) Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, s:17-36.
- BİLİR P (2008) Yeni beden eğitimi öğretim programı ve köy enstitülerinde beden eğitimi derslerinin yapılandırmacı öğretim yaklaşımı açısından değerlendirilmesi, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 6(3) s:145-150
- BİRTWİSTLE GE, BRODİE DA (1991) Cross curricular health-related fitness in the primary school: a case study approach. Research Supplement: British Journal of Physical Education, 10, p:8-12
- BORDENS KS, HOROWITZ İA (2002) Social Psychology. 2nd Edition. Mawah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- BROWNE MN (1992) Classroom controversy as an antidot efor the spage model of learning. College Student Journal,26, 368-373.

- BRYMAN A, CRAMER D (2001) Quantative data analysis with SPSS release 10 for Windows: A guide for social scientist, Routledge, New York
- BUCHER AC (1983) Foundations of physical education & sport. London: The C.V. Mosby Company. P:13
- BULGU N, AKCAN F (2003) Spor aktivitelerine aktif katılım: 15–19 yaş grubundaki öğrenciler üzerine bir çalışma. 1. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu ve Bildiriler Kitabı. 21–22 Mayıs. Gazi Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı 6(1), s:70–74.
- BÜYÜKÖZTÜRK Ş (2004) Veri Analizi El Kitabı. Ankara. Pegem A Yayıncılık.
- CALE L (2000) Physical activity promotion in schools. Physical Education and Sport Pedagogy, 52, p: 158-168
- CANDAN N, BAĞIRGAN T (2005) Riyazet-i Bedeniye'den spor bilimlerine: Türkiye'de spor bilimlerinin gelişimi Spor Eğitiminin ve Performansın Felsefi Temelleri Sempozyumu, 8-9 Nisan, Süleyman Demirel Kültür Merkezi, Manisa, s:12-13.
- CARLSON TB (1995) We Hate Gym: Student alienation from physical education. Journal Of Teaching in Physical Education, 14, p: 467-477
- ÇETİN M (2007) Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması (Kırşehir İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- ÇETİN Ş (2006) Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin geliştirilmesi. Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Dergisi, 18,28-37
- ÇÖNDÜ A (1999) Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. S:21
- DEMİRHAN G, ALTAY F (2001) Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları ölçeği. Spor Bilimleri Dergisi, cilt:12, sayı:2, s:9-20
- DİSMORE HC, BAILEY RP (2004) How children and young people perceive their engagement and participation in physical education and school sport. British Educational Research Association Annual Conference, Manchester, UK.

- DUSTMAN RE, EMMERSON RY, SHEARER DE (1994) Physical activity, age and cognitive-neurophysical function. *Journal of Aging and Physical Activity*, 2, p: 143-181
- ERİPEK S (2011a) İlköğretim Çağı Çocuklarının Bilişsel, Bedensel ve Kişilik Özellikleri, s:102, Anadolu Üniversitesi.
- ERİPEK S (2011b) İlköğretim Çağı Çocuklarının Bilişsel, Bedensel ve Kişilik Özellikleri, s:103, Anadolu Üniversitesi.
- ERKAL ME, GÜVEN Ö, AYAN D, (1998) Sosyolojik Açıdan Spor. İstanbul. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, s:71-72
- ERKAL M (1992) Sosyolojik açıdan spor 2. Baskı İstanbul, Kutsun Matbaa, s:83.
- EVERİT BS (1996) Making Sense of Statistics in Physicology, Oxford University Press. New York, p:292.
- FİGLE Y GE (1985) Determinants of attitudes towards physical education. *Journal of Teaching Physical Education*. 4(4). P:229-240
- GANDER MJ, GARDİNER (1993) HW, Çocuk ve Ergen Gelişimi. 3, baskı. Yayıma hazırlayan: B.Onur. Ankara.: İmge Kitabevi Yayınları, s:274.
- GARRY EB, DAVID AB (1991) Childrens' attitudes towards activity and perceptions of physical education. *Health Education Research*, Vol.6, no:4, p:465-478
- GÖKMEN H (1988) Gençlerin Gelişmelerinde Beden Eğitiminin Rolü (Fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişmede). Ortaöğretim kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları. Ankara. Türk Eğitim Derneği Yayınları No:6, Ankara.
- GRÖSSİNG S (1991) Beden-Spor-Hareket. Birinci eğitim kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 19-21 Aralık Ankara. Milli Eğitim Basımevi, s:53.
- GSGM (1990) 8-11 Mayıs Spor Şurası Ankara.
- GÜLLÜ M (2007) Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara, s: 66-100
- GÜLLÜ M, GÜÇLÜ M (2009) Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeğinin geliştirilmesi. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi.3(2) s:138-151

- GÜNEŞ A (2004) Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- GÜNSEL AM (2004) İlköğretimde Beden Eğitimi ve Uygulamaları. Ankara. Anı Yayıncılık.
- GÜNEY S (1998) Davranış Bilimleri ve Yönetim Psikolojisi Terimler Sözlüğü. Ankara, Ocak Yayınları, s:89.
- HALADYNA T, THOMAS G (1979) The attitudes of elementary school children toward school and subject matters. Journal of Experimental Education, 48(1), p:18-23
- HARMANDAR İH (2004) Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara Nobel Yayın Dağıtım.s:90
- HHS (2004) US Department of Health and Human Services. Physical Activity and Health: A report of the surgeon general. Atlanta; GA, Centers for Disease Control and Presentation, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion; May 27.
- HOLOĞLU OG (2006) İlköğretim İkinci Kademedeki Öğrenim Gören Kız Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, s:43-45.
- HOTAMAN D (1995) Gülhane Askeri Tıp Akademisi Sağlık Meslek Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Tutumları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s:13-16.
- HÜNÜK D (2006) Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarını Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, s:53-63.
- HÜNÜK D, DEMİRHAN G (2003) İlköğretim sekizinci sınıf, lise birinci sınıf ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. Spor Bilimleri Dergisi. 14(4). S: 175-184
- İMAMOĞLU O (1996) Türkiye’de kültürel yapının spora etkisi üzerine düşünceler. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 1, 1,s: 41-51
- İNAL AN (2000) Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş. Konya: Desen Ofset Matbaacılık.
- İNCEOĞLU M (2000) Tutum- Algı-İletişim. 3.baskı. Ankara İmaj Yayıncılık, s:8.

- İNCEOĞLU M (2010) Tutum- Algı-İletişim. 5.baskı. Beykent Üniversitesi Yayınevi, İyi İşler Yayıncılık ve Matbaacılık, s:26
- JENİNGS KM, NİEMİ RG (1974) The Political Character of Adolescence: The Influence of Families and Schools, Princeton, N.J. , Princeton University Press, p: 141-144
- KAĞITÇIBAŞI Ç (2005a) Yeni İnsan ve İnsanlar . 10. Basım. İstanbul Evrim Yayınevi, s:103.
- KAĞITÇIBAŞI Ç (2005b) Yeni İnsan ve İnsanlar . 10. Basım. İstanbul Evrim Yayınevi, s:121.
- KAĞITÇIBAŞI Ç (1999) Yeni İnsan ve İnsanlar. Evrim Yayınevi, s:103.
- KANGALGİL MD, HÜNÜK D, DEMİRHAN G (2004) Spor yapan ve yapmayan kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. 10. ICHPER-SD Avrupa kongresi ve Sekizinci Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitapçığı. Antalya. S: 137
- KARASAR N (2000) Bilimsel Araştırma Yöntemi. 10. Basım. Ankara Nobel Yayın Dağıtım, s:77.
- KEATING XD, SILVERMAN S (2004) Physical Education Teacher Attitudes Toward Fitness Test Scale: Development and Validation. Journal of Teaching in Physical Education. 23, p:143-161
- KİSHALI MF (1999) İlköğretimde Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Uygulanabilirliği, Samsun İl Örneği. Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi s:13.
- KOÇAK S, HÜRMERİÇ I (2004) Attitudes of primary school students towards their physical education classes in Turkey. 10th ICHPER-SD European Congress and TSSA 8th International Sport Science Congress, 17-20 November, Mirage Park Resort, Antalya, p:134.
- KOÇAK S, HÜRMERİÇ I (2006) Attitudes towards physical education classes of primary school students in Turkey. Perceptual & Motor Skills, 103(1), p:296-300
- KRECH D, CRUTCHFIELD RS (1980) Sosyal Psikoloji. 3. Baskı. Çeviren: Güngör E. İstanbul Ötüken Yayıncılık s:159.
- KROUSCAS AJ (1999) Middle School Students' Attitudes Towards a Physical Education Program. Ph. D. Thesis. Virginia Polytechnic Institute and State University, p:205.
- KURU E (2000) Beden Eğitimi ve Sporda Program Geliştirme. Ankara 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası. S:1

- LAMİNACK LL, LONG BM (1985) What makes a teacher effective: Inside from prepreservice teachers. Clearing House, 58, 268.
- LİNDREGEN HC (1973) An Introduction to Social Psychology. 2nd Edition. New York: John Wiley&Sons, p:90.
- LUKE M, COPE D (1994) Student attitudes toward teacher behaviour and program concent in school physical education. The Physical Educator. Volume:51, Issue:2, p:57-66
- LUKE M, SİNCLAİR GD (1991) Gender differences in adolescents attitudes toward physical education. Journal of Teaching Physical Education, Issue:11, p:31-46
- MEB (2011) İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Gelişim Özellikleri. Erişim:[<http://www.erkurummaresal.com/seminer/seminer/gelisimpsikolojisi.php#1112>, 01.06.2012, 17.17]
- MEB (2010a) Beden Eğitimi Dersi (1-8 sınıflar) Öğretim Programı. Erişim: [<http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=1&kno=19>] Erişim Tarihi: 23.05.2012,12.00.
- MEB (2010b) Beden Eğitimi Dersi (1-8 sınıflar) Öğretim Programı. Erişim: [<http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx?islem=1&kno=19>] Erişim Tarihi: 24.05.2012,09.00.
- MEB (2011) Öğretmen Mesleği Genel Yeterlikleri. Erişim: [http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/ogretmen_yeterlikleri_kitabi/Ogretmen_Yeterlikleri_Kitabi_genel_yeterlikler_parca_2.pdf] Erişim Tarihi: 24.05.2012,10.30.
- MİRZEOĞLU D (2003) Spor Bilimlerinin Eğitimsel(Pedagojik) Temelleri. Spor Bilimlerine Giriş. Ankara: Bağırğan Yayımevi, s:84.
- MORGAN CT (2000) Psikolojiye Giriş. 14. Baskı. Çeviren: ARICI H, AYDIN O, Ankara: Meteksan AŞ, s:375.
- MORGAN CT (1961) Introduction to Psychology. 2nd Edition. New York: McGraw Hill.
- NEBİOĞLU D (2004) Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları Planlaması ve Denetimi, Ankara: Nobel Yayınları, s:56.
- ÖZGÜVEN İE (1999) Psikolojik Testler. Ankara: PDREM Yayınları, s:27.
- PEHLİVAN Z (1997) Beden eğitimi dersi tutum ölçeği ön çalışma raporu. 1. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu. 10-12 Ekim, Mersin, s:117-127.

- PENNER LA (1978) Social Psychology. New York: Oxford University Press, 168.
- PERRAULT WD, LEIGH LE (1989) Reliability of nominal data based on qualitative judgements. Journal of Marketing Research, vol:25, May, p:135
- PETER JP (1979) Reliability: a review of psychometric basics and recent marketing practices, Journal of Marketing Research, vol:16, february, p:6-7.
- PETER JP (1981) Construct Validity: A review of basic issues and marketing practices, journal of marketing practices. Journal of Marketing Research, vol:18, May, p:133
- RYAN S, FELMING D, MAINA M (2003) Attitudes of middle school students toward their physical education teachers and classes. Physical Educator. vol:60, s:28-42.
- SAÇLI F, ERTURAN -İLKER AG, ARSLAN Y, DEMİRHAN G, Farklı öğretim yöntemlerinin aday öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri ve başarı hedefleri üzerine etkisi, 11. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, 10-12 Kasım, 2010
- SAKALLI N (2001a) Sosyal Etkiler. Ankara: İmge Kitabevi, s:106.
- SAKALLI N (2001b) Sosyal Etkiler. Ankara: İmge Kitabevi,s:107
- SAKALLI N (2001c) Sosyal Etkiler. Ankara: İmge Kitabevi, s:112
- SAKALLI N (2001d) Sosyal Etkiler. Ankara: İmge Kitabevi, s:122
- SHEPHARD RJ, BOUCHARD C (1995) Relationship between perceptions of physical activity and health-related fitness. The Journal of Sports and Medicine and Physical Fitness, Issue:35, p:149-158
- SMOLL FL, SCHUTZ RV (1980) Children's attitudes towards physical activitlongitudial analysis. Journal of Sport Psychology. Issue:2, p:137-147
- SİDNEY C, SMİTH JR MD, JERİLYN ALLEN RN (2004) Nutrition and physical activity. Overweight and obesity. Retrieved July 15. Erişim: [http://www.cdc.gov.nccdphp.dnpa.obesity.trend.maps.html]
- SYMONS CW, CİNELLİ B, JAMES TC, GROFF P (1997) Bridging student health risks and academic achievement through comprehensive school health programs. Journal of School Health. Issue:67(6), p:220-227

- ŞİMŞEK N (2002) Kimya Eğitimine Yönelik Bir Tutum Ölçeği Hazırlanması ve Buna Yönelik Çeşitli Değerlendirmelerin Yapılması. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- ŞIŞKO M, DEMİRHAN G (2002) İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı:23, s:205-210
- TAMER K (1987) Beden eğitimi ve oyun öğretimi, Eskişehir, A.Ü. yayımları, no:200, AÖFY no:101, s:2
- TAMER K, PULUR A (2001a) Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri, Ankara: Ada Matbaacılık, s:21
- TAMER K, PULUR A (2001b) Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri, Ankara: Ada Matbaacılık, s:3
- TAMER K, PULUR A (2001c) Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri, Ankara: Ada Matbaacılık, s:41
- TAVŞANCIL E (2002a) Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, s:65.
- TAVŞANCIL E (2002b) Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, s:80.
- TAVŞANCIL E (2002c) Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, s:115.
- TAYLOR SE, PEPLAV LA, SEARS DO (2003) Social Psychology. Eleventh Edition. New Jersey: Pearson Education International, p:133.
- TEKİN M, TAŞGIN Ö, YILDIZ M (2006) Özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre beden eğitimi dersi hakkındaki tutum ve görüşleri. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Muğla, s:993-996
- TEKİN H (2004) Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. 17. Baskı. Ankara: Yargı Yayınevi
- TURGUT MF (1977) Tutumların Ölçülmesi, Yayınlanmamış Ders Notu, No:7, H. Ü. Ankara, s:12

- WILSON TD, AKERT RM (2005) Social psychology. 5th Edition. New York: Pearson Education International
- YAMANER F (2002) Beden Eğitimi ve Spora Giriş. Zonguldak: Emek Matbaacılık ve Reklamcılık. S:10
- YAYLACI F (1998a) İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Program ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi. Yayınlanmış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YAYLACI F (1998b) İlköğretim okulları beden eğitimi dersi öğretim programının değerlendirilmesi. Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,1, s:95-106
- YETİM A (2000) Sporun Sosyal Görünümü. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Dergisi, 5(1), s:63-72
- YILDIRAN İ, YETİM A, ŞENEL Ö (1996) Farklı cinsiyetteki lise öğrencilerinin beden eğitimi dersinden beklentileri. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1(3), s:52-57
- YILDIRAN İ, KARAKÜÇÜK S, İMAMOĞLU AF, EKENCİ G (1993) Beden eğitimi ve spor öğrenimi veren yükseköğrenim kurumlarının öğretim programlarının toplumsal beklentilere uygunluk düzeyleri bakımından analizleri. Eğitim Dergisi, 3, s:55-70
- YILDIZ Y (1998) Aynı Tutumu Ölçmeye Yönelik Likert Tipi Ölçek ile Metrik Ölçeğin Psikometrik Özelliklerinin Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

EK-1

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

Öğrenmek istediğimiz Beden Eğitimi ve Spor dersi hakkında sizlerin kişisel tutumlarınızın belirlenmesidir. Aşağıda Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin görüşlerinizi ifade eden cümlelere yer verilmiştir. Her bir ifadeyi dikkatlice okuyarak sizin için hangi düzeyde bir anlam ifade ediyorsa Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum ve Kesinlikle Katılmıyorum kısmındaki derecelemelerden **birini** işaretleyiniz. Doğru ya da yanlış cevap yoktur.

KİŞİSEL BİLGİLER

1) Cinsiyetiniz?

- 1) Bayan () 2) Erkek ()

2) Sınıfınız?

- 1) 6 () 2) 7 () 3) 8 ()

3) Yaşadığınız Yerleşim Yeri?

- 1) Şehir Merkezi () 2) İlçe () 3) Kasaba () 4) Köy

4) Kaç Kardeşsiniz? (Siz dâhil) (...)

5) Oturduğunuz evin sahiplik durumu?

- 1) Kira () 2) Ev Sahibi ()

6) Babanızın Mesleği?

- 1) İşçi () 2) Çiftçi () 3) Memur () 4) Serbest meslek () 5) Çalışmıyor ()
6) Emekli ()

7) Annenizin Mesleği?

- 1) İşçi () 2) Ev hanımı () 3) Memur () 4) Serbest meslek ()
5) Çalışmıyor () 6) Emekli ()

8) Babanızın Eğitim Durumu?

- 1) Okur-yazar değil () 2) Okur-yazar ya da ilkokul mezunu () 3) Ortaokul mezunu ()
4) Lise veya dengi okul mezunu () 5) Üniversite mezunu ()

9) Annenizin Eğitim Durumu?

- 1) Okur-yazar değil () 2) Okur-yazar ya da ilkokul mezunu () 3) Ortaokul mezunu ()
4) Lise veya dengi okul mezunu () 5) Üniversite mezunu ()

10) Beden eğitimi öğretmeninizin cinsiyeti?

- 1) Erkek () 2) Bayan ()

11) Spor yapmanıza engel herhangi bir rahatsızlığınız var mı?

- 1) Evet () 2) Hayır ()

12) Beden eğitimi öğretmeninizin özellikleri (kıyafeti, cinsiyeti, sigara kullanması, konuşma şekli, espri anlayışı gibi) sizin spora ve beden eğitimi dersine katılımınızı olumlu veya olumsuz yönde etkiliyor mu?

- 1) Evet () 2) Hayır ()

Evet, ise en etkili olumlu özelliği

- 1) Fiziksel özellikleri (Cinsiyet, yaş, kıyafet, atletik yapısı) ()
2) Sosyal özellikleri (Konuşma şekli, espri anlayışı, ilgisi) ()
3) Mesleki açıdan (Derse zamanında gelmesi, aktif katılımı) ()
4) Diğer. Belirtiniz... ()

Hayır, ise en etkili olumsuz özelliği

- 1) Fiziksel özellikleri (Kıyafet, atletik olmaması, cinsiyeti) ()
2) Sosyal özellikleri (Kötü alışkanlıkları, konuşması, ilgisizliği) ()
3) Mesleki açıdan (Derse geç gelmesi, sınıfa hakim olmaması) ()
4) Diğer. Belirtiniz... ()

Beden Eğitimi Dersine Karşı ilköğretim Öğrencilerinin Tutumları	1-Tamamen Katılıyorum	2-Katılıyorum	3-Kararsızım	4-Katılmıyorum	5-Kesinlikle Katılmıyorum
1. Beden eğitimi ders saatinin az olduğunu düşünüyorum.					
2. Beden eğitimi dersinde bahçede olmadığım zaman çok üzülüyorum.					
3. Beden eğitimi dersinde zaman çok çabuk geçiyor.					
4. Beden eğitimi dersinin olduğu günler okula bir başka heyecanla geliyorum					
5. Beden eğitimi dersini öğretmenin tavırları yüzünden sevmiyorum.					
6. Beden eğitimi dersinde not verilirken öğretmenimizin ölçme değerlendirme ve puanlama hakkında yeterli bilgi vermediğini düşünüyorum.					
7. Beden eğitimi dersinde not verilirken öğretmenimizin tarafı davrandığını düşünüyorum..					
8. Öğretmenimiz beden eğitimi dersi konularını öğretemiyor.					
9. Beden eğitimi dersinde öğretmenin fazla serbest bıraktığını düşünüyorum.					
10. Beden eğitimi dersinde öğretmenimizin var olan araç gereci amacına uygun kullanmadığını düşünüyorum.					
11. Beden eğitimi öğretmenimin yeni oyunlar öğretmediğini düşünüyorum.					
12. Beden eğitimi dersinin gelmesini sabırsızlıkla bekliyorum.					
13. Beden eğitimi dersi sayesinde sporu sevdim.					
14. Beden eğitimi dersinde öğrendiklerimden sonra sağlığıma daha çok dikkat ediyorum.					
15. Beden eğitimi dersinde öğrendiklerimizi arkadaşlarımla oyunlarımızda uyguluyorum.					
16. Beden eğitimi dersi en çok ilgi duyduğum dersler arasındadır.					
17. Beden eğitimi dersini seviyorum.					
18. Beden eğitimi dersi diğer derslere olan motivasyonumu artırıyor.					
19. Okul içi spor organizasyonlarına severek katılırım.					
20. Beden eğitimi dersinde başarılı olduğumu düşünüyorum.					

TEŞEKKÜR EDERİM...

ÖZGEÇMİŞ

RIDVAN KIR

1983 yılında Giresun' da doğdu. İlköğretim öğrenimini Bayburt'ta ve lise öğrenimini Ankara' da tamamladı. 2002 yılında Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünü kazandı. 2006 yılında mezun oldu. 2010 yılında Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimine başladı ve halen burada öğrenimine devam etmektedir.

Adres: Gülyaz Cad. Sakin Sk. 21/1 Pursaklar/ANKARA

Telefon: 0533 689 86 79

E. Posta: ridvankr@yahoo.com